ERPA 2025

International Congresses on Education

BOOK OF ABSTRACTS

ISBN:978-625-94253-4-4

www.erpacongress.com

ERPA 2025

International Congresses on Education

Mersin University-Mersin/TÜRKİYE

24-26 September 2025

BOOK OF ABSTRACTS

© 2025, FRAKTAL PSİKOLOJİ YAYINCILIK

Bu kitabın tüm yayın hakları FRAKTAL PSİKOLOJİ YAYINCILIK'a ve yazarlara aittir. Anılan kuruluşun yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltım ve dağıtımı yapılamaz. Ancak yazarlar ve öğrenciler kişisel kullanım amacıyla kitabın bir bölümünü elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla çoğaltıp kullanabilirler.

Kapak Tasarımı: Hasan Şeritoğlu
Web Tasarımı: Dr. Öğr. Üyesi Furkan AYDIN
Online Yayın Tarihi: Ekim 2025
ISBN: 978-625-94253-4-4

FRAKTAL PSİKOLOJİ YAYINCILIK Bahçelievler Mahallesi Muhsin Yazıcıoğlu Bulvarı No:12 Kat:1 Ofis:107-108, 54050 Serdivan/ Sakarya TÜRKİYE
Gümrükönü Vergi Dairesi: 388 155 6921
Mersis No: 0388 1556 9210 0001
Tel : +90 264 275 7949
e-posta: fraktalpsikoloji@gmail.com

Preface

Dear Colleagues,

Welcome to the ERPA International Congresses on Education 2024 which is held in Cunda Island-Balıkesir/Türkiye. This privileged scientific event aims to contribute to the field of educational research. It has created the opportunity to bring scholars, the educational sciences, administers, councilors, educational experts, teachers, graduate students and civil society organizations and representatives together to share and discuss theoretical and practical knowledge in the scientific environment.

In the ERPA International Congresses on Education 2014 which was held in İstanbul, 280 participants from 28 countries participated with 355 presentations under 6 branches. 225 of the presented proceedings have been published in the journal of Procedia - Social and Behavioral Sciences (Vol. 152- 2014). In the ERPA International Congresses on Education 2015 which was held in Athens, we added two new branches to the program and ERPA International Congresses on Education 2015 had become like a roof conference in which presentations from 8 different branches was carried out at the same time. 450 participants from 33 different countries participated in ERPA International Congresses on Education 2015 and a total of 506 presentations were made. There were 361 oral presentations in 84 sessions, 56 poster presentations in 4 sessions, and 89 virtual presentations in 18 sessions. Each paper has been peer reviewed by the reviewers and at the end of the review process, a total of 140 papers were accepted for publication in SHS Web of Conferences (Vol. 26-2016) and 58 papers were accepted for publication in e-book of proceedings (ISBN: 978-605-83418- 0-7). In the ERPA International Congresses on Education 2016 which was held in Sarajevo, 402 proceedings and 326 of which were accepted for presentation in the congress. 267 proceedings were accepted as single oral presentation, 29 as interactive poster presentation and 30 as virtual presentation. Full texts have been peer reviewed by the reviewers and at the end of the review process, a total of 20 high quality papers were selected and accepted for publication in SHS Web of Conferences (Vol. 31-2016) and 141 papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-605-83418- 0-7). In the ERPA International Congresses on Education 2017 which was held in Budapest/Hungary, 315 proceedings and 259 of which were accepted for presentation in the congress. 267 proceedings were accepted as single oral presentation, 12 as interactive poster presentation and 66 as virtual presentation. Full texts have been peer reviewed by the reviewers and at the end of the review process, a total of 81 high quality papers were selected and accepted for publication in SHS Web of Conferences (Vol. 31-2017) and 215 papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-605-83418-3-8). In the ERPA International Congresses on Education 2018 which was held in İstanbul/Turkey, 557 proceedings and 418 of which were accepted for presentation in the congress. 341 proceedings were accepted as single oral presentation, 9 as interactive poster presentation and 68 as virtual presentation. Full texts have been peer reviewed by the reviewers and at the end of the review process, a total of 72 high quality papers were selected and accepted for publication in SHS Web of Conferences (Vol. 48-2018) and 122 papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-605-83418-5-2). In the ERPA International Congresses on Education 2019, we have received 281 proceedings and 235 of which were accepted for presentation in the congress. 167 proceedings were accepted as single oral presentation, 5 as interactive poster presentation and 63 as virtual presentation. Full texts have been peer reviewed by the reviewers and at the end of the review process, a total of 42 high quality papers were selected and accepted for publication in SHS Web of Conferences (Vol. 66-2019) and 97 papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-605-83418-7-6). In ERPA International Congress on Education 2020, 40 foreign and 39 Turkish participants from 15 different countries participated and 96 proceedings were presented. At the end of the review process, a total of 29 full text papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-605-83418-9-0) and 20 full text papers were accepted for publication in ERIC indexed journal. In ERPA International Congress on Education 2021, 23 foreign and 157 Turkish participants from 7 different countries participated and 232 proceedings were presented. At the end of the review process, a total of 68 full text papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-605-70707-1-5). In ERPA International Congress on Education 2022, 11 foreign and 104 Turkish participants from 7 different countries participated and 132 proceedings were presented. Full texts have been peer reviewed by the reviewers and at the end of the review process, a total of 6 high quality papers were selected and accepted for publication in SHS Web of Conferences (Vol. 150-2022) and 37 papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-605-70707-3-9). In ERPA International Congress on Education 2023, which we held for the 10th time this year, 190 participants participated and 216 proceedings were presented. Full texts have been peer reviewed by the reviewers and 26 papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-625-94253-0-6). In ERPA International Congress on Education 2024, 9 foreign and 156 Turkish participants from 5 different countries participated and 172 proceedings were presented. Full texts have been peer reviewed by the reviewers and 17 papers were accepted for publication in E-Book of Proceedings (ISBN: 978-625-94253-2-0). In the ERPA International Congress on Education 2025, a total of 198 proceedings were presented, consisting of 104 oral presentations and 94 virtual presentations..

Special thanks are given to all the reviewers, the members of the Scientific Committee, and Organizing Committee. We would like to express our sincere thanks to all who took part in the organization of this International event. We would like to thank all, who contributed to the organization and helped to realize the conference with their generous intellectual support.

Editors

Prof. Dr. Hüseyin Çalışkan *Prof.Dr. Mehmet Çağrı Çetin*

HONORARY

Prof. Dr. Erol YAŞAR	: Mersin University Rector
Prof. Dr. Hamza AL	: Sakarya University Rector
Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN	: Kyrgyzstan- Manas University Rector

ORGANIZING COMMITTEE

CONGRESS PRESIDENTS

Prof. Dr. Mehmet Çağrı ÇETİN	: Mersin University Vice Rector
Prof. Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN	: Dean of Sakarya University Faculty of Education / President of ERPA

CONGRESS VICE PRESIDENTS

Prof. Dr. Recai DOĞAN	: Kyrgyzstan-Türkiye Manas University Vice Rector
Prof. Dr. Fikret SOYER	: Kyrgyzstan-Türkiye Manas University

GENERAL SECRETARIES OF THE CONGRESS

Prof. Dr. Özkan IŞIK	: Balıkesir University
Assoc. Prof. Dr. Hüseyin GÜMÜŞ	: Mersin University
Assoc. Prof. Dr. Dr. Arif ÖZSARI	: Mersin University

COORDINATORS

Prof. Dr. Mutlu Nisa ÜNALDI CORAL	: Dean of Mersin University Faculty of Education
Prof. Dr. Zekai PEHLEVAN	: Dean of Mersin University Faculty of Sport Sciences
Prof. Dr. Hakan AKDAĞ	: Director of Mersin University Institute of Educational Sciences
Prof. Dr. Şenol BEŞOLUK	: Honorary President of ERPA
Prof. Dr. İsmail ÖNDER	: Vice President of ERPA
Prof. Dr. Bećir ŠABOTIĆ	: International Novi Pazar University
Prof. Dr. Jerono P. ROTICH	: North Carolina A & T State University
Prof. Dr. Laurentiu Gabriel TALAGHIR	: Galati University
Prof. Dr. Beyza Merve AKGÜL	: Gazi University
Prof. Dr. Yuliya GORELOVA	: Kazan Federal University
Assoc. Prof. Dr. Ercan MASAL	: Member of ERPA Directory Board
Assoc. Prof. Dr. Hüseyin GÜMÜŞ	: Mersin University
Assoc. Prof. Dr. Yusuf YILDIRIM	: Siirt University
Assoc. Prof. Dr. Ersin ESKİLER	: Sakarya University of Applied Sciences
Assoc. Prof. Dr. Gabor KISS	: Obuda University
Assoc. Prof. Dr. Alptuğ KARAKÜÇÜK	: Ankara Medipol University
Assoc. Prof. Dr. Dušica MİLENKOVİĆ	: University of Novi Sad
Assoc. Prof. Dr. Teodora Mihaela ICONOMESCU	: University Dunarea De Jos From Galati
Assoc. Prof. Dr. T. Fadilah Tengku KAMALDEN	: Universiti Putra
Assoc. Prof. Dr. Handan AKYİĞİT	: Sakarya University
Assoc. Prof. Dr. Melek GÜLER	: Karamanoğlu Mehmetbey University
Assoc. Prof. Dr. Cihan AYHAN	: Sakarya University of Applied Sciences
Assoc. Prof. Dr. Turgay ÖNTAŞ	: Tekirdağ Namık Kemal University
Assist. Prof. Dr. Kipchumba BYRON	: North Carolina A. & T. State University
Assist. Prof. Dr. Marcel PIKHART	: University of Hradec Kralove
Assist. Prof. Dr. Selçuk URAL	: Sakarya University
Assoc. Prof. Dr. Tiffany FULLER	: N. Carolina A. & T. State University
Assist. Prof. Dr. Furkan AYDIN	: Bartın University
Assist. Prof. Dr. Mehmet KARA	: Mersin University
Dr. Sergey KOLOMEYCHUK	: Karelian Research Centre of the RAS

SEKRETERIA of CONGRESS

Assist. Prof. Dr. Alptuğ SOYER	: Niğde Ömer Halisdemir University
Res. Assist. Alperen ÇALIŞKAN	: Muş Alpaslan University
Res. Assist. Yusuf İzzet EROL	: Siirt University
Res. Assist. Murat GENÇ	: Mersin University
Havva AKDAĞ	: Ministry of National Education
Büşra IŞIK	

TECNICAL STAFF

Hasan ŞERİTOĞLU	: Sakarya University

Scientific Committee

Dr. A. Esra ASLAN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye

Dr. A. Güler KÜÇÜKTURAN, Başkent University, Türkiye

Dr. Adem PEKER, Atatürk University, Türkiye

Dr. Adem SORUÇ, Bath University, UK

Dr. Ahmet AKKAYA, Adıyaman University, Türkiye

Dr. Ahmet Ali GAZEL, Afyon Kocatepe University, Türkiye

Dr. Ahmet BAŞAL,Yıldız Teknik University, Türkiye

Dr. Ahmet DİNÇ,Iğdır University, Türkiye

Dr. Ahmet DOĞANAY, Çukurova University, Türkiye

Dr. Ahmet Faruk LEVENT, Marmara University, Türkiye

Dr. Ahmet Nusret BULGURCUOĞLU, Iğdır University, Türkiye

Dr. Alper Hamdi GÜNGÖRMÜŞ, Alanya Alaaddin Keykubat University, Türkiye

Dr. Ahmet KAÇAR, Kastamonu University, Türkiye

Dr. Ahmet Nusret BULGURCUOĞLU, Iğdır University, Türkiye

Dr. Ahmet SABAN, Necmettin Erbakan University, Türkiye

Dr. Ahmet YIKMIŞ, Abant İzzet Baysal University, Türkiye

Dr. Albina SIRAZEEVA, Kazan Federal University, Russian Federation

Dr. Ali BALCI, Ankara University, Türkiye

Dr. Ali Çağatay KILINÇ, Karabük University, Türkiye

Dr. Ali Emre EROL, Uluslararası Kıbrıs University, KKTC

Dr. Ali Fuat ARICI, Yıldız Teknik University, Türkiye

Dr. Ali İlker GÜMÜŞELİ, Okan University, Türkiye

Dr. Ali MEYDAN, Nevşehir University, Türkiye

Dr. Alican BAYRAM, Bingöl University, Türkiye

Dr. Alper Cenk GÜRKAN, Iğdır University, Türkiye

Dr. Anastasia SIOPSI, Ionian Universoty, Corfu, Greece

Dr. Anisa KHUSAINOVA, Kazan Federal University, Russian Federation

Dr. Anjum Bano Kazimi, Sindh Madressatul Islam University, Pakistan

Dr. Atike YILMAZ, Muş Alparslan University, Türkiye

Dr. Aydın BALYER, Yıldız Teknik University, Türkiye

Dr. Aysel GÜNEY, Bilecik Şeyh Edebali University, Türkiye

Dr. Ayşe S. AKYEL,Yeditepe University, Türkiye

Dr. Ayşegül NERGİS, Yeni Yüzyıl University, Türkiye

Dr. Ayşegül Şükran ÖZ, Mustafa Kemal University, Türkiye

Dr. Ayşegül YAPICI, Pamukkale University, Türkiye

Dr. Ayşen BAKİOĞLU, Marmara University, Türkiye

Dr. Azmi YETİM, Gazi University, Türkiye

Dr. Bahri ATA, Gazi University, Türkiye

Dr. Bahtiyar BAKIR, Gazi University, Türkiye

Dr. Baki YILMAZ, Yıldırım Beyazit University, Türkiye

Dr. Bayram BAŞ, Yıldız Teknik University, Türkiye

Dr. Bayram BIÇAK, Akdeniz University, Türkiye

Dr. Bayram ÇETİN, Gazi University, Türkiye

Dr. Bećir Šabotić, International Novi Pazar University,Serbia

Dr. Bedriye AK, Abant İzzet Baysal University, Türkiye

Dr. Behbood MOHAMMADZADE, Cyprus International University, TRNC

Dr. Belaid Akıl ABDELKADER, Umiversite Djilali Boumaama of Khemis Miliana, Algeria

Dr. Belgin PARLAKYILDIZ, Cyprus International University, TRNC

Dr. Bengü BERKMEN, Cyprus International University, TRNC

Dr. Beyza Merve AKGÜL, Gazi University, Türkiye

Dr. Birgül CERİT, Abant İzzet Baysal University, Türkiye

Dr. Bora DEMİR, Çanakkale 18 Mart University, Türkiye

Dr. Bradford STRAND, North Dakota State University, USA

Dr. Burcu GÜVENDİ, Yalova University, Türkiye

Dr. Burçin ÖLÇÜCÜ, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Burhanettin DÖNMEZ, İnönü University, Türkiye

Dr. Bülent ERUTKU, Marmara University, Türkiye

Dr. Bülent GÜRBÜZ, Ankara University, Türkiye

Dr. Cahit NURİ, Cyprus International University, TRNC

Dr. Canan LAÇİN ŞİMŞEK, Sakarya University, Türkiye

Dr. Catherine Dimitriadou, University of Western Macedonia, Greece

Dr. Cem GERÇEK, Hacettepe University, Türkiye

Dr. Cemal Berkan ALPAY, Ağrı İbrahim Çeçen University, Türkiye

Dr. Cemil ÖZTÜRK, Marmara University, Türkiye

Dr. Cemil YÜCEL, Eskişehir Osmangazi University, Türkiye

Dr. Cengiz AKÇAY, İstanbul Aydın University, Türkiye

Dr. Ceren ÖZTEKİN, METU, Türkiye

Dr. Christopher A. LUBIENSKI, University of Illinois, USA

Dr. Coşkun KÜÇÜKTEPE, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye

Dr. Çağla GÜR, Cyprus International University, TRNC

Dr. Çiğdem ASLAN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye

Dr. Deniz AKDAL, Kırşehir Ahi Evran University, Türkiye

Dr. Deniz KOÇOĞLU, Selçuk University, Türkiye

Dr. Dilek ÇAĞIRGAN GÜLTEN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye

Dr. Dilek İNAL, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye

Dr. Doğan YÜKSEL,Kocaeli University, Türkiye

Dr. Duygu Harmandar DEMİREL, Necmettin Erbakan University, Türkiye

Dr. Ece KARŞAL, Marmara University, Türkiye

Dr. Ekaterina ZALYAEVA, Kazan Federal University, Russian Federation

Dr. Ekrem Levent İLHAN, Gazi University, Türkiye

Dr. Elena GALISHNIKOVA, Kazan Federal University, Russian Federation

Dr. Elena GRIGORIEVA, Kazan Federal University, Russian Federation

Dr. Eleni SELLA, University of Athens, Greece

Dr. Elif BOZCAN, Cyprus International University, TRNC

Dr. Elvan ŞAHİN, METU, Türkiye

Dr. Emre EV ÇİMEN, Eskişehir Osmangazi University, Türkiye

Dr. Emre İKİZLER, Marmara University, Türkiye

Dr. Engin GEZER, Kafkas University, Türkiye

Dr. Erdil DURUKAN, Balıkesir University, Türkiye

Dr. Erdoğan KÖSE, Mehmet Akif Ersoy University, Türkiye

Dr. Eren CEYLAN, Ankara University, Türkiye

Dr. Ergün RECEPOĞLU, Kastamonu University, Türkiye

Dr. Erhan ERTEKİN, Necmettin Erbakan University, Türkiye

Dr. Erkan Faruk ŞİRİN, Selçuk University, Türkiye

Dr. Erkan TEKİNARSLAN, Abant İzzet Baysal University, Türkiye

Dr. Erkut TUTKUN, Uludağ University, Türkiye

Dr. Ersan TOLUKAN, Yıldırım Beyazit University, Türkiye

Dr. Esen KIZILDAĞ KALE, Nişantaşı University, Türkiye

Dr. Esin TEZBAŞARAN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye

Dr. Esra İŞMEN GAZİOĞLU, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye

Dr. Esra Karakaş KURT, Cyprus International University, TRNC

Dr. Estelle DAVUTOĞLU,TOBB Ekonomi ve Teknoloji University, Türkiye

Dr. Eti AKYÜZ LEVİ, Dokuz Eylül University, Türkiye

Dr. Evgeniya ZHURAVLEVA, Kazan Federal University, Russian Federation

Dr. F. Gülay KIRBAŞLAR, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye

Dr. F. Neşe ŞAHİN, Ankara University, Türkiye
Dr. Faruk KURAL, Hasan Kalyoncu University, Türkiye
Dr. Fatih ÇATIKKAŞ, Celal Bayar University, Türkiye
Dr. Fatih YENEL, Gazi University, Türkiye
Dr. Fatma ŞAHİN, Marmara University, Türkiye
Dr. Fehmi ÇALIK, Sakarya Applied Sciences University, Türkiye
Dr. Ferman KONUKMAN, Qatar University, Qatar
Dr. Fethi TURAN, Cyprus International University, TRNC
Dr. Fikret RAMAZANOĞLU, Sakarya Applied Sciences University, Türkiye
Dr. Florentina Cristea, Dunarea de Jos University of Galati, Romania
Dr. François Victor Tochon, University of Wisconsin-Madison, USA
Dr. Fulya YÜKSEL ŞAHİN Yıldız Teknik University, Türkiye
Dr. Funda SAVAŞÇI AÇIKALIN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Gaye TEKSÖZ, METU, Türkiye
Dr. George Iordanidis, University of Western Macedonia, Greece
Dr. Gonca Yangın EKŞİ, Gazi University, Türkiye
Dr. Gökhan BAYRAKTAR, Ağrı İbrahim Çeçen University, Türkiye
Dr. Gökmen ÖZMENTEŞ, Akdeniz University, Türkiye
Dr. Görsev SÖNMEZ, Hasan Kalyoncu University, Türkiye
Dr. Grazyna Kilianska-Przybylo, University of Silesia, Poland
Dr. Guillaume ALINIER, Hertfordshire University, UK
Dr. Gulnara KALGANOVA, Kazan Federal University, Russian Federation
Dr. Gülbahar KORKMAZ ASLAN, Pamukkale University, Türkiye
Dr. Gülden UYANIK BALAT, Marmara University, Türkiye
Dr. Güliz ÖZÜTÜRK, Cyprus International University, TRNC
Dr. Güner ÇİÇEK, Hitit University, Türkiye
Dr. Güneş YAVUZ, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Güney HACIÖMEROĞLU, Çanakkale Onsekiz Mart University, Türkiye
Dr. Gürcan TOPÇU SEÇİM, Cyprus International University, TRNC
Dr. Hakan SUNAY, Ankara University, Türkiye
Dr. Hakan ÜLPER, Mehmet Akif Ersoy University, Türkiye
Dr. Hakkı ULUCAN, Erciyes University, Türkiye
Dr. Halil İbrahim CİCİOĞLU, Gazi University, Türkiye
Dr. Halil İbrahim SAĞLAM, İstanbul Medeniyet University, Türkiye
Dr. Halil SAROL, Gazi University, Türkiye
Dr. Hamdi Alper GÜNGÖRMÜŞ, Alanya Alaaddin Keykubat University, Türkiye
Dr. Hamide ERTEPINAR, Istanbul Aydın University, Türkiye
Dr. Hamza ÇALIŞICI, Ondokuz Mayıs University, Türkiye
Dr. Hanife Nalan GENÇ, Ondokuz Mayıs University, Türkiye
Dr. Hasan AKGÜNDÜZ, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Hasan AVCIOĞLU, Cyprus International University, TRNC
Dr. Hasan BACANLI, Fatih Sultan Mehmet University, Türkiye
Dr. Hasan ŞAHAN, Akdeniz University, Türkiye
Dr. Hatice KAYHAN, Cyprus International University, TRNC
Dr. Hatice Kübra GÜLER SELEK, Uludağ University, Türkiye
Dr. Hilary Cooper, London University, UK
Dr. Hülya ÇALIŞKAN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Hülya KULAKÇI, Bülent Ecevit University, Türkiye
Dr. Hüseyin KIRIMOĞLU, Muş Alparslan University, Türkiye
Dr. Ibrahima DIEME, Dakar University, Senegal
Dr. Iconomescu TEODORA-MIHAELA, University Dunarea De Jos From Galati, Romania
Dr. Irina SOLODKOVA, Kazan Federal University, Russian Federation
Dr. Işıl KOÇ SARI, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. İ. Hakkı DEMİRCİOĞLU, Karadeniz Teknik University, Türkiye
Dr. İbrahim ŞAHİN, Yalova University, Türkiye
Dr. İlhan TOKSÖZ,Trakya University, Türkiye
Dr. İlimdar YALÇIN, Bingöl University, Türkiye
Dr. İrfan BAŞKURT, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. İrfan ERDOĞAN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. İrfan YILDIRIM, Mersin University, Türkiye
Dr. J. Phylis ROTICH, N. Carolina Agricultural&Tecnical State University,USA
Dr. Jale ÇAKIROĞLU, METU, Türkiye
Dr. John Betsas, University of Western Macedonia, Greece
Dr. Kadir KESKİN, Gazi University, Türkiye
Dr. Kadir YAĞIZ, Iğdır University,Türkiye
Dr. Kadir YILDIZ, Manisa Celal Bayar University, Türkiye
Dr. Kamuran TARIM, Çukurova University,Türkiye
Dr. Kaya YILDIZ, Abant İzzet Baysal University, Türkiye
Dr. Kenan DİKİLİTAŞ, Stavanger University, Norway
Dr. Kipchumba BYRON, North Carolina A & T State University, USA
Dr. Kubilay YAZICI, Niğde University, Türkiye
Dr. Kürşad SERTBAŞ, Kocaeli University, Türkiye
Dr. Laurentiu Gabriel TALAGHIR, Galati University, Romania
Dr. Levent DENİZ, Marmara University, Türkiye
Dr. Levent ERASLAN, Anadolu University, Türkiye
Dr. Leyla ULUS, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Liliya ISMAGILOVA, Kazan Federal University, Russian Federation
Dr. Liliya VALEEVA, Kazan Federal University, Russian Federation
Dr. Lütfü İLGAR, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. M. Engin DENİZ, Yıldız Teknik University, Türkiye
Dr. Mahmut GÜLLE, Mustafa Kemal University, Türkiye
Dr. Mahmut SELVİ, Gazi University, Türkiye
Dr. Makbule TOKUR KESGİN, Bolu Abant İzzet Baysal University, Türkiye
Dr. Malik BEYLEROĞLU, Sakarya Applied Sciences University, Türkiye
Dr. Manolya AKIN, Mersin University,Türkiye
Dr. Mariam ALAWAWDA, Cyprus International University, TRNC
Dr. Marina KUDRYAVTSEVA, Kazan Federal University, Russian Federation
Dr. Marina MOSOLKOVA, Kazan Federal University, Russian Federation
Dr. Mehmet Ali AKINCI, Rouen University, France
Dr. Mehmet Ali HAMEDOĞLU, Sakarya University, Türkiye
Dr. Mehmet Ali YAVUZ, Cyprus International University, TRNC
Dr. Mehmet BAYANSALDUZ, Dokuz Eylül University, Türkiye
Dr. Mehmet DEMİREL, Necmettin Erbakan University, Türkiye
Dr. Mehmet Durdu KARSLI, Eastern Mediterranean University, North Cyprus
Dr. Mehmet Ertuğrul ÖZTÜRK, Atatürk University, Türkiye
Dr. Mehmet GÖKTEPE, Balıkesir University, Türkiye
Dr. Mehmet GÜL, Cumhuriyet University, Türkiye
Dr. Mehmet KANDEMİR, Kırıkkale University, Türkiye
Dr. Mehmet KARA, Amasya University, Türkiye
Dr. Mehmet KURUDAYIOĞLU, Hacettepe University, Turkey
Dr. Mehmet ÖZDEMİR, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Mehmet SOYAL, Gelişim University, Türkiye
Dr. Mehmet ŞİŞMAN, Fatih Sultan Mehmet University, Türkiye
Dr. Mehmet ULUKAN, Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Melek MASAL, Sakarya University, Türkiye
Dr. Meral MİYAÇ, Istanbul Topkapı University, Türkiye

Dr. Michail Kalogiannakis, University of Crete, Greece
Dr. Muammer DEMİREL, Uludağ University, Türkiye
Dr. Muammer Ergün, Kastamonu University, Türkiye
Dr. Mukadder BOYDAK OZAN, Fırat University, Türkiye
Dr. Mümine SOYTÜRK, Manisa Celal Bayar University, Türkiye
Dr. Murat AKYÜZ, Manisa Celal Bayar University, Türkiye
Dr. Murat ALTUN, Uludağ University, Türkiye
Dr. Murat KİRİŞÇİ, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Murat Taş, Manisa Celal Bayar University, Türkiye
Dr. Murat ÖZMADEN, Iğdır University, Türkiye
Dr. Mustafa ALTINKÖK, Akdeniz University, Türkiye
Dr. Mustafa AYDIN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Mustafa Can KOÇ, Gelişim University, Türkiye
Dr. Mustafa ÇAKIR,Marmara University, Türkiye
Dr. Mustafa ERGÜN, Afyon Kocatepe University, Türkiye
Dr. Mustafa Murat İNCEOĞLU, Ege University, Türkiye
Dr. Mustafa OTRAR, Marmara University, Türkiye
Dr. Mustafa ÖZCAN, MEF University, Türkiye
Dr. Mustafa ÖZMUSUL, Harran University, Türkiye
Dr. Mustafa SAFRAN, Gazi University, Türkiye
Dr. Mustafa Sait ERZEYBEK, Dumlupınar University, Türkiye
Dr. Mustafa ÜREY, Karadeniz Teknik University, Türkiye
Dr. Mustafa Yaşar ŞAHİN, Gazi University, Türkiye
Dr. Müfit ŞENEL,Ondokuz Mayıs University, Türkiye
Dr. Müge GÖKER, Marmara University, Türkiye
Dr. Müjgan İNÖZÜ, Hacettepe University, Türkiye
Dr. Mürsel BİÇER,Gaziantep University, Türkiye
Dr. Nazlı Gülgün ELİTEZ, Sakarya University, Türkiye
Dr. Necmettin Kamil SEVİL, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Nejla YÜRÜK, Gazi University, Türkiye
Dr. Nektaria Palaiologou, University of Western Macedonia, Greece
Dr. Nergüz BULUT SERİN, Lefke Avrupa University, KKTC
Dr. Nevin ÇITAK BİLGİN, Abant İzzet Baysal University, Türkiye
Dr. Nilgün BİLGE, Sakarya University, Türkiye
Dr. Noemi KERESZTES, Szeged University, Hungary
Dr. Nur NACAR LOGIE, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Nuran AKYURT, Marmara University, Türkiye
Dr. Nuriye YILDIRIM ŞİŞMAN, Düzce University, Türkiye
Dr. Nuri Berk GÜNGÖR, Balıkesir University, Türkiye
Dr. Nurullah Emir EKİNCİ, Yalova University, Türkiye
Dr. Nusret RAMAZANOĞLU, Marmara University, Türkiye
Dr. Oğuz Kaan ESENTÜRK, Erzincan Binali Yıldırım University, Türkiye
Dr. Oğuz SERİN, Lefke Avrupa University, KKTC
Dr. Okan Burçak ÇELİK, Gazi University, Türkiye
Dr. Oksana POLYAKOVA, Kazan Federal University, Russian Federation
Dr. Onat ÇETİN, Yalova University, Türkiye
Dr. Omaç RUŞTİOĞLU, Cyprus International University, TRNC
Dr. Osman EMİROĞLU, Cyprus International University, TRNC
Dr. Osman VAİZ, Cyprus International University, TRNC
Dr. Ömer GEBAN, METU, Türkiye
Dr. Ömer ŞENEL, Gazi University, Türkiye
Dr. Ömer ZAİMOĞLU, Akdeniz University, Türkiye
Dr. Ömür KARAKULLUKÇU, Hacı Bayram Veli University, Türkiye
Dr. Özcan DEMİREL, Cyprus International University, TRNC
Dr. Özge RAZI, Cyprus International University, TRNC
Dr. Özgül YILMAZ TÜZÜN, METU, Türkiye
Dr. Özgün PARASIZ, Gazi University, Türkiye
Dr. Özlem İLKER ETUŞ, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Özlem ÖRSAL, Osmangazi University, Türkiye
Dr. Öznur AKPINAR, Karamanoglu Mehmetbey University, Türkiye
Dr. Patrizia Ghislandi, University of Trento, Italy
Dr. Paul ANKOMAH, N. Carolina Agricultural&Tecnical State University,USA
Dr. Paul BLAIR, University of Trinidad and Tobago, Trinidad and Tobago, WEST INDIES
Dr. Pelin AKSEN CENGİZHAN, Kırıkkale University, Türkiye
Dr. Ramazan SANLAV, Iğdır University, Türkiye
Dr. Recep CENGİZ, Manisa Celal Bayar University, Türkiye
Dr. Refik TURAN, Gazi University, Türkiye
Dr. Remziye CEYLAN, Yıldız Teknik University, Türkiye
Dr. Rıfat YAĞMUR, Afyon Kocatepe University, Türkiye
Dr. Rimma MARDANSHINA, Kazan Federal University, Russian Federation
Dr. Rüçhan İRİ, Niğde Ömer Halisdemir University, Türkiye
Dr. Rüçhan ŞAHİNOĞLU ALTINEL, Marmara University, Türkiye
Dr. Safaa Abd El SALAM, Alexandria University, Egypt
Dr. Said TAŞ, Süleyman Demirel University, Türkiye
Dr. Salih ATEŞ, Gazi University, Türkiye
Dr. Salih ÇEPNİ, Uludağ University, Türkiye
Dr. Saliha FİDAN, Cyprus International University, TRNC
Dr. Samantha SEITER, Oxford University, UK
Dr. Sarem ÖZDEMİR, Cyprus International University, TRNC
Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU, Fırat University,Türkiye
Dr. Sebiha GÖLÜNÜK BAŞPINAR, Afyon Kocatepe University, Türkiye
Dr. Selahattin AKPINAR, Düzce University, Türkiye
Dr. Selahattin DİLİDÜZGÜN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Selçuk HÜNERLİ, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Semra Kıranlı GÜNGÖR, Eskişehir Osmangazi University, Türkiye
Dr. Semra SUNGUR VURAL, METU, Türkiye
Dr. Serap EMIR, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Serdar GERİ, Yalova University, Türkiye
Dr. Sergül DUYGULU, Hacettepe University, Türkiye
Dr. Serkan KURTİPEK, Gazi University, Türkiye
Dr. Serkan İBİŞ, Niğde Ömer Halisdemir University, Türkiye
Dr. Serkan HAZAR, Cumhuriyet University, Türkiye
Dr. Serkan ÖZEL,Boğaziçi University,Türkiye
Dr. Seunghwan LEE, Kookmin University, South Korea
Dr. Serhat TURAN, Balıkesir University, Türkiye
Dr. Sevil ALBAYRAK, Kırıkkale University, Türkiye
Dr. Sevinç HATİPOĞLU, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Sevinç KAÇAR, Cyprus International University, TRNC
Dr. Sezer KÖSE BİBER, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Sezgin VURAN, Anadolu University, Türkiye
Dr. Sibel ÖZAFŞARLIOĞLU SAKALLI, Uşak University, Türkiye
Dr. Sophia ANASTASIOU, Business School, TEI of Central Greece
Dr. Suat KARAKÜÇÜK, Gazi University, Türkiye
Dr. Suzan ORHAN, Sakarya University, Türkiye
Dr. Süleyman AVCI, Marmara University, Türkiye
Dr. Süleyman YAMAN, Ondokuz Mayıs University, Türkiye
Dr. Sümmani EKİCİ, Muğla Sıtkı Koçman University, Türkiye

Dr. Ş. Şule ERÇETİN, Hacettepe University, Türkiye
Dr. Şebnem ŞARVAN CENGİZ, Manisa Celal Bayar University, Türkiye
Dr. Şebnem TEMİR, Haliç University, Türkiye
Dr. Şenay NARTGÜN, Abant İzzet Baysal University, Türkiye
Dr. Şener BÜYÜKÖZTÜRK, Hasan Kayoncu University, Türkiye
Dr. Şerife ÖZBİLER, Cyprus International University, TRNC
Dr. Şükran DİLİDÜZGÜN, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Taner ATASOY, Gelişim University, Türkiye
Dr. Tarık SEVİNDİ, Aksaray University, Türkiye
Dr. Tatyana BAKLASHOVA, Kazan Federal University, Russian Federation
Dr. Tekin ÇOLAKOĞLU, Gazi University, Türkiye
Dr. Tengku Fadilah Binti Tengku KAMALDEN, Universiti Putra, Malaysia
Dr. Terry SCHREUER, The Neri Bloomfield School of Design, Israel
Dr. Tiffany FULLER, N. Carolina Agricultural&Tecnical State University,USA
Dr. Tolgay KARANFİLLER, Cyprus International University, TRNC
Dr. Tuğba Seda ÇOLAK, Düzce University, Türkiye
Dr. Turhan TOROS, Mersin University, Türkiye
Dr. Türkan ARGON, Abant İzzet Baysal University, Türkiye
Dr. Tzina KALOGIROU, National and Kapodistrian University of Athens, Greece
Dr. Uğur TEKİN, Istanbul Aydın University, Türkiye
Dr. Ünsal TAZEGÜL, Iğdır University, Türkiye
Dr. Ülkü Pişkin ABİDOĞLU, Cyprus International University, TRNC
Dr. Üzeyir ÇAĞLAR, Gazi University, Türkiye
Dr. Vasiliki Papadopolou, University of Western Macedonia, Greece
Dr. Vedat ÇINAR, Fırat University, Türkiye
Dr. Vefa TAŞDELEN, Yıldız Teknik University, Türkiye
Dr. Vlasta Hus, University of Maribor, Slovenia
Dr. Wenyu LIU,Dalian Maritime University, China
Dr. Yalın KILIÇ, Cyprus International University, TRNC
Dr. Yakup KILIÇ, Fırat University, Türkiye
Dr. Yasemin ESEN, Ankara University, Türkiye
Dr. Yasemin YILDIRIM USTA, Abant İzzet Baysal University, Türkiye
Dr. Yasin DOĞAN, Adıyaman University, Türkiye
Dr. Yasin SOYLU, Atatürk University, Türkiye
Dr. Yasin YILDIZ, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Yaşar ÖZBAY, Hasan Kalyoncu University,Türkiye
Dr. Yavuz ERİŞEN, Yıldız Teknik University, Türkiye
Dr. Yavuz ÖNTÜRK, Yalova University, Türkiye
Dr. Yıldız KOCASAVAŞ, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Yuliya GORELOVA, Kazan Federal University, Russian Federation
Dr. Yunus YILDIRIM, Mersin University, Türkiye
Dr. Yurdagül DİKMEN, Sakarya University, Türkiye
Dr. Yurdal CİHANGİR, Cyprus International University, TRNC
Dr. Yusuf CAN, Uşak University, Türkiye
Dr. Yusuf CERİT, Abant İzzet Baysal University, Türkiye
Dr. Yücel OCAK, Afyon Kocatepe University, Türkiye
Dr. Yücel KABAPINAR, Marmara University, Türkiye
Dr. Zafer ÇİMEN, Gazi University, Türkiye
Dr. Zait Burak AKTUĞ, Niğde Ömer Halisdemir University, Türkiye
Dr. Zarife SEÇER, İstanbul University-Cerrahpaşa, Türkiye
Dr. Zekeriya NARTGÜN, Abant İzzet Baysal University, Türkiye
Dr. Zeynep AKKUŞ ÇUTUK, Trakya University, Türkiye

Detailed Programme

ERPA Congresses on Education 2025 – Mersin University-Mersin/ TÜRKİYE **September 24, Wednesday Faculty of Education Ahmet Çamsarı Conference Center**	
08:30 – 09:30	Registrations
09:30 -11:00	Opening Speeches ***Keynote Speaker 1:*** Prof. Dr. Mehmet Kandemir, Kırıkkale University, Türkiye *"The Guidance of Psychological Science in Digitalized Education"*
11:00-11:15	Tea/Coffee 1
11:15-12:30	Parallel Sessions 1
12:30-13:30	Lunch / Free Time
13:30-14:30	***Panel 1:*** Prof. Dr. Mehmet Barış Horzum, Sakarya University, Türkiye (Moderator) Prof. Dr. Özcan Erkan Akgün, İbn Haldun University, Türkiye Prof. Dr. Ünal Çakıroğlu, Trabzon University, Türkiye "*From the Natural to the Artificialin the Learner the Educator and What is Learned"*
14:30-14:45	Tea/Coffee 2
14:45-16:00	Parallel Sessions 2
16:00-16:15	Tea/Coffee 3
16:15-17:15	***Workshop 1:*** Assoc. Prof. Dr. Murat Topal, Sakarya University, Türkiye Assist. Prof. Dr. Furkan Aydın, Bartın University, Türkiye *"Naive Bayes Workshop: How Does Artificial Intelligence Make Decisions?"*
17:15	Free Time
ERPA Congresses on Education 2025 – Mersin University-Mersin/ TÜRKİYE September 25, Thursday Faculty of Education Ahmet Çamsarı Conference Center	
08:00-09:00	Registrations
09:00-10:15	Parallel Sessions 3
10:15-10:30	Tea/Coffee 4
10:30-11:45	***Panel 2:*** Prof. Dr. Selahattin Kaymakcı, Kastamonu University, Türkiye (Moderator) Prof. Dr. İlker CIRIK, Mimar Sinan Fine Arts University, Türkiye Assoc. Prof. Dr. Mahmut ÇİTİL, Gazi University, Türkiye Assoc. Prof. Dr. Recep Kahramanoğlu, Gaziantep University, Türkiye Assist. Prof. Dr. Semih Aşiret, Mersin University, Türkiye Dr. Mustafa Kandırmaz, MONE Directorate General of Secondary Education, Türkiye *"The Türkiye Century Maarif (Education) Model in ItsVarious Dimensions"*
11:45-12:00	Tea/Coffee 5
12:00-12:45	***Workshop 3:*** Assoc. Prof. Dr. Yusuf Yıldırım, Siirt University, Türkiye *"Values Education in Out of School Settings"*
12:45-13:30	Lunch / Free Time
13:30-14:45	Parallel Sessions 4
14:45-15:00	Tea/Coffee 6
15:00-16:00	***Workshop 2:*** Assoc. Prof. Dr. Turgay Öntaş, Tekirdağ Namık Kemal University, Türkiye "*National Education Academy: Centralization or Standardization?"*
16:00-16:15	Tea/Coffee 7
16:15-17:30	Parallel Sessions 5
17:30	Free Time
ERPA Congresses on Education 2025 – Mersin University-Mersin/ TÜRKİYE September 26, Friday Faculty of Education Ahmet Çamsarı Conference Center	
08:00-09:00	Registrations
09:00-10:15	Parallel Sessions 6
10:15-10:30	Tea/Coffee 8
10:30-11:30	***Keynote Speaker 3:*** Prof. Dr. Vedat Çınar, Fırat University, Türkiye *"The Signifiance of Physical Activity and Its Role in Public Health"*
11:30-11:45	Tea/Coffee 9
11:45-12:45	***Workshop 4:*** Assoc. Prof. Dr. Atike Yılmaz, Muş Alpaslan University, Türkiye "*Touch, Feel, Move: Raising Awareness and Empathy Toward Visual Impairment"*
12:45-14:00	Lunch / Free Time
14:00-15:15	Parallel Sessions 7
15:15-15:30	Tea/Coffee 10
15:30-16:45	Parallel Sessions 8
16:45	Free Time

Keynote Invıted Speakers

Invited Workshops & Panels

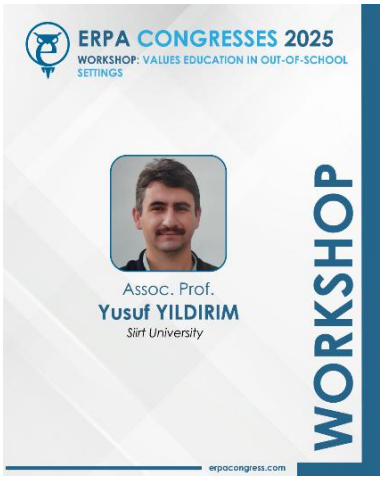

TABLE OF CONTENTS

Preface iii

Scientific Committee v

Detailed Programme ix

Keynote Invıted Speakers x

Invited Workshops & Panels x

Akıllı Öğrenme Çağı: Eğitimde Yapay Zekanın Rolü ve Geleceği 1

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Yapay Zekâ Teknolojilerine Yönelik Farkındalıklarının Belirlenmesi 1

Yetişkinler için Dijital Oyun Bağımlılığı: Oyun Oynama Davranışlarının Psiko-Sosyal Etkileri 2

Sosyal Bilgilerde Harita Okuryazarlığı Becerisinin İncelenmesi 2

Ahlak ve Yurttaşlık Eğitimi Dersinin Öğrencilerin Ahlaki Olgunluk ve Etkin Vatandaşlık Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi 3

Ortaokul Öğrencileri ve Öğretmen Adaylarının İklim Krizi ve Küresel Isınma Algılarına Karşılaştırmalı Bir Bakış 3

Değeri Olmayan Davranış mı, Davranışa Yansımayan Değer mi? 4

Sosyal Bilgiler Dersinde Eğitsel Oyun Tekniğinin Kullanımının İlkokul 4.Sınıf Öğrencilerinin Doğal Afet Okuryazarlık Düzeylerinin Etkisi 4

Yapay Zeka Destekli Matematiksel İlişkilendirme Temelli Bir Öğrenme Ortamının Tasarlanması 5

Kırsalda ve Şehirde Çocuk Olmanın Fiziksel Aktivite Öz Yeterlilik ile Ekran Bağımlılığındaki Ön Görücü Rolü 5

Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Hazırladıkları Teknoloji Destekli Yenilikçi Proje Tasarımlarına İlişkin Görüşleri 6

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Zihinsel Engelli Çocuklara İlişkin Tutumlarının İncelenmesi 6

Spor Bilimleri Fakültesindeki Öğrencilerin Akran Baskı Yönetimi ve Kariyer Kaygı Problemlerinin İncelenmesi 7

Oyun Temelli Müdahale Programının Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel ve Psikolojik Gelişimine Etkisi: Geleneksel Oyunlar Örneği 7

Espor ve Geleneksel Sporda Hayır Diyebilme Becerisinin Psikolojik İyi Oluş ve Mutlulukla İlişkisi 8

İlkokul Öğrencilerinin Öz Düzenleme Becerileri Üzerine Yapılan Çalışmalar ve Kullanılan Ölçme Araçları Üzerine Bir İnceleme 8

Bocce Sporunda Stresin Spora Katılım Motivasyonuna Etkisi 9

Fizikselin Ötesi: Futbolcularda Mental Yorgunluk Farkındalığı ile Zihinsel Dayanıklılık İlişkisi 9

Sosyal Bilgilerde Yenilenebilir Enerji Kaynakları Öğretiminde Etkileşimli Materyallerin Rolü: 5. ve 6. Sınıf Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma 10

Otizm Dostu Kütüphanelere Bakış 10

Lise Öğrencilerinde Rekreasyonel Akış Deneyimi ile Rekreasyonel Spor İyi Oluş İlişkisi 11

Okul Öncesi Eğitimde Kapsayıcılık: Geçici Koruma Statüsündeki Çocukların Sosyal Becerileri Üzerine Nitel Bir Araştırma 11

Öğretmen Adaylarının Bilimsel Bilgiye Erişimde Sosyal Medya Uygulamaları ve Paylaşım Sitelerini Kullanım Durumlarının İncelenmesi 12

Problem Kurmanın Başarı ve Yaratıcılık Üzerine Genel Etkilerinin İncelenmesi: Bir Meta-Analiz Çalışması ... 12

Güneş Tarlası Etkinliği ile Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Modelleme Süreçlerinin İncelenmesi 13

Görme Engelli Bireylerin Spor Sistemine Entegrasyonu: Küresel Bir Bakış 13

Spor Merkezlerine Giden Bireylerin Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi 14

Yapay Zekâ Destekli Akıllı Okul Yönetimi: Eğitim Yönetimi ve Liderliğinde Akıllı Telefonların Rolü[1] 14

Spor Etkinliklerine Yönelim Olumlu Düşünmeyi Etkiler mi? Spor Yöneticisi Adayları Üzerine Bir İnceleme .. 15

Özel Eğitim Sınıflarında Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Uygulanmalarına Yönelik Özel Eğitim Öğretmenlerinin Görüşleri 15

2024 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Öğrenme Çıktılarının Temel Yaşam Becerileri Açısından İncelenmesi 16

Fen Bilimleri Dersinde Beyin Fırtınası Tekniğinin Uygulamasına İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Üretilen Fikirlerin Yaratıcı Düşünme Becerisi Açısından İncelenmesi 16

Akademisyenlerin Pedagojik Amaçlı Üretken Yapay Zeka Yeterliklerini Artırmaya Yönelik Öğretim Programının Geliştirilmesi 17

Fiziği Oyunla Öğrenmek: Öğretmen Adaylarının Oyunlaştırma ve Oyun Tabanlı Öğrenmeye İlişkin Deneyim ve Görüşleri 17

Alt Ekstremite Yaralanması Sonrası Futbolcularda Bacak Baskınlığının Propriosepsiyon, Dinamik Nöromüsküler Stabilizasyon ve Denge Üzerine Etkileri: Pilot Çalışma 18

Nöroestetik Perspektiften Müzik Temelli Öğrenme Modelleri: Sanat Eğitiminde Bilişsel Haritalama Yaklaşımları 18

Son 8 Yılda Dinamik Diz Valgusu Üzerinde Kinezyolojik ve Dinamik Bantlamanın Etkileri : Bir Kapsam İncelemesi 19

The Impact of a WebQuest-Based Digital Learning Experience on the Learning Process of a Student Diagnosed with ADHD 19

Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Uyumluluğu ve İyimserlikleri İle Kariyer Kararı Öz-Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 20

Bebek ve Çocuklarda Suda Boğulma Vakalarının Epidemiyolojik İncelenmesi 20

Scientific Literacy: A Study of University Students 21

Sahada Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: TYMM'nin Öğretmenler Tarafından Dönüştürülme Süreçleri 21

P4C Uyaranlarının Sayı Hissi Becerilerini Desteklemeye Yönelik Uyarıcı Rolünü Değerlendirme Rubriği Geliştirme 22

Otizmde İki Değerlendirme Aracı: Otizm Müdahale Değerlendirme Ölçeği ve Zihinsel Sentez Değerlendirme Ölçeği 22

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlıkta Sanat Terapilerinin Kullanımı 23

Mersin Sancağı Rüştiye Mektebi Öğrencilerinin 1905-1906 Öğretim Yılı İmtihan Cetvellerinin Analizi 23

2010-2025 Yılları Arasında Erken Çocukluk Dönemini İçeren Psikolojik Dayanıklılık Konulu Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi 24

Çocuk ve Ergenlerde Depresyona Yönelik Psikolojik Müdahalelerin Etkililiği 24

Özel Hareket Eğitimi Programı Etkinliğine Katılan Özel Gereksinimli (Down Sendromlu) Öğrencilerin Fiziksel ve Sosyal Gelişimlerinin Araştırılması 25

Otizm Spektrum Bozukluğunda Fiziksel Aktivite: Bir Derleme 25

Otizimde Fiziksel Aktivite Kavramı Üzerine Yapılan Çalışmaların Vosviewer ile Bibliyometrik Analizi 26

BİT Yeterlilik Algılarının Öğretmen Adayı Profillerine Göre 26

İncelenmesi: Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Pedagojik 26

Formasyon Programı Örneği 26

Goalball Sporunda İşitsel Algı ve Mekânsal Farkındalık: Kavramsal Bir Literatür Derlemesi 27

BİT Yeterlilik Algılarının Öğretmen Adayı Profillerine Göre İncelenmesi: Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Pedagojik Formasyon Programı Örneği 27

Saha Aynı Beden Farklı: Öğrencilerin Oturarak Voleybol Oynama Deneyimleri 28

Sporun Sosyal Gücü: İyilik Peşinde Koş Platformu Örneğinde Yardımseverlik Koşularının Sivil Toplum Kaynak Geliştirme Kapasitesine Katkısı 28

Okul Öncesi Anasınıfı Eğitimi ve Sürdürülebilir Kalkınma: Türkiye'de Politikalar ve Uygulamalar 29

2023 LGS Fen Bilimleri Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi 29

The Relationship between Financial Literacy and Self-Control in Secondary School Students: A Correlational Study 30

Barışçıl Bir Okul Kültürü Mümkün Mü? Şiddetsiz İletişimle Dönüşen Eğitim Ortamları 30

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sanat Okuryazarlığına Yönelik Görüşleri 31

Lise Öğrencilerinin Kariyer Uyumu Ve Kariyer Kaygıları: Kariyer Hedefi Geribildirimlerinin Aracı Rolü 31

Otizimde Fiziksel Aktivite Kavrami Üzerine Yapilan Çalişmalarin Vosviewer İle Bibliyometrik Analizi 32

Sanat Eğitimi ve İdeoloji: Dramatik Yapının Eğitimsel Taşıyıcılığı 32

Mathematics Classrooms and the Development of Metacognitive Skills: A Study on Classroom Discourse 33

Eğitimde Mahremiyet Bilinci: Değerlerin Korunmasına Yönelik Bir İnceleme 33

Rekreasyonel Deneyim Açısından Bibliyometrik Bir Değerlendirme 34

Ortaöğretim Biyoloji Öğretiminde Aktif Öğrenme Stratejisi Olarak Problem Çözme 34

Etnomatematik Temelli Öğretmen Eğitimi Uygulamalarına Yönelik Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi 35

Matematik Öğretmen Adaylarının Farklı Güçlük Düzeyleri ve Bağlamlarda Kurdukları Problemlerin İncelenmesi 35

13-14 Yaş Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Alışkanlıkları İle Dikkat, Odaklanma Algıları ve Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 36

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Biyoçeşitlilik Okuryazarlıklarının ve Yerel Biyoçeşitlilik Bilgilerinin İncelenmesi 36

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Oyun Tercihlerine İlişkin Görüşleri: Yorumlayıcı Fenomenolojik Bir Analiz 37

Uzman ve Başöğretmenlik Sürecinde Mesleki Yeterlilik Algısının Mesleki Bağlılık ve Kariyer Katılımına Etkisi 37

Boş Zaman Yönetimi ve Mental İyi Oluş: Rekreasyonel Sporcular Üzerine Bir Araştırma 38

Lise Öğrencilerinin Şiddet Eğilimlerinin Sosyo-Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi: Kastamonu İli Örneği 38

Tematik Güreş Lisesi Öğrencilerinin Sporun Anlamına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi 39

Kafein Ağızda Çalkalama Yönteminin Voleybolda Dar Alan Oyun Performansına ve Psikofizyolojik Yanıtlarına Etkisi 39

Kafein ve Voleybol Performansı Üzerine Etkisi: Sistematik Derleme 40

A Systematic Review of Studies on High-Level Thinking Skills in High School Students 40

Evaluating Multiple Feedback Processes: A Study on Social Studies Teacher Candidates 41

Pickleball'un Rekreasyonel Spor Alanındaki Yükselişi: Neden Bu Kadar Popüler Oldu? 41

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Adaylarının Ahlak Eğitimine Yönelik Yeterlik Algı Düzeyleri 42

Methodological Approaches of Teaching Computer Science in English at School through Blended Learning ... 42

Atletizm Sporu Yapan Kişilerin Boş Zaman Engelleri, Serbest Zaman Engelleriyle Başa Çıkma Stratejileri ve Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 43

Yüzme Sporu ile Uğraşan Kişilerin Rekreasyonel Akış Deneyimleri, Rekreasyonel İyi Oluş Düzeyleri ve Davranışsal Niyetleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 43

Yapay Zeka Tabanlı Araçların Öğretim Tasarım Sürecindeki Potansiyelleri: Fırsatlar ve Sınırlılıklar 44

Matematik Başarı Farklarının Göçmenlik Durumu ve Cinsiyet Değişkenleri Bağlamında Yıllar İçindeki Değişiminin İncelenmesi 44

Assessment of Loneliness, Eating Habits and Body Awareness In Athletes 45

Prospective Social Studies Teachers' Views on Democratic Backsliding in the Context of the Sustainability of Democratic Values 45

Öğretmenlerin Yapay Zekâ Algısı: Eğitimde Yeni Ufuklar 46

Determining The Effects of Different Digitally Supported Learning Environments On Academic Achievement 46

Öğretmen Adaylarının Fark Etme Becerileri: Dairede Alan Konusuna İlişkin Öğrenci Düşüncelerinin Analizi . 47

Examination of Academics' Perspectives on Therapeutic Recreation Education 47

Sporcu Üniversite Öğrencilerinde Öz Yeterlik, Bilinçli Farkındalık ve Saldırganlık 48

Ergenlerin Boş Zaman Fiziksel Aktivite Düzeyi İle Beden Algısının İncelenmesi 48

Spor Yöneticiliği Bölümü Öğrencilerinin Spor Tesisleri ve Lisans Eğitimleri İle İlgili Olumlu ve Olumsuzlukların Fotoses Metoduyla Değerlendirilmesi. (Erzurum Örneği) 49

Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon, Spor Yöneticiliği, Antrenörlük ve Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Spor Tesisleri Ve Lisans Eğitimleri İle İlgili Olumlu Ve Olumsuzlukların Fotoses Metoduyla Değerlendirilmesi. (Erzurum Örneği) 49

Muarif Modeline Göre Hazırlanmış 5. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitaplarındaki Dijital İçeriklerinin İncelenmesi50

Ortaokul Öğrencilerinin Okul Dışı Ortamlar Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi..... 50

Reaction Time and Muscle Activation Patterns in Taekwondo Athletes: A Review of Findings from the Past 15 Years 51

Özel Eğitim Anaokulları ve Anasınıflarında Transdisipliner İş Birliği: Araştırma İhtiyaçları 51

Sedanter Genç Kadınlarda Farklı Antrenman Yöntemlerinin Psikofizyolojik Cevaplar ve Bilişsel Süreçlere Etkisi 52

Genç Kadın Voleybolcularda İki Farklı Isınma Yönteminin Sıçrama ve Esneklik Performansı Üzerine Etkisi .. 52

Genç Basketbolcuların Sporda İmgeleme Düzeylerinin İncelenmesi 53

Tribünlerin Skor Tablosu: Stadyum Doluluk Oranları ve Bazı Unsurlar Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 53

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Matematik Etkinliklerinin Yapay Zekâ ve Gerçek Puanlayıcı Tarafından Değerlendirilmesi: Bir Karşılaştırma Çalışması..... 54

Psychological and Biological Predictors on the Path to Long-Term Love 54

Chat GPT'nin K-12 Fen Eğitiminde Kullanımı 55

Zihinsel Sağlık ve Performans: Spor Psikolojisinde Güncel Terapötik Yaklaşımlar..... 55

Mavinin Ardında Bırakılan Yurt, Tarsus'ta Kurulan Yeni Hayat: Giritli Göçmenlerin Sözlü Tarih Anlatıları.... 56

Elit Taekwon-Do Sporcularının Antrenman ve Müsabaka Süreçlerindeki Psikososyal Deneyimleri: Nitel Bir Araştırma..... 56

AI as a Cultural Mediator: The Experiences of International Higher Education Students in Türkiye 57

Lisansüstü Program Değerlendirme Tezlerinde CIPP Model Kullanımı: Bir Meta-Değerlendirme Çalışması 57

Öğrencilerin Olasılık ve İstatistik Konularındaki Kavram Yanılgılarına İlişkin Öğretmen Görüşleri..... 58

From Sharing to Interaction: Exploring the Dynamics of Online Collaborative Learning 58

Judocu ve Sedanter Down Sendromlu Bireylerin Bazı Motorik Özelliklerinin Karşılaştırılması..... 59

Düzenli Egzersizin Çok Yönlü Fizyolojik Adaptasyonları: Kardiyorespiratuvar ve Kas-İskelet Sistemleri Arasındaki İlişkisel Dinamikler 59

Meslekte Yeni Matematik Öğretmenlerinin Matematiksel Görevlerin Bilişsel İstem Düzeylerini Belirleme Becerileri[1] 60

Erken Çocukluk Döneminde Kavram Yanılgılarından Uzak Fen Eğitimi 60

Ortaokul Öğrencilerinin Tarihsel Düşünme Becerilerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi..... 61

Kadın ve Erkek Futbolcuların Değer Yönelimi, Sporda Karakter ve Ahlaktan Uzaklaşma Düzeylerinin İncelenmesi 61

Sosyal Bilgiler Öğretmenleri İle Ortaokul Öğrencilerinin Su Okuryazarlığına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi 62

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın Öğretmen Görüşleri

Doğrultusunda Değerlendirilmesi 62

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Meslek Öncesi Öğretmen Kimlikleri ile Kişisel-Mesleki Yetkinlik Algıları Arasındaki İlişki 63

MEB ve TÜBİTAK Çizgi Romanları Sosyal Bilgiler Eğitimi Açısından Ne Söyler? 63

Kırgızistan'da Medya Okuryazarlığı Eğitim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi 64

Üniversitelerde Rekreasyonel Sporların Web Tanıtımı: Türkiye ve ABD Karşılaştırması 64

Görünmez Eşitsizlikler, Görünür Gelecekler: Öğretmen Adaylarında Çok Boyutlu Yoksulluk ve Kariyer Uyum Yetenekleri 65

Öğretmenlerin 2024 İlkokul 1. Sınıf Türkçe Ders Programı ve İlk Okuma Yazma Bölümüne İlişkin Görüşleri . 65

Değer Problemi: Felsefede ve Eğitim Bilimlerinde "Değer'' 66

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline Göre Hazırlanmış 5. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabında Yer Alan 'Destek ve Hareket Sistemi' Konusunun İncelenmesi 66

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Dijital Okumaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi 67

A Case Study On The Classification Of Mathematical Verification Strategies 67

Improvement of Reading and Writing Skills In An Inclusive Education Class With In-Class Assistance 68

Tenisçilerde Omuz Kuvveti Profillerinin Belirlenmesi 68

Investigation of the Relationship Between Agility and Reaction Times in Child Tennis Players 69

Futbolcuların Yüksek Yoğunluklu Hızlanma ve Yavaşlama Taleplerinin Oynadıkları Pozisyonlara Göre Karşılaştırılması 69

Ortaokul Öğrencilerinin Müzik Yeteneklerine Olan İnançları, Müzik Dersi Başarıları ve Akademik Başarı Durumları Arasındaki İlişki (Mersin İli Örneği) 70

U16 Erkek Futbolcularda Countermovement ve Drop Jump Testleri ile Sürat Performansı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 70

Sakarya Eğitim Fakültesi Öğretmen Adaylarının Yapay Zekâ Tutumları ve Okuryazarlıkları Üzerine Bir Araştırma 71

Sporcu Sağlığında Fonksiyonel Bir Destekçi: Krill Yağı 71

Beyin Dayanıklılık Antrenmanı: Kavramsal Çerçeve ve Güncel Bulgular 72

Spor Yapan ve Yapmayan Bireylerin İşyerinde Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma . 72

Egzersiz ve Beyinden Türetilen Nörotrofik Faktör: Güncel Bulguların Derlemesi 73

Isı–Sıcaklık Kavram Yanılgılarının Giderilmesine Yönelik Müfredat Yaklaşımları: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Singapur ve Finlandiya Karşılaştırması 73

İş Ruminasyonu ile Akış Arasındaki İlişki: Antrenörler Üzerine Bir Çalışma 74

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Zaman Yönetimi ve Öz Yeterlik Düzeylerinin Akademik Başarılarına Etkisi 74

Türkiye ve Kanada Matematik Öğretim Programlarının DEIA Yaklaşımı Bağlamında Karşılaştırılması 75

Sporcularda Yeme Bozuklukları ve Mental Sağlık: Performans Üzerindeki Etkileri ve Risk Faktörleri 75

Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin Psikolojik Temelleri: Bütüncül Gelişim İçin Sosyal – Duygusal Öğrenmenin Rolü 76
First Lego League Turnuva Sürecinde Öğrenci Deneyimleri 76
Antrenör Teşvikinin Genç Kadın Voleybolcularda Oyun Performansına Etkisi 77
Yoga ve Yüzmenin Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi 77
2025 LGS Türkçe Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne Göre İncelenmesi 78
Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sürdürülebilir Yaşam Deneyimleri 78
"Yüzme Bilmeyen Kalmasın" Projesinin İlçelere Göre Durum Analizi:İstanbul İli Üzerine Bir Araştırma 79
İlk Dersimiz: Yeşil Vatan Uygulamasının İncelenmesi 79
Egzersizin Kardiyovasküler Sistem Üzerine Etkisi 80
Vücut Geliştirme ve Bilek Güreşi Sporu ile Uğraşan Sporcuların Atletik Zihinsel Enerjilerinin İncelenmesi 80
Tenisçilerde 12 Hafta Özel Denge Antrenmanının Denge Performanslarına Etkisi 81
Matematik Eğitiminde Yaşanan Kavram Yanılgılarının Bibliyometrik Analizi 81
A Scale Development Study to Measure High School Students' Generative Artificial Intelligence Tools Trust Perception 82
Bilek Güreşi ve Vücut Geliştirme Sporcularının Besin Takviyelerine Olan İnançlarının Egzersiz Bağımlılığı ve Zihinsel Dayanıklılık Üzerine Etkisi 82
X, Y ve Z Kuşaklarının Boş Zaman Yönetimi ve İnternet Kullanım Düzeyleri 83
Uluslararası Çevrimiçi Öğrenci Panellerinin Lise Öğrencilerinin Yabancı Dil Konuşma ve Girişimcilik Becerilerine Etkisi 83
Yapay Zekâ Temelli Doğa Eğitiminin Özel Yetenekli Öğrencilerin Dijital Okuryazarlıklarına ve Yapay Zekâ Tutumlarına Etkisi 84
Matematik Eğitiminde Yapay Zeka Kullanımının Sistematik İncelenmesi: 2015'ten 2025'e Eğilimler ve Dönüşümler 84
Mikro Yeterlilikte Uzaktan Eğitim: Literatür Taramasına Dayalı Bir İnceleme 85
The Mental Dimension of Sports: Psychological Resilience and Exercise Addiction in Team and Individual Athletes 86
Self and Peer Assessment in Higher Education: A Bibliometric Analysis 86
Sınıf İçinden Yansımalar: Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Uygulamalarına Dair Görüşleri 87
Üretken Yapay Zekâ ile Üretilmiş Eğitsel Videolar ve Öğretmen Anlatımlı YouTube Videolarının Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Videoya Kapılma Düzeylerine Etkisi 87
6.Sınıf Öğrencilerinin Çevresel Tutumları ve Sürdürülebilirlik Anlayışı 88
Türkiye'deki Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Anlatı İnşası: Kimlik, Farklılık ve Güç 88
Examining The Effect of University Students' Digital Literacy Levels on Their Digital Leisure Flow Experience and Psychological Well-Being Levels 89
Egzersizin Fizyolojik Adaptasyonları: Endokrin, İmmün ve Oksidatif Sistemlere Kısa Bir Bakış 89

A TÜBİTAK 4008 Project: “Strong Futures with Individuals with Special Needs” 90
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında Postkolonyalizm 90
Çocuklarda Spor Katılımının Ahlaki Gelişim ve Benlik Saygısı Üzerindeki Etkisi 91
2018-2024 Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programlarının Sosyobilimsel Konular Açısından Karşılaştırılması 91
Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Biliş İhtiyaçları Düzeyleri 92
Üniversite Öğrencilerinin Yazılı ve Test Sınav Türlerine Göre Sınav Başarı Düzeylerinin İncelenmesi..... 92
Çocuklarda Sporun Koruyucu Rolü: Dijital Bağımlılık Ve Stres Üzerine Bir Çalışma..... 93

Akıllı Öğrenme Çağı: Eğitimde Yapay Zekanın Rolü ve Geleceği

Aysel Güney[a*]

[a]*Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Bilecik, Türkiye*

Öz

Yapay zekâ (YZ) teknolojileri, eğitim alanında önemli değişimlere yol açarak "Akıllı Öğrenme Çağı'nı başlatmıştır. YZ tabanlı uygulamalar, otomatik değerlendirme sistemleri ve veri analizleri gibi araçlar sayesinde öğrenme daha etkili ve ulaşılabilir hale gelmiştir. YZ kullanımı ile birlikte kişiselleştirilmiş öğrenme süreçleri başlamış, öğrencilere farklı öğrenme stilleri ve hızlarına uygun eğitim olanakları sunularak başarı düzeyi arttırılmıştır. Ancak, yapay zekanın eğitimde kullanımı bazı sorunları da beraberinde getirmektedir. Teknolojik altyapı eksiklikleri, veri güvenliği, etik kaygılar ve eğiticilerin yeni teknolojilere uyum sağlaması önemli sorunlar arasındadır. Yapay zekanın sunduğu fırsatların tam olarak kullanılabilmesi için eğitim politikalarında düzenlemelerin yapılması, öğretmenlerin mesleki gelişiminin desteklenmesi ve etik kurallara dikkat edilmesi gerekmektedir. Yapay zekâ teknolojileri, eğitimde yenilikçi yaklaşımlar geliştirmek ve öğrenme deneyimini iyileştirmek için büyük bir etkiye sahiptir. Bu çalışmada, yapay zekanın eğitimdeki rolü, kullanım alanları ve gelecekteki etkileri ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, eğitim teknolojileri, kişiselleştirilmiş öğrenme, dijital dönüşüm

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: aysel.guney63@gmail.com

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Yapay Zekâ Teknolojilerine Yönelik Farkındalıklarının Belirlenmesi

Mehmet Uymaz[a*], Leyla Taşan[a], Nuray Gök[a]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu araştırma, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yapay zekâ teknolojilerine ilişkin farkındalıklarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji (olgubilim) deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın araştırma grubunu Türkiye'deki bir üniversitenin eğitim fakültesinde öğrenim gören sosyal bilgiler öğretmen adayları oluşturmaktadır. Veriler, 6 açık uçlu sorudan oluşan "Yapay Zekâ Farkındalık Düzeyi Belirleme Formu" adlı yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik ve betimsel analiz yöntemleri bir arada kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen bulgular öğretmen adaylarının yapay zekâyı en çok kolaylık, bilgiye erişim ve değişim aracı olarak gördüklerini, genelde ChatGPT ve Gemini gibi uygulamaları kullandıklarını göstermektedir. Katılımcılar yapay zekâ teknolojilerinin eğitim-öğretim sürecinde bilgiye erişim, tasarım ve zaman tasarrufu sağladığını düşünmekte, ancak tembellik, güvensizlik ve insan sağlığı açısından olumsuzluklar belirtmektedir. Çalışma, öğretmen adaylarının yapay zekâ farkındalık düzeylerini belirlemeyi, yapay zekâ uygulamalarını kullanma durumlarını ortaya koymayı ve eğitimde yapay zekâ uygulamalarının geliştirilmesine ışık tutmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, sosyal bilgiler, öğretmen adayı

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: muymaz@sakarya.edu.tr

Yetişkinler için Dijital Oyun Bağımlılığı: Oyun Oynama Davranışlarının Psiko-Sosyal Etkileri

Mehmet Özdemir[a], Murat Saraçoğlu[b*], Zehra Özdemir[c]

[a]*Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi,Sporda Psikososyal Alanlar Anabilim Dalı, Aydın, Türkiye*
[b]*Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Aydın, Türkiye*
[c]*Aydın Efeler Ticaret Odası İlkokulu, Aydın, Türkiye*

Öz

Bu araştırmada, dijital oyun oynayan yetişkin bireylerin çeşitli demografik değişkenler açısından oyun oynama motivasyonları ve dijital oyun bağımlılığı düzeyleri incelenmiştir. Araştırmanın verileri, 2023-2024 yılı içerisinde Google Form aracılığıyla çevrim içi olarak toplanmış; çalışmaya gönüllü olarak katılan toplam 211 yetişkin birey araştırma grubunu oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu, Tekkurşun-Demir ve Hazar (2018) tarafından geliştirilen "Dijital Oyun Oynama Motivasyonu Ölçeği (DOOMÖ)" ile Göller ve Pişkin (2022) tarafından uyarlanan "Yetişkinler İçin Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma kapsamında 211 gönüllü katılımcıya ulaşılmıştır. Veriler SPSS 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiş; normallik analizinde anlamlılık değerlerinin 0.05'ten küçük çıkması nedeniyle parametrik olmayan analiz yöntemleri tercih edilmiştir. Bu doğrultuda Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, dijital oyun oynayan bireylerin yaş değişkenine göre dağılımında 20-30 yaş aralığındaki bireylerin çoğunlukta olduğu, ancak 30 yaş ve üzeri bireylerin oranının da yüksek olduğu görülmüştür. Cinsiyet değişkeni açısından, erkek katılımcıların oranı kadınlara kıyasla anlamlı ölçüde fazladır. Eğitim düzeyine göre yapılan incelemede, ortaokul ve lise mezunlarının oranı yüksek olmakla birlikte, üniversite ve üzeri eğitim düzeyine sahip bireylerin de oyun oynama davranışı sergilediği belirlenmiştir. Medeni durum değişkeni açısından evli ve bekar bireyler arasında belirgin bir fark görülmemiştir. Meslek değişkeninde ise çalışan bireylerin oyun oynama oranı daha yüksek olup, bunu öğrenciler ve ev içi bireyler takip etmektedir. Gelir düzeyi açısından, katılımcıların büyük kısmının orta gelir grubunda yer aldığı tespit edilmiştir. Oyun türü tercihlerinde ise aksiyon oyunlarının ilk sırada yer aldığı, bunu simülasyon, spor ve strateji türlerinin izlediği gözlemlenmiştir. Haftalık oyun oynama süresi bakımından, katılımcıların büyük çoğunluğunun haftada 11-20 saat arasında dijital oyun oynadığı belirlenmiştir. Bu bulgular, dijital oyun oynama davranışının yaş, cinsiyet, meslek ve gelir gibi demografik değişkenlere göre farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yetişkin, dijital, oyun, bağımlılık

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: muratsaracoglu1910@gmail.com

Sosyal Bilgilerde Harita Okuryazarlığı Becerisinin İncelenmesi

Tuba Taşkesen[a*]

[a]*Siirt Üniversitesi,, Siirt, Türkiye*

Öz

Bu araştırma, sosyal bilgiler öğretmenlerinin harita okuryazarlığı becerisine yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışmaya 8'i kadın, 7'si erkek olmak üzere toplam 15 öğretmen katılmıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış; ses kaydı alınarak yazıya aktarılmış ve betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Öğretmenler, harita okuryazarlığı becerisinin öğrencilere somutlaştırma imkânı sunduğunu, mekân algısını geliştirdiğini ve başarı düzeyini artırdığını belirtmiştir. Ancak ders kitaplarındaki haritaların yetersiz olduğu, okullarda harita araç-gereçlerinin eksik bulunduğu vurgulanmıştır. Katılımcılar, bu becerinin etkili kazandırılabilmesi için öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerle desteklenmesi ve materyal eksikliklerinin giderilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Sonuç olarak, harita okuryazarlığı sosyal bilgiler öğretiminde temel ve geliştirilmeye açık bir beceri olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Harita okuryazarlığı, sosyal bilgiler eğitimi, öğretmen görüşleri

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: tubaatestaskesen2156@gmail.com

Ahlak ve Yurttaşlık Eğitimi Dersinin Öğrencilerin Ahlaki Olgunluk ve Etkin Vatandaşlık Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi

,Gülbahar Koyuncu İdi[a*], Yusuf Yıldırım[a], Süleyman İdi[b]

[a]*Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Siirt. 56400, Türkiye*
[b]*Öğretmen, Atatürk Ortaokulu, Kozluk, Batman, 72000,*

Öz

Bu çalışmada ortaokulda seçmeli ders olarak evrilen Ahlak ve Yurttaşlık eğitimi dersinin öğrencilerin ahlaki ve etkin vatandaşlık düzeylerini ne ölçüde etkilediği amaçlanmaktadır. Çalışma kapsamında iki ayrı okulda öğrenim gören öğrenciler kontrol ve deney grubu olarak belirlenmiştir. Kontrol grubunda 14 öğrenci, deney grubunda ise 9 öğrenci yer almaktadır. Ahlak ve Yurttaşlık eğitimi dersini gören katılımcı öğrencilere ahlaki ve etkin vatandaşlık düzeylerini tespit etmek için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Öğrencilerin ahlaki olgunluk ve etkin vatandaşlık düzeylerini belirlemek amacıyla ahlaki olgunluk ve etkin vatandaşlık ölçekleri uygulanmıştır. Karma desen yöntemi ile elde edilen veriler nicel ve nitel yöntemlerle analiz edilmiştir. Nicel yöntem ile yapılan analizler t-testi, ANAOVA gibi yöntemlerle, nitel yöntem ile yapılan analizler ise içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Nicel analizlerden elde edilen bulgulara göre Ahlak ve Yurttaşlık Eğitimi dersinin öğrencilerin ahlaki olgunluk ve etkin vatandaşlık düzeylerine kısa vadede önemli bir etkide bulunmadığı tespit edilmiştir. Bir eğitim öğretim yılı süresince uygulanmış olan ölçme araçlarının öğrencilerin değer yargıları ve davranış biçimlerinde yeterli derecede değişim yaratmadığı söylenebilir. Ahlak ve Yurttaşlık Eğitimi dersinin öğrenci değer yargıları ve davranış biçimlerinde istenen değişimlerin gerçekleşmesi için uzun vadeli ve sürdürülebilir bir şekilde planlanması gerekmektedir. Ayrıca derste kullanılacak yöntem ve teknikler öğrencilerin aktif katılımını desteklemeli ve ders öğretimi sadece okul içinde değil, okul dışında da etkili olacak şekilde tasarlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Ahlak olgunluk, etkin vatandaşlık, sosyal bilgiler, ahlak ve yurttaşlık eğitimi

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: bhrkync@gmail.com

Ortaokul Öğrencileri ve Öğretmen Adaylarının İklim Krizi ve Küresel Isınma Algılarına Karşılaştırmalı Bir Bakış

Yiğit Cebeci[a*] , Hilal Tekir[a], Melike Sıla Esgin[a], Esma Sultan Kaya[a], Gülçin Şimşir[a]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin ve öğretmen adaylarının iklim krizi ve küresel ısınmaya ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla belirlenmesi ve karşılaştırmalı incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın araştırma grubunu 2024-2025 eğitim-öğretim yılında bir devlet ortaokulunda öğrenim gören 18 ortaokul öğrencisi ve bir devlet üniversitesi eğitim fakültesinde öğrenim gören 24 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji araştırma deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin ve öğretmen adaylarının geliştirdikleri metaforlara ilişkin açıklamalar dikkate alınmış ve metaforlar Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPPC) rehber alınarak oluşturulmuş kategoriler altında toplanacak şekilde betimsel olarak analiz edilmiştir. Öğrencilerinin iklim krizine karşılık olarak 12 farklı, küresel ısınmaya karşılık olarak 14 farklı metafor, öğretmen adaylarının iklim krizine karşılık olarak 21 farklı, küresel ısınmaya karşılık olarak 22 farklı metafor geliştirdikleri belirlenmiştir. Araştırmada iklim krizi ve küresel ısınmaya ilişkin olarak hem öğrencilerin hem de öğretmen adaylarının en yoğun şekilde "Fiziksel Tehdit ve Bilimsel Bulgular" kategorisine karşılık gelen metaforlar geliştirdikleri ulaşılan sonuçlardan olmuştur.

Anahtar Kelimeler: İklim krizi, küresel ısınma, algı, ortaokul öğrencisi

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: yigitcebeci@sakarya.edu.tr

Değeri Olmayan Davranış mı, Davranışa Yansımayan Değer mi?

Ebrar Alçorba[a*], Hüseyin Çalışkan[b]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 54300, Sakarya, Türkiye*
[b]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Sakarya, Türkiye*

Öz

Değer eğitimi sürecinde değerleri bilişsel düzeyde aktarmaktan ziyade öğrencilerin değerleri içselleştirebilmeleri için yaşantıya dayalı, deneyimsel ve öğrenci merkezli yaklaşımlar giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Alanyazında da geleneksel yaklaşımların değerlerin davranışa dönüşmesinde sınırlı bir etkiye sahip olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda, öğrencilerin sadece değerleri tanımaları değil, aynı zamanda bu değerleri gerçek yaşam bağlamlarında deneyimlemeleri ve anlamlandırmaları gerektiği vurgulanmaktadır. Günümüzde değer eğitim süreçlerinin aktif katılımlı, sosyal etkileşimli ve deneyime dayalı süreçlerle bütünleştirilmesi değerlerin kalıcı ve davranışa dönüşen biçimde kazandırılmasında kritik rol oynamaktadır. Bu araştırma, sınıf ortamlarında gözlemlenen istenmeyen öğrenci davranışlarının, değer eksikliği ile değerlerin içselleştirilmesi durumuna ilişkin öğretmenlerin görüşleri bağlamında incelenmesini amaçlamaktadır. Araştırma nitel bağlamda gerçekleştirilen fenomolojik bir araştırmadır. Araştırma, Türkiye'deki devlet liselerinde görev yapan ve mesleki deneyimi beş yıl ve üzeri olan farklı branşlardan 11 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından öğretmenlere yönelik hazırlanan "görüşme formu" kullanılmıştır. Görüşme formu ile elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Yapılan analiz neticesinde ulaşılan bulgular ve sonuçlar ilgili araştırma lüteratürü çercevesinde tartışılmış ve birtakım öneriler öne sürülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, öğretmen görüşleri, istenmeyen davranışlar, değerlerin içselleştirilmesi

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: ebrar.alcorba1996@gmail.com

Sosyal Bilgiler Dersinde Eğitsel Oyun Tekniğinin Kullanımının İlkokul 4.Sınıf Öğrencilerinin Doğal Afet Okuryazarlık Düzeylerinin Etkisi

Şeyda Gül Bekman[a*], Yusuf Yıldırım[a]

[a]*Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 5600, Siirt, Türkiye*

Öz

Ülkemizde sık sık doğal afetlerin gerçekleşmesi ama bununla birlikte tedbirlerin sadece kavrama basamağında olması doğal afet okuryazarlığının öğrencilere kazandırılmasını kaçınılmaz hale getirmektedir. Bu çalışma ilkokul 4.sınıf öğrencilerine afet bilinci kazandırmak, afetlerle mücadele etmek ve sorumluluk sahibi olmak adına eğitsel oyun tekniği ile doğal afet okuryazarlığı düzeyleri incelemeyi amaçlanmaktadır. Yapılan araştırmaya ilkokullarda eğitim gören 9-10 yaş (dördüncü sınıf) öğrencileri katılmıştır. Katılımcıların doğal afet eğitimi ile birlikte eğitsel oyun temelli afet okuryazarlığı yeterlilikleri üzerindeki etkisi incelenmek amacıyla nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı karma desenden yararlanılmıştır. Nicel araştırma olarak kontrol gruplu deneysel yöntem; nitel araştırma olarak görüşme tekniğin kullanıldığı olgubilim yönteminden yararlanılmıştır. Deneysel araştırma sürecinde deney grubuna 5 haftalık her hafta iki saat olmak üzere toplam 10 ders saati afet okuryazarlığı eğitimi verilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, uygulanan yöntemler sayesinde öğrenciler afetlerle ilgili temel bilgileri eğlenerek öğrenmiş, sürece aktif bir şekilde katılım sağlamış ve afet anında nasıl davranmaları gerektiğine dair farkındalık kazanmışlardır. Eğitsel oyunlar öğrencilerin dikkatini çekmiş, öğrenmeye yönelik motivasyonlarını arttırmış ve kalıcı öğrenmelerin gelişmesine katkıda bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: İlkokul öğrencileri, doğal afet okuryazarlığı, okuryazarlık, eğitsel oyun, sosyal bilgiler

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: seydag056@gmail.com

Yapay Zeka Destekli Matematiksel İlişkilendirme Temelli Bir Öğrenme Ortamının Tasarlanması

Büşra Doğru[a*] Kübra Doğru[a], Enes Demir[a]

[a]*Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 5600, Siirt, Türkiye*

Öz

Öngörülemeyen bir ivmeyle gelişen teknoloji toplumsal değişimi de beraberinde getirmektedir. Bu durum hayatımızda yeni ve farklı bir bakış açısı yaratmaktadır. Bu nedenle eğitim ve öğretimde yeni öğrenme ortamlarının tasarlanması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, öğrencilerin ilkokul ikinci kademe matematik derslerinde matematiksel bağlantıları ve ilgili süreçleri deneyimleyebilmeleri için hem fiziksel hem de yapay zeka destekli çevrimiçi öğrenme ortamının tasarlanması ve uygulanmasıdır. Bu amaçla projede aşamalı olarak tasarım tabanlı araştırma yöntemi ve durum çalışması yöntemleri olmak üzere iki farklı araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; 2 farklı okulda öğrenim gören ortaokul öğrencileri (60 kişi) ve matematik öğretmenleri (8 kişi) oluşturmuştur. Sonuçlar incelendiğinde yapay zeka destekli etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı bakış açıları kazandıkları, birden fazla strateji geliştirdikleri, çözümlerde bağlamsal yöntemleri kullandıkları görülmüştür. Bu nedenle matematiksel ilişkilendirme becerilerinin geliştiği söylenebilir. Ayrıca öğrenme ortamının eksiklikleri belirlenerek model oluşturulmuştur. Modelin farklı öğrenme seviyelerinde geliştirilmesi ve kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zeka, matematiksel ilişkilendirme, etkinlikler

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: dogrub561@gmail.com

Kırsalda ve Şehirde Çocuk Olmanın Fiziksel Aktivite Öz Yeterlilik ile Ekran Bağımlılığındaki Ön Görücü Rolü

Melek Güler[a*] Öznur Akpınar[a], Muhammed Emin Gözcü[a]

[a]*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Karaman, Türkiye*

Öz

Günümüzde bireylerin teknoloji çağında olması ve şehir hayatının yaşanması özellikle çocukların fiziksel olarak aktif olmalarını olumsuz etkilemektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı kırsal ve şehirde yaşayan çocukların fiziksel aktivite yeterlilikleri ile ekran bağımlılık düzeyleri arasındaki ön görücü ilişkiyi incelemektir. Araştırmaya kırsalda ve şehirde yaşayan 1078 çocuk gönüllü olarak katılmıştır. Araştırma bulgularına göre çocukların ekran bağımlılık düzeyleri ile beden kütle indeksi değerleri ve fiziksel aktivite öz yeterlilik puanları (puanın yüksek olması öz yeterlilik düşük olması anlamına gelir) arasında pozitif yönde ilişki vardır. Çocukların fiziksel aktivite öz yeterlilik puanlarının 0,13 puan artışı, çocukların fazla kilolu olma olasılığını 1.1. kat artırabilir. Sonuç olarak çocukların yaşadığı yer ve ekran süreleri dışında çocukların fiziksel aktivite öz yeterlilik düzeylerinin belirlenmesi ve buna yönelik çalışmaların yapılması tavsiye edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ekran süresi, beden kütle indeksi, çevresel faktörler

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: melekglr@kmu.edu.tr

Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Hazırladıkları Teknoloji Destekli Yenilikçi Proje Tasarımlarına İlişkin Görüşleri

Esma Şahin[a*], Ayşe Nesibe Önder[b]

[a]*Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye*
[b]*Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara, Türkiye*

Öz

Bu araştırmanın amacı fen bilgisi öğretmen adaylarının hazırladıkları teknoloji destekli yenilikçi proje tasarımlarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim tercih edilmiştir. Araştırma 2024-2025 eğitim öğretim yılında Ankara ilinde bir devlet üniversitesinde öğrenim görmekte olan 26 üçüncü sınıf fen bilgisi öğretmen adayı ile yürütülmüştür. Araştırmada uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmen adaylarının çoğunlukla Web 2.0 araçlarından yararlandıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Bu araçları seçme nedenlerini dikkat çekici olması, erişiminin kolay ve ücretsiz olması gibi nedenlerle açıklamışlardır. Ayrıca seçtikleri kazanıma uygun problemin geliştirdikleri proje ile çözülebileceğine inandıkları belirlenmiştir. Bu çalışma ile teknoloji destekli proje geliştirme süreçleriyle ilgili öğretmen adaylarına daha fazla eğitimler verilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fen bilimleri, proje tasarım, teknoloji

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: esmasahin2016@gmail.com

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Zihinsel Engelli Çocuklara İlişkin Tutumlarının İncelenmesi

Mehmet Murat İpekçi[a], Mert Kurnaz[a*],Nurettin Konar[a]

[a]*Haliç Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, 34060, İstanbul, Türkiye*

Öz

Bu araştırma ile spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin zihinsel engelli çocuklara ilişkin tutumlarını incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu 2024-2025 Eğitim-Öğretim yılında aktif öğrenciliğe devam eden toplam 234 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak 7 sorudan oluşan kişisel bilgi formu ve Zihinsel Engelli Çocuklara Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde tanımlayıcı istatistik ve normallik testleri yapılarak normal dağılım olduğu sonucuna ulaşılmış ve parametrik testlerden T- Test ve Tek Yönlü Anova testi ile veriler değerlendirilmiştir. Veri analizi sonucunda ölçeğin tüm alt boyutlarına göre cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (p>,05). Ancak; sınıf, bölüm, zihinsel engelli bir tanıdığı ya da yakını olma, zihinsel engelli çocuklarla çalışma deneyimi, zihinsel engelli çocuklarla ilgili bir ders alma ve zihinsel engelli çocuklarla çalışmak isteme değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (p<,05). Sonuç olarak spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıf, bölüm, zihinsel engelli bir tanıdığı ya da yakını olma, zihinsel engelli çocuklarla çalışma deneyimi, zihinsel engelli çocuklarla ilgili bir ders alma ve zihinsel engelli çocuklarla çalışmak isteme değişkenlerinin zihinsel engelli çocuklara yönelik tutum düzeylerini etkilediği ve değiştirdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Engellilik, zihinsel engel, tutum, spor bilimleri fakültesi öğrencileri

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: mertkurnaz@halic.edu.tr

Spor Bilimleri Fakültesindeki Öğrencilerin Akran Baskı Yönetimi ve Kariyer Kaygı Problemlerinin İncelenmesi

Kültiğin Acar[a*], Alptuğ Soyer[b]

[a]*Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir, Türkiye*
[b]*Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Niğde, Türkiye*

Öz

Bu araştırma, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akran baskısı algıları ile kariyer kaygısı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Çalışma, dört farklı bölümden toplam 250 üniversite öğrencisi ile yürütülmüştür. Veriler, Akran Baskısı Ölçeği ve Kariyer Kaygısı Ölçeği kullanılarak toplanmış; analizlerde ilişkisel tarama modeli ve parametrik testler kullanılmıştır. Sonuçlara göre öğrenciler yüksek düzeyde akran baskısı ve orta düzeyde kariyer kaygısı yaşamaktadır. Kadın öğrenciler daha fazla akran baskısı, erkek öğrenciler ise daha fazla kariyer kaygısı yaşamaktadır. 1. sınıf öğrencilerinde akran baskısı düşük, kariyer kaygısı yüksektir. Bölümler arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Korelasyon analizinde pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiş, regresyon analizinde akran baskısının kariyer kaygısının %45'ini açıkladığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Akran, akran baskısı, kariyer kaygısı, zorbalık

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: kultiginacar3@gmail.com

Oyun Temelli Müdahale Programının Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel ve Psikolojik Gelişimine Etkisi: Geleneksel Oyunlar Örneği

Sezgin Hepsert[a*], Yakup Kılıç[a]

[a]*Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Elazığ, Türkiye*

Öz

Bu araştırmada, geleneksel çocuk oyunlarının ortaokul öğrencilerinin fiziksel ve psikolojik gelişimleri üzerindeki etkileri incelenmiştir. Deney grubundaki 8. sınıf öğrencilerine, 6 hafta boyunca haftada 3 gün geleneksel oyunlar uygulanmış; kontrol grubuna ise herhangi bir müdahale yapılmamıştır. Araştırma kapsamında aerobik kapasite, dikey sıçrama, durarak uzun atlama, akademik motivasyon ve okula bağlılık değişkenleri değerlendirilmiştir. Normallik varsayımı Tabachnick ve Fidell (2007) kriterlerine göre test edilmiş, analizlerde Paired Sample T Test ve Independent Sample T Test kullanılmıştır. Bulgular, geleneksel oyunların düzenli uygulanmasının fiziksel performansı ve psikolojik iyilik halini anlamlı düzeyde geliştirdiğini göstermektedir. Araştırma sonuçları, geleneksel çocuk oyunlarının eğitim sürecine entegre edilmesinin faydalı olabileceğini ortaya koymakta; gelecekte farklı yaş gruplarında ve uzun süreli uygulamalarla desteklenmiş araştırmalar yapılmasını önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Oyun, öğrenci, okul, spor

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: sezginnepsert@gmail.com

Espor ve Geleneksel Sporda Hayır Diyebilme Becerisinin Psikolojik İyi Oluş ve Mutlulukla İlişkisi

Alp Kaan Kılcı[a], Beyza Güler[b*], Gökhan Aydın[b]

[a]*Balıkesir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Balıkesir, Türkiye*
[b]*Balıkesir Üniversitesi, Spor Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı; gelenek sporcuların ve esporcuların hayır diyebilme becerileri, iyi oluş düzeyleri ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışmaya 399'u geleneksel sporcu ve 188'i esporcu olmak üzere toplam 587 kişi katılmıştır. Çalışmada veri toplama araçları olarak PERMA İyi Oluş Ölçeği, Hayır Diyebilme Becerisi Ölçeği ve Oxford Mutluluk Ölçekleri kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler SPSS 30.0 programında analiz edilmiş, verilerin normallik dağılımları incelenmiş ve verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Veriler üzerinde iki bağımsız grup arasındaki farkları incelemek için Bağımsız Örneklem T-testi, ikiden fazla grubun yer aldığı değişkenlerde ise ANOVA analizi gerçekleştirilmiştir. Ölçeklerin toplam puanları arasındaki ilişkiyi incelemek için ise Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular neticesinde; Hayır Diyebilme Ölçeği toplam puanı, PERMA İyi Oluş ($r = .191$, $p < .001$) ve Oxford Mutluluk Ölçeği ($r = .194$, $p < .001$) ile düşük düzeyde anlamlı pozitif ilişkilidir. PERMA ve Oxford Mutluluk puanları arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($r = .033$, $p = .423$). Esporcuların hayır diyebilme düzeyleri, geleneksel sporculara kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($p = .028$). Ancak, psikolojik iyi oluş ve mutluluk düzeyleri açısından branşlar arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p > .05$). Bu bulgular, hayır diyebilme becerisinin hem psikolojik iyi oluş hem de mutlulukla ilişkili olduğunu ve esporcuların bu beceride daha yüksek düzeyde performans sergilediğini ortaya koymaktadır. Ancak spor branşının, bireylerin genel psikolojik iyi oluş ve mutluluk düzeyleri üzerinde belirleyici bir etkisi bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Espor, geleneksel spor, hayır diyebilme, mutluluk, iyi oluş

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: athleticspieridae@gmail.com

İlkokul Öğrencilerinin Öz Düzenleme Becerileri Üzerine Yapılan Çalışmalar ve Kullanılan Ölçme Araçları Üzerine Bir İnceleme

Sultan Demirli[a*], Bilge Kuşdemir Kayıran[b]

[a]*Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara, Türkiye*
[b]*Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep Eğitim Fakültesi, Gaziantep, Türkiye*

Öz

Bu çalışma, ilkokul öğrencilerinin öz düzenleme becerilerine yönelik lisansüstü tezleri ve bu tezlerde kullanılan ölçme araçlarını incelemeyi amaçlamaktadır. Sistematik literatür taraması yöntemiyle yürütülen araştırmada, 2010–2025 yılları arasında yapılmış, YÖK Tez Merkezine kayıtlı ve erişim izni olan yayımlanmış yüksek lisans ve doktora tezleri analiz edilmiştir. Bulgular, öz düzenleme becerilerinin akademik başarı, öz-yeterlik, motivasyon, yazma ve okuma becerileriyle anlamlı ilişkiler gösterdiğini; yaş, cinsiyet ve ebeveyn eğitimi gibi demografik değişkenlerin etkili olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, tezlerde sıklıkla öğretmen ve ebeveyn formlarına dayalı ölçme araçlarının kullanıldığı, bu durumun çocukların içsel süreçlerini değerlendirmede sınırlılıklar taşıdığı belirlenmiştir. Çalışma, öz düzenleme süreçlerinin değerlendirilmesinde doğrudan gözleme ve çocukların öz değerlendirmelerine dayalı yöntemlerin geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Öz düzenleme, öz düzenleme becerileri, ilkokul, betimsel içerik analizi

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: sltndemirli@gmail.com

Bocce Sporunda Stresin Spora Katılım Motivasyonuna Etkisi

Gökhan Aydın[b], Beyza Güler[b*], Erdil Durukan[a], Alp Kaan Kılcı[a]

[a]*Balıkesir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Balıkesir, Türkiye*
[b]*Balıkesir Üniversitesi, Spor Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı; gelenek sporcuların ve esporcuların hayır diyebilme becerileri, iyi oluş düzeyleri ve mutluluk Bu çalışmanın amacı sporcularının günlük yaşamda yaşadığı stres düzeylerinin spora katılım motivasyonlarına etkisinin incelenmesidir. Araştırmaya Türkiye bocce federasyonu tarafından 2024 yılında Antalya kemerde düzenlenen Türkiye şampiyonasına katılan 284 bocce sporcusu yer almıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Türkçeye uyarlaması Eskin vd., (2013) tarafından yapılan algılanan stres ölçeği (ASÖ) ile Geçerlik ve güvenirlik çalışması Oyar vd., (2001) tarafından yapılan Spora Katılım Güdüsü Ölçeği (SKGÖ) kullanılmıştır. Bocce sporcularından elde edilen veriler SPSS 30 programına aktarılmış ve normallik testleri uygulanmıştır. Normal dağılım gösterdiği belirlenen verilerin analizinde sporcuların stres düzeyleri ile spora katılım motivasyonları arasındaki ilişki için Pearson Korelasyon analizi, etki düzeylerini incelemek amacıyla ise basit doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre bocce sporuyla uğraşan kişilerin stres düzeyleri ile spora katılım motivasyonları arasında orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($p<0.05$). Ayrıca regresyon analizi sonuçlarına göre ise, katılımcıların stres düzeyleri spora katılım motivasyonlarını istatistiksel olarak %18 oranında yordamaktadır. Algılanan stres düzeyi ölçeğinde alınan yüksek puanlar yüksek stres düzeyini işaret etmektedir. Spora katılım güdüsü ölçeğinden alınan yüksek puanların ise spora katılımın önemsiz olduğunu göstermektedir. Araştırmanın istatistiksel sonucuna göre pozitif ilişki tespit edilmiştir. Bu doğrultuda günlük yaşamda sporcuların stres düzeyi yükseldikçe spora katılım motivasyonları olumsuz olarak etkilenmektedir. Stres düzeyi azaldıkça ise bireyler spora katılımın daha önemli ve motive edici bulmaktadır. Ayrıca stres düzeyleri spora katılım motivasyonlarını etkileyen faktörlerin yalnızca %18'ini oluşturmakta, geriye kalan kısım ise başka faktörlerden kaynaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Stres, spor, motivasyon, katılım

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: athleticspieridae@gmail.com

Fizikselin Ötesi: Futbolcularda Mental Yorgunluk Farkındalığı ile Zihinsel Dayanıklılık İlişkisi

Mehmet Çağrı Çetin[a*], İkranur Ateş[a]

[a]*Mersin Üniversitesi, Mersin, 33150, Türkiye*

Öz

Bu araştırmada, aktif futbolcularda zihinsel dayanıklılık ile mental yorgunluk farkındalığı arasındaki ilişki incelenmiş ve mental yorgunluk farkındalığının zihinsel dayanıklılığı yordama gücü değerlendirilmiştir. Araştırma, Türkiye genelinden 233 lisanslı futbolcudan çevrim içi toplanan verilerle yürütülmüş; veri toplama araçları olarak Zihinsel Dayanıklılık Ölçeği ve Sporcularda Mental Yorgunluk Farkındalık Ölçeği kullanılmıştır. Analiz sonuçları, iki değişken arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu ($r = -0.374$, $p < .01$) ve mental yorgunluk farkındalığının zihinsel dayanıklılığı anlamlı şekilde yordadığını göstermiştir ($\beta = -0.374$, $p < .001$; $R^2 = .140$). Bulgular, mental yorgunluk farkındalığının yüksek olduğu durumlarda zihinsel dayanıklılığın azaldığını ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda, futbol gibi yüksek bilişsel ve fiziksel talep içeren sporlarda, zihinsel süreçleri destekleyici psikolojik müdahalelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Zihinsel dayanaklılık, mental yorgunluk, futbol, sporcu

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: ikranurates07@gmail.com

Sosyal Bilgilerde Yenilenebilir Enerji Kaynakları Öğretiminde Etkileşimli Materyallerin Rolü: 5. ve 6. Sınıf Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma

Selçuk Ural[a], Merve Zengin[a*], Nursel Coşkun[a], Gülüşan Güner[a]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu çalışma, Maarif Modelinde Sosyal Bilgiler Dersi Yeni Öğretim Programının "Hayatımızdaki Ekonomi" öğrenme alanında 5. ve 6. sınıf öğrencilerinde, sürdürülebilir enerji kaynaklarının önemi ve kullanımı hususunda atölye etkinlikleri ve sanal/somut üç boyutlu bilgi kartları kullanımıyla farkındalık ve bilinç oluşturarak, yenilenebilir/yenilenemez enerji kaynakları hakkında görüşlerini tespit etmeyi amaçlayan nitel bir araştırmadır. Çalışmanın problem cümlesi "5. ve 6. sınıf öğrencilerinin sanal ve somut üç boyutlu öğretici bilgi kartlarıyla ve proje atölye etkinlikleriyle deneyimledikleri Türkiye'nin sürdürülebilirlik anlayışı kapsamında yenilenebilir enerji kaynakları ve proje alanlarını tanıyıp, farkındalık kazanmalarıyla birlikte gerçekleştirilen sanal ve somut yenilenebilir enerji alanları eğitimleri konusundaki görüşleri nelerdir?". Araştırma, TÜBİTAK 2209-A üniversite öğrencileri araştırma projeleri destekleme programının 2024/1 döneminde kabul görmüş ve resmi olarak desteklenmiştir. Araştırmanın modeli nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışmasıdır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında görüşme formlarına veri analizi aşamasında ise betimsel analiz yöntemine başvurulmuştur. Veri analizi sonucunda birçok bulgu elde edilmiş ve bunlardan hareketle çalışmanın sonucunda çağdaş eğitim yaklaşımlarını desteklediğini de ortaya koymuştur. Bu tarz öğrenme materyallerinin soyut kavramları daha etkili ve eğlenceli yollarla somutlaştırarak öğretebilme ve zor görünen bilgileri daha anlaşılır hale getirebilmede çok başarılı olmuştur. Ayrıca Sosyal Bilgiler dersinde hedeflenen öğrenme çıktılarının artırılmış gerçeklik uygulamalarının etkili şekilde kullanılması, yaparak-yaşayarak otantik öğrenmeyi sağlaması ve bu tarz uygulamaların öğrencilerin derse ilgilerini olumlu etkilediğinin görülmesi de bu çalışmanın sonuçlarını desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, yenilenebilir enerji, 3D öğretim materyalleri, sürdürülebilirlik

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: merve.zengin2@gr.sakarya.edu.tr

Otizm Dostu Kütüphanelere Bakış

Yeşim Güleç Aslan[a*]

[a]*İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İstanbul, Türkiye*

Öz

Otizm spektrum bozukluğu (OSB) iletişim ve sosyal etkileşim alanlarında güçlüklerle tanımlanan nörogelişimsel bir bozukluktur (American Psychiatric Association [APA], 2013). Özellikle erken tanı ve nitelikli bir eğitimle OSB olan bireyler akranları ile bir arada eğitim alabilmekte ve yaşamlarını belirli düzeyde bağımsız olarak sürdürebilmektedirler. OSB olan bireylerin ve ayrıca ailelerinin toplumsal yaşamda nitelikli bir şekilde yer alabilmeleri, bir başka deyişle kapsayıcılık için, toplumsal mekanların bu bireylere ve ailelerine yönelik olarak düzenlenmesi oldukça önemlidir. Bu doğrultuda son yıllarda 'otizm dostu mekanlara' ağırlık verilmektedir. Dolayısıyla toplumsal gelişmişliğin önemli simgelerinden birisi olan kütüphanelerin 'otizm dostu' olması, tanısı olan bireylerin faydalanabilmesi, aileleri için bir bilgi kaynağı olması, otizm hakkında farkındalığın artması için gereklidir. Bu doğrultuda bu sözlü bildirinin amacı, "otizm dostu kütüphaneler" hakkında betimleyici bilgilerin sunulmasıdır. Alanyazına ve uluslararası otizm dostu kütüphane ziyaretlerinden elde edilen verilere ve örneklere dayalı bu derleme çalışmasının bulgularının bu alandaki uygulamalara ve alanyazına ışık tutması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kapsayıcılık, kütüphane, otizm

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: yesim.gulec@medeniyet.edu.tr

Lise Öğrencilerinde Rekreasyonel Akış Deneyimi ile Rekreasyonel Spor İyi Oluş İlişkisi

Yavuz Erdem[a*], Cihan Ayhan[b], Fikret Soyer[a]

[a]*Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Bişkek, Kırgızistan*
[b]*Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu araştırma, lise öğrencilerinin rekreasyonel akış deneyimi ile rekreasyonel spor iyi oluş arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma, Kırgızistan'da Türkçe eğitim veren liselerde öğrenim gören 264'ü (%66) kadın 134'ü (%34) erkek toplam 398 katılımcıdan toplanan verilerden oluşmaktadır. Veriler Demografik Bilgi Formu, Rekreasyonel Akış Deneyimi Ölçeği ve Rekreasyonel Spor İyi Oluş Ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmanın analizinde cinsiyete göre bağımsız örneklem t-testi, yaş ve sınıf düzeyine göre tek yönlü ANOVA uygulanmış, değişkenler arası ilişkiler Pearson korelasyon testi ile incelenmiştir. Bulgular, erkek öğrencilerin pozitif duygu ve genel rekreasyonel spor iyi oluş puanlarının anlamlı biçimde daha yüksek olduğunu ($p < .05$), yaş ve sınıf düzeyine göre anlamlı fark bulunmadığını göstermiştir. Akış deneyimi ile rekreasyonel spor iyi oluş arasında orta-yüksek düzeyde pozitif ilişki saptanmıştır ($r = .425 – .651$; $p < .001$). Sonuçlar, akış deneyiminin lise öğrencilerinin iyi oluşunu desteklediğini ve okul rekreasyonu programlarında akışa yönelik etkinliklere yer verilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyonel akış, rekreasyonel spor iyi oluş, lise öğrencileri, cinsiyet farkı, okul rekreasyonu

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: 2452y2101002@manas.edu.kg

Okul Öncesi Eğitimde Kapsayıcılık: Geçici Koruma Statüsündeki Çocukların Sosyal Becerileri Üzerine Nitel Bir Araştırma

İsmail Erkin Köse[a*],Hilal İlknur Tunçeli[b]

[a]*Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 35380, İzmir, Türkiye*
[b]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu araştırmanın amacı okul öncesi öğretmenlerinin geçici koruma statüsünde (GKS) olan çocukların sosyal becerilerine ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik desen ile desenlenen bu araştırmanın on dokuz katılımcısına kartopu örnekleme yöntemi ile Sakarya ilinin merkez ilçelerinden ulaşılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucu katılımcılardan elde edilen veriler içerik analizine göre çözümlenmiştir. Dil ve kültür farklılığı nedeniyle okul öncesi sınıflarında GKS olan çocukların birçok duygusal ve sosyal beceri sorunlarına sahip olduğu; ilgili sorunların sınıf içi davranış problemlerine ve bu çocukların gelişimlerine olumsuz yansıdığı ifade edilmiştir. Okul öncesi öğretmenleri bu çocukların sosyal becerilerini destekleyebilmek amacıyla çeşitli uygulamalar yaptıklarını (örn. oyun etkileşimi, oyuncak paylaşımı, ebeveyn iş birliği vb.) ancak sosyal beceri sorunlarının (örn. sıra alma, izin isteme, arkadaşlık kurma, oyuna dahil olma vb.) devam ettiğini dile getirmişlerdir. Sonuç olarak bu çocukların sosyal beceri ve uyumlarının desteklenebilmesi için, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki yeterliklerinin geliştirilmesine; ayrıca kapsamlı ve sistematik uygulamaların planlanarak sürdürülebilir şekilde yürütülmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Geçici koruma statüsü, göçmen, okul öncesi dönem, çocuk, öğretmen

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: ismailerkinkose@gmail.com

Öğretmen Adaylarının Bilimsel Bilgiye Erişimde Sosyal Medya Uygulamaları ve Paylaşım Sitelerini Kullanım Durumlarının İncelenmesi

Selçuk Ural[a*], Pınar Bulgan[a], Dilek Dağcı[a], Zeynep Basut[a]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının bilimsel bilgiye erişimde sosyal medya uygulamaları ve paylaşım sitelerini kullanma durumlarının incelenmesidir. Çalışmanın araştırma grubu bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinin Türkçe ve Sosyal Bilgiler, Özel Eğitim, Temel Eğitim, Matematik, Fen Bilgisi, Yabancı Diller ve Eğitim Bilimleri Bölümlerinin 1., 2., 3. ve 4. sınıflarındaki öğretmen adaylarıdır. Çalışmanın sınırlarını 2024-2025 yıllarında eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının verileri oluşturmuştur. Veriler; çalışmanın amacı çerçevesinde betimsel analiz teknikleri ve SPSS programıyla analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, öğretmen adayları sosyal medya uygulamaları ve paylaşım sitelerini bilimsel bilgiye erişim amacıyla genel olarak yüksek düzeyde ve aktif bir şekilde kullanmaktadır. Yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi, ikamet yeri gibi demografik değişkenlerin kullanım düzeyinde anlamlı farklılık yaratmamaktadır. Özellikle yabancı dil bilgisi olan bireylerin bu platformları bilimsel bilgiye erişim için daha aktif kullandıkları tespit edilmiştir. Bulgular, öğretmen adaylarının bilimsel bilgiye erişim için sosyal medya uygulamaları ve paylaşım sitelerine bakış açılarının olumlu olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya uygulamaları, sosyal paylaşım siteleri, bilimsel bilgiye erişim, öğretmen adayları

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: pinar.bulgan@ogr.sakarya.edu.tr

Problem Kurmanın Başarı ve Yaratıcılık Üzerine Genel Etkilerinin İncelenmesi: Bir Meta-Analiz Çalışması

Ümit Durak[a*], Handenur Şahin[a], Özkan Ergene[b],

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 54300, Sakarya, Türkiye*
[b]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı, problem kurma temelli öğretim yaklaşımlarının öğrencilerin akademik başarıları ve yaratıcılık düzeyleri üzerindeki genel etkilerini meta-analitik bir bakışla ortaya koymaktır. Bu doğrultuda, Web of Science ve Scopus veri tabanları incelenerek belirlenen dahil etme ölçütlerine göre, analiz kapsamına alınan 18 nicel çalışma meta-analiz sürecine dâhil edilmiştir. Meta-analiz bulgularına göre, problem kurma yönteminin öğrencilerin matematik başarısı üzerindeki ortalama etki büyüklüğü 1.542 olarak hesaplanmıştır ($z = 4.923$, $p < .001$). Bu değer, etki büyüklüğü sınıflamasına göre yüksek düzeyde olup, yöntemin akademik başarıya anlamlı ve güçlü bir katkı sağladığını göstermektedir. Öte yandan, problem kurma yönteminin öğrencilerin yaratıcılığı üzerindeki ortalama etki büyüklüğü 0.421 olarak bulunmuştur ($z = 1.691$, $p = .091$). Bu sonuç, yaratıcılık üzerinde orta düzeyde fakat istatistiksel olarak sınırlı bir etkiye işaret etmektedir. Genel olarak elde edilen bulgular, problem kurma temelli yaklaşımların özellikle akademik başarı açısından etkili bir öğretim stratejisi olduğunu ortaya koyarken, yaratıcılık üzerindeki etkilerinin daha ılımlı olabileceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Problem kurma, meta-analiz, başarı, yaratıcılık

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: umitdurak@hotmail.com

Güneş Tarlası Etkinliği ile Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Modelleme Süreçlerinin İncelenmesi

İlayda Gürkan Güven[a*], Özkan Ergene[b],

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 54300, Sakarya, Türkiye*
[b]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu araştırmada dokuzuncu sınıf öğrencilerinin matematiksel modelleme süreçlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu iki devlet okulunun dokuzunu sınıfında öğrenim gören 111 öğrenci oluşturmaktaktadır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından tasarlanan "Güneş Tarlası" matematiksel modelleme etkinliğinin öğrencilere ait çözüm kâğıtlarından toplanmıştır. Araştırmanın verileri içerik analiz yöntemi dereceli puanlama anahtarı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda, öğrencilerin problemi anlama, matematikselleştirme, matematiksel çözüm gerçekleştirme, çözümleri yorumlama ve modeli doğrulama basamağında çok başarılı olamadıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin matematiksel modelleme yeterlik düzeylerinin "yanlış anlama" ve "kısmen anlama" düzeyinde olduğu gözlemlenmiştir. Araştırma sonunda dokuzuncu sınıf öğrencilerinin matematiksel modelleme yeterliklerini geliştirebilecekleri uygulamalı çalışmaların yapılma sıklığının arttırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Matematiksel modelleme, modelleme etkinlikleri, modelleme yeterlikleri, lise öğrencileri, güneş tarlası etkinliği

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: ilaydaagurkan@icloud.com

Görme Engelli Bireylerin Spor Sistemine Entegrasyonu: Küresel Bir Bakış

Erkan Gülgösteren[a], Rojin Yavaş[a*]

[a]*Mersin Üniversitesi, Mersin, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye'deki görme engelli lisanslı sporcuların mevcut durumunu detaylı biçimde ortaya koymak ve Almanya, Birleşik Krallık ve Japonya gibi çeşitli ülkelerle karşılaştırmalı olarak incelemektir. Görme engelli bireylerin spora katılım düzeyleri, yalnızca sportif başarı açısından değil; aynı zamanda toplumsal entegrasyon, psikososyal gelişim ve fırsat eşitliği bağlamında da önemli bir göstergedir. Bu kapsamda çalışmada, ülkelerin görme engellilere yönelik spor politikaları, paralimpik düzeydeki başarıları, lisanslı sporcu sayıları, branşlara göre dağılımı, devlet destek mekanizmaları, altyapı olanakları ve sporcu yetiştirme sistemleri çok yönlü olarak ele alınmıştır. Ayrıca toplumsal farkındalık düzeyi, görme engelli bireylerin spora erişimini etkileyen sosyal ve kültürel faktörler açısından da analiz edilmiştir. Veri toplama sürecinde, Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu (GESF), Uluslararası Görme Engelliler Spor Federasyonu (IBSA), Almanya Engelliler Spor Federasyonu (DBS), Birleşik Krallık Görme Engelliler Spor Derneği (BBS), Japonya Engelliler Spor Derneği (JSAD) ve Uluslararası Paralimpik Komitesi (IPC) gibi ulusal ve uluslararası kuruluşların yıllık faaliyet raporları, resmi istatistikler ve akademik yayınlardan yararlanılmıştır. Nitel ve nicel veriler ışığında yapılan karşılaştırmalı analiz, Türkiye'nin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemeyi ve iyi örnek uygulamalar çerçevesinde öneriler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Elde edilen bulgular, Türkiye'de görme engelli bireylerin spora katılımının daha sistematik ve kapsayıcı politikalarla geliştirilebileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Görme engellilik, paralimpik spor, lisanslı sporcu, spor politikaları, karşılaştırmalı analiz, Türkiye, erişilebilirlik, sporcu gelişimi

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: rojinyavas01@gmail.com

Spor Merkezlerine Giden Bireylerin Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi

Cemil Boz[a*]

[a]*Mersin Üniversitesi, Mersin, Türkiye*

Öz

Bu araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu, Adapazarı ili Serdivan ilçesindeki spor merkezlerine düzenli olarak giden ve gönüllülük esasına göre katılım sağlayan bireyler oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında, yaşları 23 ile 60 arasında değişen toplam 120 katılımcı (65 erkek, 55 kadın) yer almıştır. Katılımcılara araştırma öncesinde çalışma amacı ve süreci hakkında bilgi verilmiş, verilerin toplanmasında 5 maddeden oluşan sosyo-demografik bilgi formu ile Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen ve Şahin, Şahin ile Heppner (1993) tarafından Türkçeye uyarlanan "Problem Çözme Envanteri" kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 25.0 paket programı aracılığıyla standart sapma, frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Normallik varsayımının sağlanması üzerine, iki grup karşılaştırmalarında bağımsız örneklem t-testi; üç ve daha fazla grup karşılaştırmalarında ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Varyans analizi sonucunda anlamlı farklılık tespit edilen durumlarda Scheffe testi ile grup karşılaştırmaları yapılmıştır. Ayrıca, yaş değişkeni ile problem çözme becerilerinin alt boyutları arasındaki ilişkiler Pearson korelasyon analizi ile incelenmiştir. Araştırmada sonuçlarında, cinsiyet değişkeninde anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Eğitim durumu açısından da problem çözme becerileri alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Medeni durum değişkeninde yalnızca planlı yaklaşım alt boyutunda anlamlı bir farklılık gözlenmiş olup, bekâr katılımcıların puan ortalamalarının evli katılımcılardan yüksek olduğu belirlenmiştir. Yaş değişkeni ile problem çözme becerileri arasında genel olarak negatif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Spor merkezine gitme süresi değişkeninde ise anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Problem çözme becerileri, spor merkezleri, spor ve bilişsel beceriler

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: cemilboz@gmail.com

Yapay Zekâ Destekli Akıllı Okul Yönetimi: Eğitim Yönetimi ve Liderliğinde Akıllı Telefonların Rolü[1]

Mehmet Durnalı[a*]

[a]*Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak, Türkiye*

Öz

Bu çalışma, akıllı telefonların eğitim yönetiminde kullanımına ilişkin algılanan yarar ve sakıncaları inceleyerek alandaki güncel bir boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Problem, bu cihazların yaygın kullanımına rağmen fayda ve risklerinin yeterince anlaşılmamış olmasıdır. Kullanım kolaylığı ve yaygınlığı nedeniyle okul yöneticileri için vazgeçilmez hâle gelen bu araçların etkileri, 2024–2025 eğitim-öğretim yılında 45 Türk okul yöneticisiyle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla, tanımlayıcı fenomenolojiye dayalı nitel bir yöntemle araştırılmıştır. Tematik analiz bulgularına göre; akıllı telefonlar iletişimi güçlendirmekte, zaman yönetimini desteklemekte ve iş birliğini artırmaktadır. Ancak dikkat dağınıklığı, veri güvenliği ve sürekli erişilebilir olmanın yarattığı stres gibi olumsuzluklar da belirlenmiştir. Çalışma, eğitim liderleri için teorik katkı ve politika geliştirmeye yönelik pratik öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akıllı telefon, akıllı liderlik, okul yönetimi, okul müdürleri, mobil teknoloji

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: durnali@gmail.com

[1]Not: Bu bildirinin sunumu için TÜBİTAK desteğine başvurulmuştur. Başvuru sonucu henüz açıklanmamış olmakla birlikte, destek alınsın ya da alınmasın, bilime sunduğu katkılar ve desteklerinden ötürü TÜBİTAK'a her zaman teşekkür ederiz.

Spor Etkinliklerine Yönelim Olumlu Düşünmeyi Etkiler mi? Spor Yöneticisi Adayları Üzerine Bir İnceleme

Arif Özsarı[a*]

[a]*Mersin Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Mersin, Türkiye*

Öz

Bu araştırma ile spor etkinliklerine yönelimin olumlu düşünme üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 40 kadın (% 56.3), 31 erkek (% 43.7), olmak üzere toplamda 71 (MYaş= 20.50; SD= 1.88) spor yöneticisi adayı katılım sağlamıştır. Araştırma verileri Spor Etkinliklerine Yönelim ve Olumlu Düşünme Becerileri ölçekleri ile toplanmıştır. İlişkisel model kapsamında yürütülen araştırmada korelasyon ve çoklu regresyon analizlerine yer verilmiştir. Korelasyon analizi sonuçlarına göre spor etkinliklerine yönelim ile olumlu düşünme arasında pozitif bir ilgileşim tespit edilmiştir. Regresyon analizi sonuçları ise spor etkinliklerine yönelimi oluşturan hem sosyalleşmenin hem de duygu aramanın, olumlu düşünme üzerinde pozitif etkileri olduğunu ortaya koymuştur. Araştırma bulguları, spor etkinliklerine yönelimin olumlu düşünme becerisi üzerinde pozitif katkıları bulunduğunu kanıtlamıştır. Diğer bir ifade ile bireyler spor etkinliklerine yönelim gösterdikçe, olumlu düşünme becerilerinin de pozitif yönde gelişim göstereceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor etkinlikleri, spora yönelim, olumlu düşünme becerileri, spor yöneticisi adayları

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: arifozsari@mersin.edu.tr

Özel Eğitim Sınıflarında Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Uygulanmalarına Yönelik Özel Eğitim Öğretmenlerinin Görüşleri

Zehra Dursun Karabörklü[a*], Gizem Karakaş[b]

[a]*Cengiz Topel Ortaokulu, Sakarya, Türkiye*
[b]*Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu araştırma, özel eğitim sınıflarında uyarlanmış fiziksel aktivitelerin (UFA) uygulanmasına ilişkin özel eğitim öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitel örnekleme tekniklerinden ölçüt durum örneklemesi kullanılmıştır. Sakarya ili Serdivan ilçesindeki dört farklı ortaokuldan on beş özel eğitim öğretmeni çalışmaya dahil olmuştur. Araştırma grubunda yer alan özel eğitim öğretmenleri ile yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler gerçekleştirildikten sonra elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda dört ana tema belirlenmiştir. Ana temalar, UFA farkındalık düzeyi, alan uzmanı gerekliliği, paydaş katılımının gerekliliği, UFA uygulama sorunları olarak belirlenmiştir. Sonuç olarak, özel eğitim öğretmenleri UFA'nın etkisinin farkında olarak ilgili uygulamaların alan uzmanları tarafından verilmesinin daha uygun ve verimli olacağını düşünmektedirler. Gerekli fiziksel ve sosyal destek ortamlarının sorumlu yönetim ve ailelerce desteklenmesinin yanı sıra alan uzmanının derslerde görev almasının daha uygun olacağı görüşü benimsenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uyarlanmış fiziksel aktivite, özel eğitim, özel eğitim sınıfları, özel eğitim öğretmenleri

*Sorumlu Yazar.

e-posta adresi: zkaraborklu@gmail.com

2024 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Öğrenme Çıktılarının Temel Yaşam Becerileri Açısından İncelenmesi

Gözde Güneş[a*], Yusuf Yıldırım[b]

[a]*Milli Eğitim Bakanlığı, Mevlana İlkokulu, Siirt, Türkiye*
[b]*Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Siirt, Türkiye*

Öz

Bu araştırmanın amacı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline göre düzenlenen Hayat Bilgisi Öğretim Programında yer alan temel yaşam becerileri hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma 2024-2025 eğitim öğretim yılında Türkiye'nin az nüfuslu bir ilinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu 10 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kapsamında olgubilim kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formları geliştirilmiş ve veriler yarı yapılandırılmış görüşme formları yoluyla elde edilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin öğrencilerin daha çok eleştirel düşünme, problem çözme, öz bakım ve sorumluluk gibi temel yaşam becerilerine sahip olmaları gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca öğretmenler hayat bilgisi dersinde yer alan kazanımların öğrencilerin yaşam becerilerini geliştirmeye yönelik olduğuna değinmişlerdir. Yaşam becerilerini öğrencilere aktaran öğretmenlerin birçoğunun yeterli donanıma sahip olduğu ve bu becerileri daha verimli bir şekilde aktarmak için hizmet içi eğitimin faydalı olacağı dile getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hayat Bilgisi, temel yaşam becerileri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, ilkokul

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: gozdegunesakademik@gmail.com

Fen Bilimleri Dersinde Beyin Fırtınası Tekniğinin Uygulamasına İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Üretilen Fikirlerin Yaratıcı Düşünme Becerisi Açısından İncelenmesi

Merve Ertuğrul[a*], Eda Demirhan[b]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 54300, Sakarya, Türkiye*
[b]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu araştırmanın amacı 5.sınıf Fen Bilimleri dersinde yer alan "F.5.1.2.2. Ay'da canlıların yaşayabileceğine yönelik ürettiği fikirleri tartışır." kazanımına yönelik beyin fırtınası tekniğinin uygulamasına ilişkin öğrencilerin görüşlerini almak ve ürettikleri fikirleri yaratıcı düşünme becerileri açısından değerlendirmektir. Araştırma, Sakarya ilinde bir devlet ortaokulunda 2023-2024 eğitim- öğretim yılı güz döneminde 5.sınıfta öğrenim gören 22 gönüllü öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan "yarı-yapılandırılmış görüşme formu" ve "beyin fırtınası uygulama formu" kullanılmıştır. Yarı-yapılandırılmış sorulardan oluşan forma ilişkin yanıtlar içerik analizi ile analiz edilirken, beyin fırtınası uygulama formu bir rubrik yolu ile değerlendirilmiştir. Araştırmanın uygulaması üç ders saati süre ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerine göre, öğrenciler beyin fırtınası tekniğinin ilgili konuya farklı açılardan bakmalarına imkan sağladığını, eğlenerek öğrendiklerini diğer konularda da hatta farklı derslerde de beyin fırtınası tekniğinin uygulanmasının kendileri için olumlu katkılar sunacağını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Beyin fırtınası, yaratıcı düşünme, fen bilimleri, öğrenciler

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: merve.ertugrul1@ogr.sakarya.edu.tr

Akademisyenlerin Pedagojik Amaçlı Üretken Yapay Zeka Yeterliklerini Artırmaya Yönelik Öğretim Programının Geliştirilmesi

Murat Topal[a*], Duygu Gür Erdoğan[a], Gülden Kaya Uyanık[a], Özlem Canan Güngören[a], Şule Yılmaz Özden[a], Havva Sert[a], Meryem Pelin[a], Gizem Coşğun Yıldırım[a]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı, yükseköğretimde görev yapan akademisyenlerin pedagojik amaçlarla üretken yapay zekayı kullanım yeterliklerini artırmaya yönelik bir öğretim programının geliştirilmesidir. Çalışmada karma yöntem değerlendirme tasarımı modeli kullanılarak iki aşamalı bir süreç izlenmiştir. İlk aşamada nitel doküman inceleme çalışması yürütülerek UNESCO AI Competency Framework for Teachers, European Digital Education Hub AI Report ve EU DigiComp 2.2 Digital Competence Framework çerçeveleri analiz edilmiş ve tematik analiz yapılarak ortak yeterlikler belirlenmiştir. İkinci aşamada ise, nitel tarama modeli ile Sakarya Üniversitesi kurumunda görev yapan akademisyenlerle ihtiyaç analizi yapılmıştır. Bu analizde üniversitenin 16 farklı birimden 259 öğretim üyesinin eğitim talepleri anket yoluyla toplanmıştır. Nitel ve nicel aşamaların verilere dayalı olarak on temel yeterlik alanı belirlenmiş ve kurum ihtiyaçları ile uyumlu olarak iki aşamalı öğretim programı geliştirilmiştir; Temel Üretken Yapay Zeka Okuryazarlığı Eğitimi ve Öğretici Sorumlulukları için Üretken Yapay Zeka Destekli Çözümler Eğitimi. Geliştirilen programın, akademisyenlerin öğretici sorumluluklarını üretken yapay zekayla destekleyecek yetkinlikleri kazandırmada kullanılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Üretken yapay zeka, öğretim programı, akademisyen, yeterlik geliştirme

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: mtopal@sakarya.edu.tr

Fiziği Oyunla Öğrenmek: Öğretmen Adaylarının Oyunlaştırma ve Oyun Tabanlı Öğrenmeye İlişkin Deneyim ve Görüşleri

Umay Tuğçe Gençer[a*], Sevim Bezen[a]

[a]*Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, 06800, Beytepe-Ankara Türkiye*

Öz

Bu araştırmada, fizik öğretmeni adaylarının oyun tabanlı öğrenme ve oyunlaştırma uygulamalarına ilişkin deneyim ve görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı kapsamında bütüncül tek durum deseni ile yürütülmüştür. Çalışma grubunu 31 fizik öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veriler, yedi açık uçlu soru aracılığıyla toplanmış ve içerik analiziyle çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda, adayların oyun tabanlı öğrenmeyi ve oyunlaştırmayı tanımlamada yetersiz kaldıkları ve aralarındaki farkı ayırt edemedikleri belirlenmiştir. Adaylarının çoğunun bu yöntemlere ilişkin doğrudan deneyimi olmadığı ve puan ve ödül ögelerini ön plana çıkardıkları tespit edilmiştir. Adaylar, oyun ve oyunlaştırmanın motivasyon, ilgi ve başarıya katkı sağlayacağını düşündüklerini belirtmiş, ancak zaman, materyal, sınıf yönetimi ve planlama gibi zorluklarının olduğunu vurgulamışlardır. Sonuç olarak, oyun tabanlı öğrenme ve oyunlaştırma fizik eğitiminde önemli bir potansiyel taşımasına rağmen, adayların kavramsal bilgi ve uygulama açısından eksiklikler yaşadığı ifade edilebilir. Bu bağlamda adayların bu yöntemleri etkili kullanabilmeleri için lisans programlarında oyun tabanlı öğrenme ve oyunlaştırmaya yönelik uygulamalara yer verilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Oyunlaştırma, oyun tabanlı öğrenme, fizik eğitimi, fizik öğretmen adayları

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: tugce.gencer@hacettepe.edu.tr

Alt Ekstremite Yaralanması Sonrası Futbolcularda Bacak Baskınlığının Propriosepsiyon, Dinamik Nöromüsküler Stabilizasyon ve Denge Üzerine Etkileri: Pilot Çalışma

Ebru Ersoy[a*], Yusuf Soylu[b]

[a]*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, 60100, Tokat, Türkiye.*
[b]*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, 60100, Tokat, Türkiye.*

Öz

Bu pilot çalışmanın temel amacı, alt ekstremite yaralanması öyküsü olan futbolcularda, farklı bacak baskınlığına sahip gruplar arasında fonksiyonel performans testleri, dinamik nöromüsküler stabilizasyon (DNS) ve ayak bileği proprioseptif keskinlik düzeylerini karşılaştırmaktır. Sağ baskın (n=6) ve sol baskın (n=6) olmak üzere toplam 12 katılımcı; Y-Denge, Tek Bacak Atlama, Yan Atlama, Çeviklik-T testleri ile Dinamik Nöromüsküler Stabilizasyon (DNS) testleri (intraabdominal basınç, diyafram ve kalça fleksiyonu) ve ayak bileği proprioseptif keskinliği (10°, 12°, 14° ve 16° açılarda aktif hareket ayrımı) testlerine tabi tutulmuştur. Veriler Mann–Whitney U testi ile analiz edilmiştir. Sonuçlar, motor performans ve DNS parametrelerinde anlamlı fark göstermemiştir ($p>0.05$). Ancak proprioseptif ölçümlerde, sol baskın grupta ayak bileği duyarlılığı anlamlı derecede yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Özellikle 10° ve 12° açı testlerinde sol baskın grubun performansı daha üstündür. Bulgular, baskınlık yönünün proprioseptif duyarlılıkta farklılık yarattığını, ancak genel motor performansı etkilemediğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Propriosepsiyon; Dinamik Nöromüsküler Stabilizasyon; Fonksiyonel Test Bataryası; Futbol; Alt Ekstremite Yaralanması

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: ebrueersoy@gmail.com

Nöroestetik Perspektiften Müzik Temelli Öğrenme Modelleri: Sanat Eğitiminde Bilişsel Haritalama Yaklaşımları

İsmail Eraslan[a*]

[a]*Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, 61335, Trabzon,Türkiye*

Öz

Bu çalışma, nöroestetik kuram çerçevesinde müzik temelli öğrenme modellerinin sanat eğitimi bağlamında bilişsel haritalama süreçlerine etkisini incelemektedir. Nöroestetik, estetik deneyimlerin sinirbilimsel temellerini araştırarak bireyin algısal, duygusal ve bilişsel süreçlerinin sanat yoluyla nasıl şekillendiğini açıklar. Bu bağlamda, müziğin ritmik, melodik ve armonik bileşenlerinin, öğrenme sürecinde dikkat, hafıza ve yaratıcılık gibi bilişsel işlevleri nasıl desteklediği kuramsal ve literatür temelli bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Çalışmanın amacı, müziksel uyaranların beyinde oluşturduğu estetik deneyimlerin öğrenme performansına katkısını açıklamak ve sanat eğitiminde uygulanabilir modeller önermektir. Bu araştırma, sanat eğitiminde disiplinlerarası yöntemlerin önemine vurgu yaparak, müzik ve nörobilim arasındaki köprüyü güçlendirmeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Nöroestetik, müzik temelli öğrenme, sanat eğitimi, bilişsel haritalama

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: ismaileraslan@trabzon.edu.tr

Son 8 Yılda Dinamik Diz Valgusu Üzerinde Kinezyolojik ve Dinamik Bantlamanın Etkileri : Bir Kapsam İncelemesi

Ebru Ersoy[1*], Yusuf Soylu[2]

[1] Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, 60100, Tokat, Türkiye.*
[2]Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, 60100, Tokat, Türkiye.

Öz

Dinamik diz valgusu (DDV), alt ekstremite yaralanmalarında önemli bir risk faktörü olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsam incelemesi, 2018–2025 yılları arasında yayımlanan 15 çalışmayı PRISMA-ScR yönergelerine uygun biçimde analiz etmiş ve kinezyolojik bantlama (KT) ile dinamik bantlamanın (DT) DDV üzerindeki etkilerini incelemiştir. Dahil edilen çalışmaların büyük çoğunluğu kadın sporcular (225) üzerinde gerçekleştirilmiş olup, araştırmalar daha çok akut ve kısa dönemli bantlama etkilerine odaklanmıştır. Bulgular, özellikle gluteus medius ve spiral bantlama tekniklerinin tek bacak çömelme ve iniş görevlerinde DDV'yi azalttığını; propriosepsiyon ve dengeyi kısmen iyileştirdiğini göstermektedir. Bununla birlikte, kas aktivasyonu ve yer reaksiyon kuvvetleri üzerinde tutarlı etkiler bulunmamıştır. Bazı çalışmalar ise anlamlı bir değişiklik rapor etmemiştir. Sonuç olarak, bantlama uygulamalarının DDV'nin kısa vadeli yönetiminde yardımcı olabileceği; ancak uzun dönemli etkiler konusunda literatürde önemli boşluklar bulunduğu görülmektedir. Daha geniş örneklemli, randomize kontrollü ve uzun takipli çalışmalara ihtiyaç vardır. Genel olarak bantlama, akut dönemde diz valgusunu azaltma, propriosepsiyon ve kas aktivitesini artırma gibi kısa vadeli faydalar sağlamakta; fakat tek başına kalıcı bir çözüm sunmamaktadır. Bu nedenle bantlama, yaralanma önleme ve rehabilitasyonda tamamlayıcı bir araç olarak değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Dinamik Diz Valgusu, Kinezyolojik Bantlama, Alt Ekstremite Biyomekaniği, Atletik Performans

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: ebrueersoy@gmail.com

The Impact of a WebQuest-Based Digital Learning Experience on the Learning Process of a Student Diagnosed with ADHD

Burcu Pazar[a*], Bahadır Yıldız[b]

[a]Fevzipaşa Ortaokulu, Aydın, 09200, Türkiye
Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 06800, Türkiye

Abstract

This study investigates the impact of a WebQuest-based digital learning environment on the learning process of a student diagnosed with Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD). Traditional homework structures often fail to meet the needs of ADHD learners due to difficulties in sustaining attention, managing time, and organising tasks. To address these challenges, a structured WebQuest model was designed to support task initiation, independent work, and completion. The research employed a qualitative, design-based single-case approach, using camera recordings, task outputs, and student responses for data collection. Findings indicate that the WebQuest not only enhanced the student's executive functions but also provided emotional regulation support. The study concludes that personalised digital approaches can offer more engaging, sustainable, and accessible learning experiences for students with ADHD compared to conventional homework method.

Keywords: WebQuest, executive functions, digital learning, design-based research

*Corresponding author.
e-mail address: burcupazar@hotmail.com

Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Uyumluluğu ve İyimserlikleri İle Kariyer Kararı Öz-Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Sultan Yavuz Eroğlu[a], Merve Duran[a*], Akın Zorlu[a]

[a]*SMuş Alparslan Üniversitesi, Muş, Türkiye*

Öz

Bu araştırmanın amacı, Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin kariyer kararı yetkinlik beklentisi ile kariyer uyumu ve iyimserliği arasındaki ilişkiyi incelemek ve bu değişkenlerin demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir. Araştırma, ilişkisel tarama modeli çerçevesinde yürütülmüş ve Muş Alparslan Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde eğitim gören 181'i kadın, 221'si erkek olmak üzere toplam 402 öğrenciden elde edilen veriler analiz edilmiştir. Veriler, Kariyer Kararı Yetkinlik Beklentisi Ölçeği ile Kariyer Uyumu ve İyimserliği Ölçeği kullanılarak toplanmış; analizlerde t-testi, ANOVA ve Pearson Korelasyon testlerinden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, cinsiyet, bölüm ve sınıf değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Ayrıca, kariyer kararı yetkinlik beklentisi ile kariyer uyumu ve iyimserliği arasında pozitif yönlü ve anlamlı düzeyde düşük bir ilişki bulunmuştur. Bu sonuçlar, bireylerin kariyer kararlarındaki yetkinlik algılarının, kariyerlerine yönelik uyum ve olumlu beklentilerini sınırlı da olsa etkileyebildiğini göstermektedir ve üniversitelerde kariyer planlaması ders saatlerini arttırarak öğrencilerin kariyerlerine dair olumlu bakış açısı geliştirmelerine yardımcı olunması gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kariyer kararı yetkinlik beklentisi, kariyer uyumu, kariyer iyimserliği

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: mervedrn979@gmail.com

Bebek ve Çocuklarda Suda Boğulma Vakalarının Epidemiyolojik İncelenmesi

Erengül Özbuğutu[a*], Nurullah Emir Ekinci[a]

[a]*Yalova Üniversitesi, Yalova, Türkiye*

Öz

Bebeklerde ve küçük çocuklarda (0–4 yaş) suda boğulma, dünya genelinde önlenebilir ölüm ve morbiditenin başlıca nedenlerinden biridir. Bu kapsamda bu çalışmanın amacı; su kaynaklı boğulma vakalarının uluslararası literatürde epidemiyolojik olarak incelenmesidir. Bu sistematik derlemede PubMed, Embase, Cochrane, Scopus, Web of Science ve WHO raporları dahil olmak üzere çoklu veri tabanlarında 2000–2024 yılları arasında yayımlanmış çalışmalar taranmış ve PRISMA kılavuzları çerçevesinde analiz edilmiştir. Veri tabanlarında ''drowning, toddler, bathtub drowning babies and prevention'' anahtar kelimelerini içeren ve tam metnine erişilebilen, İngilizce yayımlanmış orijinal araştırmalar dahil edilirken. Editoryal mektup, tam metnine ulaşılmayan ve yaş aralığı 5 yaş üzeri olan çalışmalar dışlanmıştır. Tarama sonucunda 3128 çalışmadan 142'si kriterleri karşıladı (epidemiyoloji n=58, müdahale n=46, klinik yönetim n=38). Sonuç olarak, veriler, 0–4 yaş grubu çocukların tüm boğulma vakalarının büyük bölümünü oluşturduğunu, en çok vakanın 1–2 yaş aralığında konut havuzlarında ve ev küvetlerinde görüldüğünü göstermektedir. Başlıca sebepler arasında; yetersiz gözetim, düşük yüzme becerileri, eksik havuz güvenliği ve sosyoekonomik dezavantajlar ve doğal su kaynaklarına yakınlık gibi faktörlerin riski artırdığını göstermiştir. Önleme önerileri olarak; yüzme eğitimi, havuz çitleri, CPR uygulamaları, zorunlu havuz denetimleri, ebeveyn eğitimini birleştiren bütünleşmiş programların en etkili olduğunu göstermektedir ve çok bileşenli önleme programlarının boğulma riskini %70–88 oranında azalttığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bebek, boğulma, halk sağlığı, küresel epidemiyoloji

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: erengul.yalova.edu.tr@gmail.com

Scientific Literacy: A Study of University Students

Ülkü Ulukaya Öteleş[a*], Fatıma Betül Demir Evcimen[b]

[a]*Muş Alparslan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, 49100, Hendek/Sakarya-Türkiye*
[a]*Bartın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, 74100, Bartın-Türkiye*

Short Abstract

This study aims to improve the scientific literacy of social studies teacher candidates. The research is structured in accordance with action research. The research was structured in accordance with action research. The study group will consist of second-year social studies teacher candidates. The 10-week implementation period of the research includes courses aimed at developing scientific literacy (history of science, nature of science, scientific terms and their meanings, scientific reading and writing, the relationship between science, technology and society). In this process, the "Basic Scientific Literacy Test," a rubric form, focus group interviews developed by the researchers, and article analysis were used as data collection tools. The researchers will complete the data analysis and present the findings and conclusions in later stages. Recommendations based on the results are planned to be included.

Keywords: Scientific literacy, social studies teaching, action research, teacher candidate

*Corresponding author.
e-mail address: u.ulukaya@alparslan.edu.tr

Sahada Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: TYMM'nin Öğretmenler Tarafından Dönüştürülme Süreçleri

Fatih Karataş[a*]

[a]*Nevsehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu. Nevşehir, Türkiye*

Öz

Eğitim reformlarının başarısı, büyük ölçüde öğretmenlerin yeni programı nasıl anladığına ve uyguladığına bağlıdır. 2024-2025 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya başlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Türk eğitim sisteminde önemli bir reform girişimi niteliğindedir. Bu araştırmada, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ni uygulayan öğretmenlerin program dönüşüm süreçlerindeki yetkinlikleri Tran ve O'Connor'ın Öğretmen Program Yetkinliği (TCC) çerçevesiyle incelenmiştir. TCC çerçevesi, öğretmenlerin resmi program dokümanlarından planlanan programa ve oradan uygulanan programa geçiş süreçlerini sistematik olarak analiz etmeyi mümkün kılmaktadır. Nitel durum çalışması deseni kullanılan araştırmada, maksimum çeşitlilik örneklemesi tekniğiyle 1, 5 ve 9. sınıf düzeylerinden ve farklı branşlardan 13 öğretmenle derinlemesine yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veriler analizince, Braun ve Clarke'ın altı aşamalı hibrit tematik analiz yöntemi uygulanmıştır. Bulgular çerçevesinde beş ana tema ortaya çıkmıştır: değişim karşısında öğretmen kimliği (deneyimsel özgüven ve değişim yorgunluğu), sistemik çelişkilerin gölgesinde eğitim (YKS-model antagonizması), kısıtlı kaynaklarla yaratıcı çözümler (materyal eksikliği ve öğretmen inisiyatifi), planlama-uygulama dinamikleri (çok katmanlı planlama) ve öğrenci gerçekliği-pedagojik idealler (hazırbulunuşluk açığı). Öğretmenler, modelin idealleri ile sistemin gerçekleri arasında "yaratıcı uyum sağlayıcılar" rolünü üstlenmekte, ancak bu durum sürdürülebilirlik açısından risk oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Program reformu, öğretmen yetkinliği, program dönüşümü, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, TYMM

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: fatih.karatas@nevsehir.edu.tr

P4C Uyaranlarının Sayı Hissi Becerilerini Desteklemeye Yönelik Uyarıcı Rolünü Değerlendirme Rubriği Geliştirme

Nuran Tutkun[a*], Sare Şengül[b]

[a]Türkiye Çalışma ve İş Kurumu, İstanbul, Türkiye
bMarmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye

Öz

Okul öncesi dönemde sayı hissinin desteklenmesi, çocukların matematiksel düşünme ve problem çözme becerileri için temel oluşturur. Çocuklar için Felsefe (P4C), çocukların sorgulama, tahmin etme ve esnek düşünme gibi becerilerini geliştirerek sayı hissini desteklemede etkili bir yöntemdir. Ancak bu süreçte kullanılacak hikâye, resim, çizgifilm vb. uyaranların sayı hissi açısından uygunluğunu belirlemek öğretmenler için güçtür. Bu çalışmada, P4C uygulamalarında sayı hissi gelişimini destekleyecek uyaranların niteliklerini değerlendirmek amacıyla geçerli ve güvenilir bir rubrik geliştirilmesi hedeflenmektedir. Rubrik; matematiksel içerik, görsel yeterlilik, felsefi tartışma potansiyeli, sorgulama yapısı ve yansıtıcı kapanış gibi beş ana boyuttan oluşacaktır. Geliştirilen araç, öğretmen ve araştırmacıların uyaran seçimini bilimsel bir temele dayandırmalarına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuklar için felsefe (P4C), okul öncesi, rubrik geliştirme, sayı hissi, uyaran değerlendirme

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: nurantutkun@hotmail.com

Otizmde İki Değerlendirme Aracı: Otizm Müdahale Değerlendirme Ölçeği ve Zihinsel Sentez Değerlendirme Ölçeği

Esranurname Çetiner[a*], Yeşim Güleç Aslan[a]

[a]İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İstanbul, Türkiye

Öz

Bir nörogelişimsel bozukluk olarak karşımıza çıkan Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) için sağlıklı tarama, tanı ve eğitim çıktıları ile gelişimi takip etmeye dönük değerlendirme araçları geliştirmek için çeşitli çalışmalar söz konusudur. Özellikle erken dönemde erken tanının önemiyle birlikte uygulanacak erken müdahalelerin etkliliğinin güvenilir değerlendirme araçları ile ortaya koyulması OSB olan bireylerin gelişim takipleri için önem taşımaktadır. Bu doğrultuda bu sözlü bildirinin amacı, Türkçe'ye "Otizm Müdahale Değerlendirme Ölçeği (OMDÖ)" olarak çevrilen "ATEC; Autism Treatment Evaluation Checklist" ile OMDÖ'yü tamamlayıcı olarak kullanılması önerilen, Türkçe'ye "Zihinsel Sentez Değerlendirme Ölçeği (ZİSDÖ)" olarak çevrilen "MSEC; Mental Synthesis Evaluation Checklist" araçları hakkında betimleyici bilgi sunmak ve ayrıca tarama modeli doğrultusunda gerçekleştirilecek Türkçe'ye uyarlama ve geçerlik güvenirlik çalışmalarının ilk aşamalarını aktarmaktır. Bu çalışmanın uygulamalara ve alanyazına ışık tutması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Değerlendirme, eğitim, otizm, tanı

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: esra.erza96@gmail.com

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlıkta Sanat Terapilerinin Kullanımı

Süleyman Barbaros[a], Yalçın, Kübra Kale[a*]

[a]*Necmettin Erbakan Üniversites, Konya, Türkiye*

Öz

Bu çalışma rehberlik ve psikolojik danışma alanında sanat psikoterapi yöntemlerinin tarihsel gelişim süreçleri, kuramsal temelleri ve uygulama metotlarını derlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, nitel bir derleme taramasıdır. Sanat terapisine dair ulusal ve uluslararası çalışmalar doküman analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Sanat terapisinin psikoloji alanındaki analitik, psikodinamik, varoluşçu, hümanistik, bilişsel davranışçı, çözüm odaklı, öyküsel yaklaşım gibi pek çok kuramsal temelden beslendiği görülmektedir. Pek çok yaş grubunda gerçekleştirilen çalışmalar, sanat terapilerinin kaygı ve depresyonun azalmasında, duygu düzenleme becerilerinin gelişiminde, sosyal ilişkilerin kurulmasında etkili olduğunu göstermiştir. Müzik, resim, hareket, hikaye anlatıcılığı gibi sanatsal faaliyetler terapötik olarak etkin birer araç olmuşlardır. Sanat terapisi hem birey hem grup çalışmalarında etkili olmaktadır. Kültürel olarak zenginleştirilmiş çalışmaların eklektik olarak sunulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sanat terapisi, psikolojik danışma, kuramsal yaklaşımlar, grup terapisi

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: pdrkubracetin71@gmail.com

Mersin Sancağı Rüştiye Mektebi Öğrencilerinin 1905-1906 Öğretim Yılı İmtihan Cetvellerinin Analizi

Emrah Berkant Patoğlu[a*], Fatma Patoğlu[b]

[a]*Gaziantep Üniversitesi, 27310, Gaziantep Türkiye*
[b]*Bağımsız Araştırmacı, 27310, Gaziantep Türkiye*

Öz

Geç Osmanlı eğitim sisteminde öğrenci değerlendirme süreci, Maarif Nezareti tarafından belirlenen merkezi yönetmelik ve talimatnameler doğrultusunda yürütülmüştür. Her ders için belirli zaman aralıklarında hususi ve umumi imtihanlar düzenlenmiş, öğrencilerin başarıları resmi imtihan cetvellerine kaydedilmiştir. Bu cetveller yalnızca idari belgeler değil; aynı zamanda pedagojik uygulamaları, kurumsal normları ve taşradaki eğitim politikalarının nasıl hayata geçirildiğini gösteren tarihsel kaynaklardır. Bu çalışma, 1905-1906 öğretim yılında Adana vilayetine bağlı Mersin Sancağı Rüştiye Mektebinde öğrenim gören öğrencilerin akademik başarılarını incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yaklaşımıyla yürütülen çalışmada tarihsel doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Öğrenciler yaş ve sınıf düzeyine göre kategorize edilmiş, ders bazlı başarıları değerlendirilmiştir. Yaşları 11 ile 17 arasında değişen toplam 59 öğrencinin tamamı başarılı sayılmış, bir üst sınıfa geçmeye veya mezun olmaya hak kazanmıştır. Kayıt sildiren veya başka bir mektebe nakledilen öğrencilere dair herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Bulgular, özellikle din ve dil derslerinde yüksek başarıya işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim tarihi, Mersin Sancağı, Rüştiye Mektebi, İmtihan Cetveli

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: emrahberkant@gmail.com

2010-2025 Yılları Arasında Erken Çocukluk Dönemini İçeren Psikolojik Dayanıklılık Konulu Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Suat Kol[a], Aslı Serdaroğlu[a*]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu araştırma, 2010-2025 yılları arasında erken çocukluk dönemini kapsayan psikolojik dayanıklılık ile alan yazında benzer anlamı içeren psikolojik sağlamlık, iyi oluş ve yılmazlık konuları üzerine hazırlanmış lisansüstü tezleri incelemektedir. Araştırmada YÖK Ulusal Tez Merkezi'nden ulaşılan 28 yüksek lisans, 8 doktora,1 tıpta uzmanlık tezi incelenmiştir. Çalışma, doküman incelemesi yönteminin kullanıldığı nitel bir araştırmadır. Veriler betimsel analiz tekniği ile incelenmiş ve tezler; yayınlanma yılı, türü, anahtar kelimeleri, araştırma deseni, danışman unvanı, veri toplama aracı, hazırlandığı üniversite gibi değişkenler açısından değerlendirilmiştir. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen inceleme formu kullanılmıştır. Bulgular, konudaki ilk yüksek lisans ve doktora tezinin 2016'da, tıpta uzmanlık tezinin 2024'te tamamlandığını göstermektedir. En sık kullanılan anahtar kelime "psikolojik dayanıklılık" olup, nicel araştırma deseni ağırlıktadır. Gazi Üniversitesi en fazla tez sayısına sahip üniversitedir. Danışman unvanlarında ise Prof. Dr. Ünvanı öne çıkmaktadır. En yaygın veri toplama aracı "Okul Öncesi Çocuklar İçin Sosyal Duygusal İyi Oluş ve Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (PERİK)" dir.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk dönemi, psikolojik dayanıklılık, iyi oluş, yılmazlık

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: asliserdaroglu5@hotmail.com

Çocuk ve Ergenlerde Depresyona Yönelik Psikolojik Müdahalelerin Etkililiği

Beyza Kurt[a*]

[a]*Milli Eğitim Bakanlığı, Çankaya, Ankara, 06690, Türkiye*

Öz

Bu çalışmada, depresyonun tanımı, yaygınlığı, risk faktörleri ve müdahaleleri ile çocuk ve ergenlerde nasıl seyrettiği incelenmiştir. Türkiye ve dünyada yapılan çalışmalar doğrultusunda son zamanlarda depresyonun giderek yaygınlaştığı ve artan bir sorun haline geldiği ortaya konmuştur. Bu çalışmada depresyon müdahaleleri arasında Bilişsel Davranışçı Terapi, Kabul ve Kararlılık Terapisi, Oyun Terapisi ve Aile Temelli Terapilerin etkililiği incelenmiştir. Meta-analiz ve çeşitli araştırmaların sonucuna göre çocuk ve ergenlerde depresif belirtilerin azaltılması için aile içi iletişimlerin iyileştirilmesi ve bireyin psikolojik iyi oluşunun artırılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Özellikle çocuklarda oyun terapisi ve BDT temelli müdahaleler ön plana çıkarken ergenlerde bağlanma temelli müdahaleler ve yine BDT temelli müdahalelerin başarı düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma kapsamında ulusal ve uluslararası literatür taranmıştır.

Anahtar Kelimeler: Depresyon, ergenlik, bilişsel davranışçı terapi, kabul ve kararlılık terapisi, oyun terapisi, aile temelli müdahale

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: beyzzzk@gmail.com

Özel Hareket Eğitimi Programı Etkinliğine Katılan Özel Gereksinimli (Down Sendromlu) Öğrencilerin Fiziksel ve Sosyal Gelişimlerinin Araştırılması

Ahmet Şirinkan[a*]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 54300, Sakarya, Türkiye*
[b]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Sakarya, Türkiye*

Öz

Araştırmaya, Erzurum'da eğitim veren 3 özel eğitim kurumundaki down sendromlu 12 öğrenci (7 erkek+5 kız öğrenci) sayıdaki öğrenci katıldı. Öğrenciler 8-10 yaş gruplarından oluşturuldu. Araştırmada özel hareket eğitimi programı ve gözlem yöntemleri kullanılmış ve sonuçları raporlandırılmıştır. Araştırmaya 10 haftalık bir program hazırlanmış ve haftada 2 gün (cumartesi ve pazar günleri) 60-90 dakika uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler için özel hazırlanmış gözlem formu (10 soruluk) kullanılarak bilgiler kaydedildi. Çalışmaların başlangıcında uygulanan gözlemlerde öğrencilerin çekingen ve isteksiz bir davranış sergiledikleri bilgileri elde edildi. Araştırma sonunda ise, Erkek öğrenciler etkinliklerden memnun olduklarını belirtirken, kadın öğrencilerin bazıları uygulamadan memnun olmadıklarını ifade etmişlerdir. Yapılan gözlemlerde de erkek öğrencilerin uygulamalara istekli olarak katıldıkları, kadın öğrencilerin ise çekinerek uygulamalara katıldıkları gözlenmiştir. Eğitmenlerle yapılan görüşmelerde ise, çocuklarda fiziksel ve sosyal davranışlarında farklılıklar gördüklerini, bunun da eğitim sürecindeki farklı çalışmalara olumlu olarak yansıdığını belirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci memnuniyeti, özel eğitim, sportif etkinlik

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: asirinkan@atauni.edu.tr

Otizm Spektrum Bozukluğunda Fiziksel Aktivite: Bir Derleme

Bahar Öznur[a*], Yeşim Güleç Aslan[a]

[a]*İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İstanbul, Türkiye*

Öz

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB), erken çocukluk döneminde başlayan ve bireyin sosyal iletişim, etkileşim becerilerinde yetersizlikler ile sınırlı ve yineleyici davranış örüntüleriyle kendini gösteren nörogelişimsel bir bozukluktur (American Psychiatric Association [APA], 2013). OSB tanılı çocuklardaki gelişimsel zorlukların azaltılmasında, erken çocukluk döneminde başlatılan özel eğitim uygulamaları kritik bir rol oynamaktadır. Erken müdahale sürecine entegre edilen yapılandırılmış fiziksel etkinlikler, OSB olan çocukların motor koordinasyon, denge ve beden farkındalığı gibi fiziksel gelişim alanlarını destekleyerek eğitimin bütüncül etkisini artırmaktadır. Fiziksel aktivitenin OSB'li çocukların motor gelişimleri, sosyal iletişim becerileri ve yürütücü işlevleri üzerindeki olumlu etkileri çeşitli çalışmalarla ortaya konmuştur. Bu sözlü bildirinin amacı fiziksel aktivite, fiziksel aktivitenin OSB olan çocukların gelişimlerindeki rolü ve fiziksel aktivite müdahaleleri hakkında alanyazın taraması sonucundaki betimsel bilgilerin sistematik olarak sunulmasıdır. Bu derleme çalışmasının bu alandaki uygulamalara ve alanyazına ışık tutması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Derleme, değerlendirme, eğitim, otizm, fiziksel aktivite

*sorumlu yazar.
e-posta adresi: baharoznur49@gmail.com

Otizimde Fiziksel Aktivite Kavramı Üzerine Yapılan Çalışmaların Vosviewer ile Bibliyometrik Analizi

Burkay Gökhan Yalın[a*], Erkan Gülgösteren[a*]

[a]*Mersin Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Mersin, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı, otizm spektrum bozuklukları (OSB) alanında fiziksel aktivite ile ilgili araştırma eğilimlerini belirlemek ve potansiyel araştırma yönelimlerini tespit etmek için bibliyometrik bir analiz yapmaktır. OSB, erken çocukluk döneminde başlayan ve sosyal iletişim becerilerinde sınırlılıklar ile tekrarlayan ve kısıtlayıcı davranış kalıpları ile karakterize edilen bir nörogelişimsel bozukluk olarak tanımlanmaktadır. Fiziksel aktivite, kas-iskelet sistemi tarafından gerçekleştirilen, yüksek enerji harcaması gerektiren ve genellikle sistematik planlama veya yapılandırılmış organizasyon içermeyen bir dizi vücut hareketi olarak tanımlanmaktadır. Bu amaçla, Web of Science (WoS) veri tabanında "otizmde fiziksel aktivite" anahtar kelimesi kullanılarak kapsamlı bir arama yapılmış ve sonuçlar bibliyometrik analiz yöntemleri kullanılarak elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Otizm spektrum bozukluğu, fiziksel aktivite, yayın eğilimi, bibliyometrik analiz

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: burkaygokhanavgin@gmail.com

BİT Yeterlilik Algılarının Öğretmen Adayı Profillerine Göre İncelenmesi: Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Pedagojik Formasyon Programı Örneği

Duygu Sağlam[a*]

[a]*Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak, 67100, Türkiye*

Öz

Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT), eğitim süreçlerinin dijital dönüşümünde önemli bir rol oynamakta ve öğretmenlik mesleğinin çağdaş gereklerinden biri haline gelmektedir. Bu araştırma, pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının BİT yeterlilik algı düzeylerini ve bu düzeylerin yaş, cinsiyet, branş ve dijital araç sahipliği gibi değişkenlerle olan ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada genel tarama modelinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın verileri Öğretmen Adayları için Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Yeterlilik Algısı Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmanın örneklemini Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesinde farklı bölümlerden pedagojik formasyon eğitimi alan 252 Lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, t-testi ve tek yönlü varyans analizi (Anova) kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda, öğretmen adaylarının BİT yeterlilik algı düzeyi olarak kendilerini yeterli gördükleri, cinsiyete göre bir fark olmadığı, yaş ve bölüm değişkenine göre öğretmen adaylarının yeterlik algılarının birbirine benzer olduğu, teknolojik cihaza sahip olmanın öğretmen adaylarının yeterlik algılarını güçlendirdiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi ve iletişim teknolojileri, yeterlilik algısı, öğretmen adayı

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: duygusaglam@beun.edu.tr

Goalball Sporunda İşitsel Algı ve Mekânsal Farkındalık: Kavramsal Bir Literatür Derlemesi

Melih Nuri Salman[a], Gülsen Tosun Tunç[a], Gizem Özcan[b*]

[a]*Aksaray Üniversitesi, Aksaray, 68000, Türkiye*

Öz

Goalball, görme engelli bireyler için özel olarak geliştirilmiş bir takım sporudur. Bu derleme çalışmasının amacı, Goalball sporunda performans ve günlük yaşam açısından kritik öneme sahip olan işitsel algı ve mekânsal farkındalık kavramlarını mevcut literatür çerçevesinde incelemektir. Çalışma kapsamında, ulusal ve uluslararası veri tabanlarında "goalball", "görme engelli sporcular", "işitsel algı" ve "mekânsal farkındalık" anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. İncelenen çalışmalar, söz konusu alanlarda araştırma sayısının sınırlı olduğunu göstermektedir. Bulgular, işitsel algı ve mekânsal farkındalık becerilerinin, görme engelli bireylerin spor performansını ve günlük yaşam becerilerini geliştirmede önemli rol oynadığını ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, Goalball branşında bu becerilere yönelik araştırmaların artırılması, hem sporcuların performansını hem de yaşam kalitesini destekleyici stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Goalball, görme engelli sporcular, işitsel algı, mekânsal farkındalık, spor performansı

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: gizemozcan013@gmail.com

BİT Yeterlilik Algılarının Öğretmen Adayı Profillerine Göre İncelenmesi: Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Pedagojik Formasyon Programı Örneği

Duygu Sağlam[a*]

[a]*Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, 67100, Zonguldak, Türkiye*

Öz

Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT), eğitim süreçlerinin dijital dönüşümünde önemli bir rol oynamakta ve öğretmenlik mesleğinin çağdaş gereklerinden biri haline gelmektedir. Bu araştırma, pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının BİT yeterlilik algı düzeylerini ve bu düzeylerin yaş, cinsiyet, branş ve dijital araç sahipliği gibi değişkenlerle olan ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada genel tarama modelinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın verileri Öğretmen Adayları için Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Yeterlilik Algısı Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmanın örneklemini Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesinde farklı bölümlerden pedagojik formasyon eğitimi alan 252 Lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, t-testi ve tek yönlü varyans analizi (Anova) kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda, öğretmen adaylarının BİT yeterlilik algı düzeyi olarak kendilerini yeterli gördükleri, cinsiyete göre bir fark olmadığı, yaş ve bölüm değişkenine göre öğretmen adaylarının yeterlik algılarının birbirine benzer olduğu, teknolojik cihaza sahip olmanın öğretmen adaylarının yeterlik algılarını güçlendirdiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi ve iletişim teknolojileri, yeterlilik algısı, öğretmen adayı

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: duygusaglam@beun.edu.tr

Saha Aynı Beden Farklı: Öğrencilerin Oturarak Voleybol Oynama Deneyimleri

Şevval Akaydın[a], Atike Yılmaz[a*], Çağrı Arı[a]

[a]*Muş Alparslan Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Muş, Türkiye*

Öz

Araştırma üniversite öğrencilerinin oturarak voleybol oynama deneyimlerinin belirlenmesi ve buna yönelik öğrenci görüşlerinin incelemesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma kapsamında tasarlanan çalışmada fenomoloji deseni kullanılmıştır. Araştırma kolayda ulaşılabilir durum örneklemesi yoluyla seçilen on bir öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde yarı yapılandırılmış görüşme formları ile bireysel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Öğrenci görüşleri doğrultusunda altı ana tema on yedi alt tema ortaya çıkmıştır. Ana temalar duygusal deneyimler, değişen tutumlar, eşitlik ve farklılık algısı, bireysel ve sportif gelişim, Oturarak voleybolu başkasına tanıtmak ve oturarak voleybolu tanımlamak olarak belirlenmiştir. Araştırma bulgularında katılımcıların oturarak voleybol etkinliği sırasında olumlu ve olumsuz duygular hissettiklerini, etkinlikten sonra engelli bireylere karşı tutum ve davranışlarında olumlu değişimlerin olduğu, engelli sporcularla benzerliliklerinin ve farklılıklarının olduğunu, oturarak voleybol branşının zor ve güç gerektiren bir branş olduğunu belirtmişlerdir. Oturarak voleybol etkinliğinin öğretici ve empatilerini geliştiren bir deneyim oluğunu ve bu deneyimden olumlu kazanımlar elde ettiklerini ifade etmişlerdir. Bu kapsamda oturarak voleybol etkinliği, katılımcıların empati duygusunu arttırırken, tutum ve davranışlarındaki olumlu değişimlerle birlikte engelli bireylere karşı farkındalıklarına da katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Öğrenci, oturarak voleybol, deneyim

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: a.yilmaz@alparslan.edu.tr

Sporun Sosyal Gücü: İyilik Peşinde Koş Platformu Örneğinde Yardımseverlik Koşularının Sivil Toplum Kaynak Geliştirme Kapasitesine Katkısı

Cemal Özman[a*]

[a]*Bartın Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Bartın, 74100, Türkiye*

Öz

Bu çalışma, sporun sosyal sorumluluk bağlamındaki rolünü incelemek amacıyla, İyilik Peşinde Koş (İPK) platformu örneğinde 2008–2024 yılları arasında gerçekleştirilen yardımseverlik koşularının sivil toplum kuruluşlarına (STK) sağladığı katkıları analiz etmektedir. Araştırmada, platformun yıllara ait kampanya verileri kullanılarak gönüllü sporcu sayısı, bağışçı sayısı ve toplam bağış tutarı değişkenleri üzerinde tanımlayıcı istatistikler, trend analizi, korelasyon ve regresyon analizleri uygulanmıştır. Bulgular, gönüllü ve bağışçı sayısındaki artışların bağış tutarıyla güçlü ve pozitif ilişkili olduğunu ve yıllar içinde önemli bir büyüme yaşandığını göstermektedir. Sonuç olarak, spor temelli bağış kampanyalarının yalnızca finansal kaynak yaratmadığı, aynı zamanda gönüllülük ve bağışçılık kültürünü güçlendirdiği belirlenmiştir. Çalışma, STK'ların kaynak geliştirme süreçlerinde sporun sosyal gücünün etkin şekilde kullanılmasına yönelik öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yardımseverlik koşusu, gönüllülük, bağışçılık, sivil toplum, sosyal etki

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: cemalozman@gmail.com

Okul Öncesi Anasınıfı Eğitimi ve Sürdürülebilir Kalkınma: Türkiye'de Politikalar ve Uygulamalar

Sibel Akgün[a*]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu çalışma, sürdürülebilir kalkınma kavramı ile eğitim arasındaki ilişkiyi ve özellikle Türkiye'de okul öncesi anaokulu eğitimin bu bağlamdaki önemini ele almaktadır. Sürdürülebilir kalkınma, yalnızca ekonomik büyümeyi değil, çevresel ve toplumsal sorumlulukları da içeren bütüncül bir yaklaşım gerektirir. Eğitim ise bu hedeflere ulaşmada temel bir araçtır. Özellikle erken çocukluk döneminde verilen okul öncesi eğitim, bireylerin çevre bilinci, sosyal sorumluluk ve temel yaşam becerileri kazanmalarında kritik bir rol oynamaktadır. Türkiye'de okul öncesi eğitim tarihsel olarak farklı dönemlerde değişim göstermiş, Cumhuriyet'in ilanından günümüze kadar çeşitli yasal düzenlemeler ve eğitim politikalarıyla gelişim kaydetmiştir. Günümüzde de Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinden biri olan Nitelikli eğitim amacına uygun olarak geliştirilmeye devam etmektedir. Bu kapsamda çalışma okul öncesi eğitimde ilkokulu öncesi anasınıfı eğitimine odaklanmaktadır. Çalışmanın amacı Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleriyle uyumlu bir okul öncesi eğitim sisteminin geliştirilmesi ve öncelikli olarak niceliksel daha sonrasında ise niteliksel olarak önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir kalkınma, eğitim, türkiye, okul öncesi eğitimi, anasınıfı

*sorumlu yazar.
e-posta adresi: sgulcan@sakarya.edu.tr

2023 LGS Fen Bilimleri Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi

Abdullah Karahanlı[a*], Mustafa Yılmazlar[a]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın temel amacı, 2023 yılında gerçekleştirilen LGS Fen Bilimleri testlerindeki soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisi (YBT) çerçevesinde analiz edilmesidir. Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan döküman incelemesi aracılığıyla veriler toplanmıştır. Araştırma kapsamında toplamda 20 Fen Bilimleri sorusu analiz edilmiştir. Verilerin çözümlemesi için iki uzmandan görüş alınmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, 2023 LGS Fen Bilimleri soruları, bilgi boyutları bakımından olgusal bilgi (%5, 1 soru), kavramsal bilgi (% 30, 6 soru) ve işlemsel bilgi (%65, 13 soru) kategorilerinden meydana gelmektedir. Üstbilişsel bilgi düzeyine ait herhangi bir soru bulunmamaktadır. Soruların bilişsel süreç boyutunda ise anlama basamağı (11 soru, %55), uygulama basamağı (5 soru, %25) ve analiz basamağı (5 soru, %25) yer almakta olup, değerlendirme ve yaratma basamağında soru bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fen bilimleri dersi, liselere geçiş sınavı, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi

*sorumlu yazar.
e-posta adresi: abdullah.karahanli@ogr.sakarya.edu.tr

The Relationship between Financial Literacy and Self-Control in Secondary School Students: A Correlational Study

Ali Gökalp[a*] Servet Üztemur[b], Tuba Çengelci Köse[b]

[a]*Gaziantep University, Gaziantep, 27310, Türkiye*
[b]*Anadolu University, Eskişehir, 26470, Türkiye*

Short Abstract

This study aims to examine the relationship between financial literacy and self-control levels of secondary school students and whether these variables differ according to gender and grade level. This study is a correlational research conducted with 373 secondary school students randomly selected from Gaziantep. According to the findings, while financial literacy and self-control levels did not differ significantly by gender, significant differences were found by grade level, with a decline in both areas towards the 8th grade. In addition, a statistically significant and positive relationship was found between financial literacy and self-control. These results emphasise the importance of improving financial literacy education in Türkiye and the importance of integrated approaches especially for 8th grade students.

Keywords: Financial literacy, self-control, secondary school students

*Corresponding author.
e-mail address: aligokalp@gantep.edu.tr

Barışçıl Bir Okul Kültürü Mümkün Mü? Şiddetsiz İletişimle Dönüşen Eğitim Ortamları

Öznur Kopuz İnan[a*], Gözde Sezen Gültekin[b]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 54300, Sakarya, Türkiye*
[b]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Sakarya, Türkiye*

Öz

Eğitim kurumlarında etkili bir iletişim, barış kültürü inşası için hayati öneme sahiptir. Bu bildiri, Dr. Marshall Rosenberg tarafından geliştirilen Şiddetsiz İletişim (Şİ) yaklaşımını, bireysel bir beceriden ziyade, bir okulun tamamında barışçıl bir kültür yaratmanın aracı olarak incelemektedir. Türkiye'deki akademik çalışmaların Şİ'yi çoğunlukla bireylerarası iletişim ve duygusal farkındalık bağlamında ele aldığı, ancak örgütsel dönüşüm potansiyelini göz ardı ettiği tespit edilmiştir. Bu çalışmanın amacı, bu boşluğu doldurmak ve Şİ'nin örgütsel dayanıklılık, sürdürülebilirlik ve barış kültürü üzerindeki etkisini kurumsal bir bakış açısıyla tartışmaktır. Bildiri, literatür taraması yoluyla Şİ'nin eğitim politikalarına ve öğretmen yetiştirme programlarına nasıl entegre edilebileceğine dair öneriler sunarak, bu yaklaşımı okulun tüm paydaşlarını kapsayan bütüncül bir kültürel taşıyıcısı olarak konumlandırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şiddetsiz iletişim, barış eğitimi, okul kültürü, örgütsel dönüşüm

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: oznur.inan1@ogr.sakarya.edu.tr

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sanat Okuryazarlığına Yönelik Görüşleri

Filiz Arzu Yalın[a], Cemil Cahit Yeşilbursa[b*]

[a]*İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, İstanbul, Türkiye*
[b]*Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye*

Öz

Sanat okuryazarlığı, bireylerin sanat eserlerini anlama, analiz etme, yorumlama ve eleştirel düşünme becerilerini kapsayan çok boyutlu bir kavramdır. Sanat eserlerinin sadece estetik değil, aynı zamanda tarihsel, kültürel ve toplumsal bağlamla ilişkilendirilerek okunmasını içerir. Bu çalışmanın temel amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sanat okuryazarlığına yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Çalışma temel nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme soruları kullanılmıştır. Görüşme soruları dört ana temaya (alt probleme) yönelik olarak hazırlanmıştır. Bu dört ana temanın belirlenmesinde Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinde belirtilen Sanat Okuryazarlığı alt boyutları ve süreç bileşenleri baz alınmıştır. Toplanan veriler, betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Verileirn Analiz süreci devam ettiği için çalışmanın bulgularına, tartışma, sonuç ve önerilerine sözlü sunum sırasında yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, öğretmen adayı, sanat, sanat okuryazarlığı

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: yesilbursa@gazi.edu.tr

Lise Öğrencilerinin Kariyer Uyumu Ve Kariyer Kaygıları: Kariyer Hedefi Geribildirimlerinin Aracı Rolü

Mustafa Özdemir[a*], Süleyman Barbaros Yalçın[b,c]

[a]*Karatay Ticaret Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Konya 42020, Türkiye*
[b]*Necmettin Erbakan Üniversitesi / Konya 42090, Türkiye*
[c]*Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Bishkek 720038, Kırgızistan*

Öz

Bu araştırmada lise öğrencilerinin kariyer kaygısı düzeylerinin demografik değişkenlerle (cinsiyet, sınıf düzeyi, okul türü, liseye yerleşme biçimi, ebeveyn eğitim durumu ve algılanan sosyoekonomik düzey) farklılaşıp farklılaşmadığı değerlendirilmiştir. Ayrıca lise öğrencilerinin kariyer kaygılarıyla ebeveyn kariyer uyumları arasındaki ilişkide kariyer hedefi geribildirimlerinin aracı rolü incelenmiştir. Araştırma ilişkisel tarama modeli çerçevesinde desenlenmiştir. Araştırma bulgularına göre lise öğrencilerinin kariyer kaygısı düzeyleri cinsiyet, algılanan sosyoekonomik düzey ve öğrenim görülen lise türü değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Araştırmada ebeveyn kariyer uyumu ve olumlu kariyer hedefi geribildirimleri ile kariyer kaygısı arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Elde edilen sonuçlar, öğrencilerin kariyer hedeflerine yönelik olumsuz geribildirim algıları arttıkça kariyer kaygılarının da yükseldiğini göstermektedir. Aracılık analizine göre kariyer hedefi geribildirimleri, ebeveyn kariyer uyumu ile kariyer kaygısı arasındaki ilişkide kısmi aracı bir rol oynamaktadır. Sonuç olarak elde edilen bulgular, öğrencilerin kariyer kaygısını etkileyen temel unsurların başında ebeveynle kurulan ilişkiler ve çevreden alınan geribildirimlerin geldiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kariyer kaygısı; ebeveyn kariyer uyumu; kariyer hedefi geribildirimi; lise öğrencileri

*Sorumlu Yazar
e-posta adresi: mustafa.ozdemir.pdr@gmail.com

Otizimde Fiziksel Aktivite Kavrami Üzerine Yapilan Çalişmalarin Vosviewer İle Bibliyometrik Analizi

Burkay Gökhan Avğın[a*], Erkan Gülgösteren[a]

[1]*Mersin Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Mersin, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı, otizm spektrum bozuklukları (OSB) alanında fiziksel aktivite ile ilgili araştırma eğilimlerini belirlemek ve potansiyel araştırma yönelimlerini tespit etmek için bibliyometrik bir analiz yapmaktır. OSB, erken çocukluk döneminde başlayan ve sosyal iletişim becerilerinde sınırlılıklar ile tekrarlayan ve kısıtlayıcı davranış kalıpları ile karakterize edilen bir nörogelişimsel bozukluk olarak tanımlanmaktadır. Fiziksel aktivite, kas-iskelet sistemi tarafından gerçekleştirilen, yüksek enerji harcaması gerektiren ve genellikle sistematik planlama veya yapılandırılmış organizasyon içermeyen bir dizi vücut hareketi olarak tanımlanmaktadır. Bu amaçla, Web of Science (WoS) veri tabanında "otizmde fiziksel aktivite" anahtar kelimesi kullanılarak kapsamlı bir arama yapılmış ve sonuçlar bibliyometrik analiz yöntemleri kullanılarak elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Otizm spekturm bozukluğu, fiziksel aktivite, yayın eğilimi, bibliyometrik analiz

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: burkaygokhanavgin@gmail.com

Sanat Eğitimi ve İdeoloji: Dramatik Yapının Eğitimsel Taşıyıcılığı

Şebnem Telci Dereli[a*]

[a]*Kocaeli Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü*

Öz

Sanat eğitimi, yalnızca estetik becerilerin aktarımı değil, aynı zamanda ideolojik ve pedagojik kodların yeniden üretildiği bir alan olarak işlev görür. Bu bağlamda dramatik yapı, yalnızca bir anlatı biçimi değil, aynı zamanda ideolojik değerlerin ve toplumsal normların eğitimsel düzlemde taşınmasını sağlayan bir aygıt olarak okunabilir. Aristotelesçi dramatik yapı, bireyi katharsis yoluyla toplumsal uyuma yönlendirirken; Brecht'in epik tiyatrosu, yabancılaştırma teknikleriyle eleştirel düşünmeyi ve sorgulamayı pedagojik bir hedef haline getirir. Postdramatik tiyatroda ise dramatik yapı, ideolojik sürekliliği kırarak çoğul bakış açılarını ve deneyimsel öğrenmeyi mümkün kılar. Bu çalışma, dramatik yapının eğitimsel taşıyıcılığını yükseköğretim düzeyinde, özellikle konservatuvar ve güzel sanatlar fakülteleri bağlamında ele almaktadır. Teorik çerçevede Althusser'in "ideolojik aygıt" kavramı ve Eagleton'ın edebiyat-ideoloji ilişkisine dair yaklaşımı ile Brecht ve Lehmann'ın dramatik yapı çözümlemeleri bir arada tartışılmaktadır. Böylece sanat eğitiminin, dramatik biçimlerin ideolojik içeriklerini aktararak öğrenciyi yalnızca estetik alanda değil, aynı zamanda toplumsal bilinç ve eleştirel düşünme alanında da dönüştüren bir süreç olduğu ileri sürülmektedir.Sonuç olarak dramatik yapı, sanat eğitimi içerisinde yalnızca sahneleme estetiğini değil, pedagojik yönelimi ve ideolojik formasyonu da belirleyen güçlü bir taşıyıcıdır. Bu durum, sanat eğitiminin ideolojiden bağımsız olamayacağını ve dramatik biçimlerin pedagojik işlevlerinin yeniden tartışılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sanat eğitimi, ideoloji, dramatik yapı, epik tiyatro, postdramatik tiyatro

*Sorumlu Yazar:
e-posta adresi:**sebnemtelci@gmail.com**

Mathematics Classrooms and the Development of Metacognitive Skills: A Study on Classroom Discourse

Alev Güneş Uzun[a*] , Engin Ader[b]

[a]*Boğaziçi University, Department of Learning Sciences, İstanbul, 34450, Türkiye*
[b]*Boğaziçi University, Department of Mathematics and Science Education, İstanbul, 34450, Türkiye*

Short Abstract

This study explores the development of metacognitive skills in mathematics classrooms through focusing on classroom discourse. The research was conducted in a 5th grade mathematics classroom with one teacher and their students. Over the course of one academic year, the teacher participated in interviews where the concept of metacognition was introduced and strategies for classroom implementation were discussed. Students' metacognitive development was observed at three different points during the year. The findings indicate that in a classroom environment where teachers actively integrated metacognitive interventions, both teachers and students engaged more frequently in metacognitive practices. The study highlights the importance of structured teacher support in fostering students' awareness and regulation of their own learning processes.

Keywords: Metacognition, mathematics education, classroom discourse, teacher intervention, case study

*Corresponding author.
e-mail address: alevgunes86@gmail.com

Eğitimde Mahremiyet Bilinci: Değerlerin Korunmasına Yönelik Bir İnceleme

Rabia Ünal[a*], Hüseyin Çalışkan[b]

[a]*İnönü İlkokulu, Kayseri, Türkiye*
[b]*Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sakarya, Türkiye*

Öz

Mahremiyet, bireylerin kişisel alanlarını, haklarını ve bilgilerini koruma hakkını ifade eden temel bir değerdir. Dijitalleşmenin hız kazandığı günümüzde, çocuklara erken yaşta mahremiyet bilinci kazandırmak büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmada, farklı branşlardan öğretmenlerin mahremiyet kavramına yönelik görüşleri ve mahremiyet eğitimi süreçlerinde yaşadıkları deneyimler incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen kullanılarak 20 öğretmenle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Bulgular, öğretmenlerin mahremiyeti gizlilik, beden sınırlarının korunması, dijital verilerin güvenliği ve aile yaşamının mahremiyeti üzerinden tanımladıklarını ortaya koymuştur. Aile eğitiminin eksikliği, sosyal medya etkisi ve dijital bağımlılığın mahremiyet bilincini zayıflattığı anlaşılmıştır. Mahremiyet eğitiminin yalnızca okulla sınırlı kalmaması; aile, okul ve toplumun ortak sorumluluğunda, erken yaşlardan itibaren sistematik biçimde hayata geçirilmesi gerektiği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mahremiyet, mahremiyet eğitimi, değerler eğitimi, dijital mahremiyet, beden mahremiyeti

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: unalrabia0@gmail.com

Rekreasyonel Deneyim Açısından Bibliyometrik Bir Değerlendirme

Ferhat Caner Açikbaş[a*], Dilek Atçi[a]

[a]*Mersin Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Mersin/Turkiye*

Öz

Bu çalışmada amaç "rekreasyon deneyimi" kavramı üzerine niceliksel ve niteliksel bir değerlendirme yaparak konuyla ilgili çalışmaların genel kapsamını ortaya koymayı ve literatürdeki boşluklara araştırmacıların dikkatlerini çekmeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda Web of Science veri tabanında "leisure" ve "leisure experience" anahtar kelimeleriyle elde edilen n=355 eser, VoSviewer yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir. Yazar işbirliği analizinde Manfredo, Bricker ve Kyle alanın en üretken isimleri arasında yer almaktadır. Atıf analizine göre en çok atıf alan çalışma Manfredo'nun "Measuring leisure motivation Ameta-analysis of the recreation experience preference scales" adlı eseri olup, postmodern kimlik ve boş zaman ilişkisine katkısıyla öne çıkmaktadır. Kurumsal düzeyde en fazla katkı Texas A&M Üniversitesi tarafından sağlanmıştır. Ülke bazlı üretkenlikte ABD, Çin ve Avustralya öne çıkan ülkeler olarak dikkat çekmektedir. Anahtar kelime analizinde ise "autdoor recreation", "motivation", "recreation" kavramları en sık tekrar edilen terimlerdir. Elde edilen sonuçlar, rekreasyon deneyimi olgusunun kültürel, kimlik temelli ve deneyim odaklı araştırmalarda yükselen bir ilgi alanı haline geldiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, deneyim, rekreasyon deneyimi,, bibliyometrik analiz

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: acikbasferhat@mersin.edu.tr

Ortaöğretim Biyoloji Öğretiminde Aktif Öğrenme Stratejisi Olarak Problem Çözme

Kalender Arıkan[a*]

[a]*Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Biyoloji Eğitimi Anabilim Dalı, Beytepe Yerleşkesi, 06800, Çankaya, Ankara -Türkiye*

Öz

Bu çalışma, problem çözmenin aktif öğrenme stratejisi olarak ortaöğretim öğrencilerinin biyoloji bilgisi ve öğretim süreci üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya 10. sınıfta öğrenim gören 20 öğrenci katılmıştır. Yarı-deneysel araştırma yöntemi araştırma deseni olarak kullanılmıştır. Öğrenciler rastgele olarak deney grubu (n=10) ve kontrol grubu (n=10) olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Aynı dersi, deney grubu problem çözmeye dayalı olarak tasarlanmış aktif öğrenme dersine katılırken, kontrol grubundaki öğrenciler aynı dersi öğretmen merkezli öğretime katılmıştır. Öğrencilerin bilgi gelişimini değerlendirmek amacıyla ön test ve son test uygulanmıştır. Sonuçlara göre, öğrencilerin ön test puanları arasında istatistiksel bir farklılık yokken; deney grubunun son test puanı kontrol grubuna daha yüksektir ve aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır ($p < 0.05$). Bununla birlikte, problem çözme stratejisinin uygulanması daha uzun bir ders süresi gerektirirken (105 dakika), öğretmen merkezli öğretim daha kısa sürede (84 dakika) tamamlanmıştır. Bu sonuçlar, biyoloji sınıflarında problem çözmenin aktif öğrenme stratejisi olarak kullanılmasının başarıya olan yüksek katkısına karşın, zorluklarını da ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: problem çözme; biyoloji; aktif öğrenme; sınıf

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: kalender.a@gmail.com

Etnomatematik Temelli Öğretmen Eğitimi Uygulamalarına Yönelik Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi

Elif Bahadır[a], Muhammet Şahal[a*]

Yıldız Teknik Üniversitesi, Davutpaşa Kampüsü, İstanbul 34165, Türkiye

Öz

Çalışma, etnomatematik yaklaşımına dayalı öğretmen eğitim programına katılan matematik öğretmenlerinin deneyimlerini ve görüşlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda şu araştırma sorusuna cevap aranmıştır: Etnomatemik temelli öğretim uygulamalarına katılan matematik öğretmenlerinin uygulamalara ilişkin görüşleri nelerdir? Çalışma, öğretmenlerin etnomatematikle ilgili kavramsal farkındalıklarını, kültürel temsillerle ilişki kurma düzeylerini, matematiksel problemlere dair çözüm yaklaşımlarını ve etnomatematik ile matematik öğretimi bağlamında öz-değerlendirmelerini çok boyutlu olarak ele almaktadır. Dokuz matematik öğretmeninin katıldığı çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni benimsenmiştir. Veriler uygulama öncesinde ve sonrasında katılımcılara verilen metafor analizleri, matematiksel süreç ölçeği ve öz-değerlendirme formları aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi ile yorumlanmıştır. Bulgular, öğretmenlerin etnomatematiği daha anlamlı, toplumsal ve kültürel boyutlarıyla kavramsallaştırdığını; matematiksel problemlere dair çözüm stratejilerini farklılaştırdıklarını, disiplinlerarası iş birliklerine açık olduklarını ve Geogebra gibi dijital araçlarla uygulamaları sınıf ortamına taşımaya istekli olduklarını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Etnomatematik, kültür ve matematik, matematik öğretmenleri, öğretmen görüşleri

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: msahal@yildiz.edu.tr

Matematik Öğretmen Adaylarının Farklı Güçlük Düzeyleri ve Bağlamlarda Kurdukları Problemlerin İncelenmesi

Büşra Çaylan Ergene[a*], Özkan Ergene[a]

[a]Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik Eğitimi Anabilim Dalı, Sakarya, 54300, Türkiye

Öz

Bu çalışmada, öğretmen adaylarının özel üçgenler konusunda günlük yaşam ve matematiksel bağlamlarda kolay, orta ve zor düzeylerde kurdukları problemlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya, bir devlet üniversitesinin farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören 196 öğretmen adayı katılmıştır. Öğretmen adaylarının oluşturdukları problemler, bağlamsal uygunluk ve matematiksel karmaşıklık açısından analiz edilmiştir. Bulgular, katılımcıların genel olarak tüm güçlük düzeylerinde problem kurabildiklerini göstermektedir. Ancak, problemlerin bağlamsal olarak uygun olmasına rağmen beklenen düzeyde istenilen karmaşıklık hiyerarşisine ulaşmadığı belirlenmiştir. Kolay düzeydeki problemlerde genellikle temel geometrik kavramlara yer verilirken, zor düzeydeki problemlerde teorem/ispata dayalı çözümler, karmaşık hesaplamalar veya birden fazla kavram ve işlemin entegrasyonu gerektiren durumlar gözlenmiştir. Analizler ayrıca, orta düzeydeki problemlerin bağlamsal çeşitlilik ve bilişsel talep açısından sınırlı kaldığını ortaya koymuştur. Genel olarak, bu çalışma öğretmen adaylarının problem kurma yeterliklerinin geliştirilmesi için özellikle üst düzeylerde daha zengin ve karmaşık matematiksel problemler kurma noktasında desteklenmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Problem kurma, Bağlam; Güçlük düzeyi; Matematik eğitimi

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi:bcaylan@sakarya.edu.tr

13-14 Yaş Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Alışkanlıkları İle Dikkat, Odaklanma Algıları ve Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Özgenur Belikırık[a*], Batuhan Fakıoğlu[a], Hüseyin Eroğlu[b], Müfit Dal[b]

[a]*Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü/Beden Eğitimi Ve Spor Yüksek Lisans Programı*
[b]*Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi Ve Spor Bölümü/Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı,*

Öz

Bu araştırmanın amacı, 13–14 yaş grubu öğrencilerinin fiziksel aktivite alışkanlıkları ile dikkat, odaklanma algıları ve yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiş olup çalışma grubunu 210 ortaokul öğrencisi (140 kız, 70 erkek) oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Çocuk Fiziksel Aktivite Anketi (ÇFAA), Çocuklar İçin Yaşam Kalitesi Ölçeği (PedsQL) ve d2 Dikkat Testi kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 27.0 paket programında analiz edilmiştir. Tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Tukey HSD çoklu karşılaştırma testleri uygulanmış; anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak alınmıştır. Yapılan analizler sonucunda fiziksel aktivite düzeyi arttıkça öğrencilerin dikkat ve yaşam kalitesi puanları artmaktadır. Erkek öğrenciler kızlara göre daha yüksek puanlar almış, düzenli spor yapan ve takım sporlarına katılan öğrencilerin dikkat ve yaşam kalitesi düzeyleri anlamlı biçimde yüksek bulunmuştur. Sonuç olarak düzenli fiziksel aktivitenin ergenlik döneminde bilişsel performans ve yaşam kalitesi üzerinde önemli katkılar sağladığı görülmektedir.

*Anahtar Kelimeler***:** fiziksel aktivite, dikkat, odaklanma algısı, yaşam kalitesi

*Sorumlu Yazar
e-posta adresi:ozgebelikirik@gmail.com

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Biyoçeşitlilik Okuryazarlıklarının ve Yerel Biyoçeşitlilik Bilgilerinin İncelenmesi

Eda Aytaç[a*], Hikmet Sürmeli[a]

[a]*Mersin Üniversitesi, Mersin, 33110, Türkiye*

Öz

Biyoçeşitlilik, yeryüzünde yaşayan tüm canlı türlerinin, genetik yapıların ve ekosistemlerin oluşturduğu doğal çeşitliliği ifade eder. Bu sebeple biyoçeşitlilik, ekosistemlerin işleyişinin sürdürülmesi açısından yaşamsal bir öneme sahiptir. Ancak son yıllarda insan faaliyetleri nedeniyle biyoçeşitlilikte hızlı bir azalma ve ekolojik dengede bozulmalar yaşanmaktadır. Bu durum, çevresel farkındalık ve sürdürülebilir kalkınma kavramlarının eğitim süreçlerine entegre edilmesini gerekli kılmaktadır. Bu araştırmanın amacı, fen bilimleri öğretmenlerinin biyoçeşitlilik okuryazarlık düzeylerini ve yerel biyoçeşitlilik bilgilerini, öğretim süreçlerindeki yansımalarıyla birlikte incelemektir. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması ile yürütülmüş; Mersin ilinde görev yapan 136 fen bilimleri öğretmeni tabakalı orantısal örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Veriler, Biyoçeşitlilik Okuryazarlık Ölçeği ve Yerel Biyoçeşitlilik Açık Uçlu Soru Formu ile toplanmıştır. Bulgular, öğretmenlerin genel olarak okuryazarlığa sahip olduğunu ancak yerel biyoçeşitlilik bilgileri ve türlerin ekosistem işlevlerine ilişkin bilgilerinin sınırlı olduğunu göstermiştir. Sonuçlar, öğretmen eğitiminde saha temelli ve yerel türleri tanıtan uygulamaların artırılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Biyoçeşitlilik okuryazarlığı, yerel biyoçeşitlilik, fen bilimleri, öğretmen

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: mereneda@gmail.com

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Oyun Tercihlerine İlişkin Görüşleri: Yorumlayıcı Fenomenolojik Bir Analiz

Rahmi Yıldız[a*], Sefa İnce[a]

[a]*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Sivas58000,Türkiye*

Öz

Bu araştırmanın amacı, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin derslerde tercih ettikleri oyunlara ilişkin görüşlerini ve bu tercihleri şekillendiren etkenleri incelemektir. Yorumlayıcı fenomenolojik analiz deseniyle yürütülen çalışmada, farklı illerde görev yapan 8 kadın ve 8 erkek olmak üzere toplam 16 beden eğitimi ve spor öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, hem yüz yüze hem de çevrimiçi ortamda Zoom Cloud Meetings programı aracılığıyla yapılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde Maxqda yazılımından yararlanılmış ve içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. Analiz sürecinde temalar, kategoriler ve kodlar sistematik biçimde oluşturularak öğretmenlerin oyun tercihlerini belirleyen etkenler bu yapılar çerçevesinde değerlendirilmiş; her bir kod, ilgili katılımcı görüşlerinden alınan doğrudan ifadelerle desteklenmiştir. Kodlamalar arasındaki uyum düzeyi Cohen's Kappa katsayısı ile hesaplanmış ve $\kappa = 0.84$ olarak bulunmuştur. Bu değer, literatürde yüksek uyum düzeyi için kabul edilen aralıkta yer almaktadır. Araştırma bulguları, oyun tercihlerinin pedagojik, müfredat odaklı, sosyal-psikolojik, çevresel, kültürel ve güvenlik temelli unsurların etkileşimi sonucunda şekillendiğini ortaya koymuştur. Ayrıca elde edilen sonuçlar, oyunların yalnızca eğlenceli bir etkinlik değil; aynı zamanda öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, sosyal ve psikomotor gelişimlerini destekleyen önemli bir öğretim aracı olduğunu göstermektedir.

*Anahtar Kelimeler***:** Beden eğitimi, spor, oyun tercihleri, yorumlayıcı fenomenolojik analiz

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi:rahmiyildiz@cumhuriyet.edu.tr

Uzman ve Başöğretmenlik Sürecinde Mesleki Yeterlilik Algısının Mesleki Bağlılık ve Kariyer Katılımına Etkisi

Arif Damar[a*], Filiz Demir[b]

[a]*Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi,Uygulamalı Bilimler Fakültesi,Muhasebe ve Finans Yönetimi Bölümü, Bilecik, Türkiye.*
[b]*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi,Turizm Rehberliği Bölümü, Karaman, Türkiye.*

Öz

Öğretmenlik mesleğinde kariyer ilerlemesi, öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen basamakları üzerinden gerçekleşmektedir. Bu basamaklar, değişen çevresel koşullar ve teknolojik gelişmeler karşısında öğretmenleri sürekli öğrenmeye yönlendirmekte ve daha dinamik bir çalışma süreci gerektirmektedir. Bununla birlikte, öğretmenlik mesleğine belirli sınav ve zorlukları aşarak başlayan bireylerin kariyer basamaklarına ilişkin yeni sınav ve süreçlerle karşılaşmaları, mesleki bağlılık ve kariyer katılımı üzerinde farklı etkiler doğurabilmektedir. Bu bağlamda, kariyer basamaklarının yeniden düzenlenmesinin öğretmenlerin mesleki ve kariyer gelişimlerine etkisi net olarak ortaya konulamamıştır. Bu araştırmada, öğretmenlerin mesleki öz yeterlilik algılarının mesleki bağlılık ve kariyer katılım düzeyleri üzerindeki etkileri incelenmiştir. Araştırma kapsamında, kolayda örnekleme yöntemiyle belirlenen 113 öğretmenden anket tekniği aracılığıyla veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler tanımlayıcı istatistikler, açıklayıcı faktör analizi, korelasyon ve regresyon analizleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Bulgular, öğretmenlerin mesleki öz yeterlilik algılarının mesleki bağlılık ve kariyer katılımı üzerinde pozitif bir etkisinin olduğunu göstermektedir. Bu çalışma, son yıllarda Türkiye'de öne çıkan uzman ve başöğretmen tartışmalarına bilimsel bir bakış açısı kazandırması bakımından önemli ve özgündür. Bununla birlikte, daha geniş örneklemlerle yapılacak çalışmalarda araştırma modeline iş motivasyonu ve performans gibi değişkenlerin dahil edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki öz yeterlilik, mesleki bağlılık, kariyer katılımı

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: arif.damar@bileccik.edu.tr

Boş Zaman Yönetimi ve Mental İyi Oluş: Rekreasyonel Sporcular Üzerine Bir Araştırma

Zeynep Akyürek[a], Cihan Ayhan[b], Fikret Soyer[c*], Atilla Çakar[c]

[a]*Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir, Türkiye*
[b]*Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Sakarya, Türkiye*
[c]*Kırgızıstan-Türkiye Manas Üniversitesi, Bişkek, Kırgızistan*

Öz

Bu çalışmanın amacı, rekreasyonel sporla ilgilenen bireylerin boş zaman yönetimlerinin mental iyi oluş üzerindeki etkisini incelemektedir. Nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Katılımcılar, 193'ü kadın (%49,4) ve 198'i erkek (%50,6) olmak üzere toplam 391 bireyden oluşmaktadır. Veriler, Demografik Bilgi Formu, Boş Zaman Yönetimi Ölçeği ve Warnick Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği ile toplanmıştır. Analizlerde betimsel istatistikler, T-Testi, ANOVA, Pearson Korelasyon ve Regresyon yöntemleri uygulanmıştır. Bulgular, kadınların boş zaman yönetimi ve mental iyi oluş düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğunu göstermiştir. Ayrıca evli bireyler bekarlardan, lisansüstü mezunları ise lise ve lisans mezunlarından daha yüksek düzey sergilemiştir. Ruhsal sağlık amacıyla etkinliklere katılanların, sosyalleşme ve fiziksel sağlık amacıyla katılanlara kıyasla daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak boş zaman yönetiminin mental iyi oluşu %42 oranında açıkladığı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Boş zaman, zaman yönetimi, mental iyi oluş, rekreasyonel spor

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: fikretsoyer@gmail.com

Lise Öğrencilerinin Şiddet Eğilimlerinin Sosyo-Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi: Kastamonu İli Örneği

Yusuf Oktay Atılgan[a*]

[a]*Kastamonu Atabey İmam Hatip Ortaokulu, Kastamonu, Türkiye*

Öz

Bu araştırmanın amacı, Kastamonu ilinde öğrenim gören lise öğrencilerinin şiddet eğilimlerini belirlemek ve bu eğilimlerin sosyo-demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Nicel araştırma desenine dayalı olarak yürütülen çalışmada, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Kastamonu merkez ve dokuz ilçesindeki 27 lisede öğrenim gören toplam 1233 öğrenci örneklemi oluşturmuştur. Veriler, Şiddet Eğilimi Ölçeği ve kişisel bilgi formu aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde parametrik istatistiksel yöntemler kullanılmış; bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve post-hoc testlerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin cinsiyet, yaş ve algılanan ekonomik düzey değişkenlerine göre şiddet eğilimlerinde anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Diğer sosyo-demografik değişkenlerde ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bulgular, okul temelli önleyici uygulamalar açısından değerlendirilerek öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Şiddet eğilimi; lise öğrencileri; ergenlik

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: yusufoktayatilgan@gmail.com

Tematik Güreş Lisesi Öğrencilerinin Sporun Anlamına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Süleyman Erdoğan[a*], Fatih Küçükibiş[b]

[a]*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Sivas, Türkiye*
[b]*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Sivas, Türkiye*

Öz

Bu araştırmanın amacı, tematik güreş lisesinde öğrenim gören öğrencilerin sporun anlamına ilişkin görüşlerini incelemektir. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmış, veriler 16 öğrenci ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Öğrencilerin ifadeleri tematik analiz yoluyla çözümlenmiş ve "Sporun Anlamı" ana teması altında kategoriler ve kodlar oluşturulmuştur. Araştırmada elde edilen veriler, nitel araştırma yöntemine uygun olarak analiz edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla elde edilen veriler, betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Betimsel analiz, elde edilen verilerin düzenlenmesini, anlamlandırılmasını ve araştırma sorularıyla ilişkilendirilmesini sağlamıştır.İçerik analizinde ise, katılımcıların görüşlerinden elde edilen veriler dikkatli biçimde kodlanmış; tekrar eden ifadeler, ortak kavramlar ve örüntüler belirlenerek kodlara ayrılmıştır. Bulgulara göre, güreş öğrenciler için yalnızca fiziksel bir uğraş değil, aynı zamanda tutku ve disiplin kaynağı, sevgi ve saygının geliştiği bir alan, gurur verici bir kimlik, kendini keşfetme aracı, başarı duygusunu besleyen bir süreç ve emeğin karşılığının alındığı bir yaşam pratiği olarak tanımlanmaktadır. Sonuç olarak güreş sporunun, öğrencilerin hem bireysel hem de sosyal gelişimlerinde önemli bir rol oynadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Güreş, sporun anlamı, tematik güreş lisesi, spora bağlılık

*Sorumlu yazar.
e-posta adresi: erdogansuleyman7958@gmail.com

Kafein Ağızda Çalkalama Yönteminin Voleybolda Dar Alan Oyun Performansına ve Psikofizyolojik Yanıtlarına Etkisi

Gamze Yüce[a*], Yusuf Soylu[b]

[a]*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü*
[b2]*Tokat Gaziosmanpasa Universitesi, Spor Bilimleri Fakültesi,*

Öz

Bu çalışma, kafein (Kaf) ağızda çalkalama yönteminin 4'e 4 dar alan oyunları (DAO) esnasında performans ve psikofizyolojik yanıtlara etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada deneysel koşullara dahil edildiği tek gruplu, tekrarlı ölçüm deneysel desen kullanılmış ve amatör olarak voleybol oynayan 24 genç kadın katılmıştır. Katılımcılara aralıklı ve sürekli DAO formatı oynatılmıştır. Aralıklı ve sürekli oyunlarında öncesi ve sonrasında sporcuların Brunel ruh hali ölçeği, Aralıklı ve sürekli oyunlarda katılımcıların zihinsel çaba skalası, algılanan zorluk derecesi (AZD) ve egzersiz keyfi ölçeği doldurulmuştur. Çalışmada elde edilen bulguların sonuçlarına göre kafein ağızda çalkalama yönteminin voleybolcularda teknik ve psikofizyolojik açıdan farklı oyun formatlarında etkisinin uygulama biçimlerine göre farklılıklar gösterebileceğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Dar alan oyunları, voleybol, kafein

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: gmz.isleyen@gmail.com

Kafein ve Voleybol Performansı Üzerine Etkisi: Sistematik Derleme

Gamze Yüce[a*], Yusuf Soylu[b]

[a] *Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü*
[b] *Tokat Gaziosmanpasa Universitesi, Spor Bilimleri Fakültesi*

Öz

Bu sistematik derleme voleybolda dar alan oyunları ve perfonmans etkisi üzerine araştırmak amacıyla yapılmıştır. Araştırma 01 Ocak 2015 ile 31 Ağustos 2025 tarihleri arasında Web Of Science (WOS), Pubmed ve Scopus veri tabanlarında 'volleyball and caffeine' anahtar kelimesi kullanılarak özet ve başlıkta PICO kriterlerine ait (popülasyon, uygulama, karşılaştırma ve sonuçlar) soruları cevaplayabilmek için bir literatür derleme çalışması gerçekleştirilmiştir. Anahtar kelimelere göre yapılan tarama sonrası otuz dört (34) makale tespit edilmiştir ve voleybolda kafein alımı, performans etkisi ve psikofizyolojik ile ilgili olan dokuz (9) makale çalışmaya dahil edilmiştir. Literatür taraması sonuçları incelendiğinde voleybolda kafein alımı ile ilgili genel olarak akut çalışmalar olmakla birlikte kronik çalışmalarda yürütüldüğü gözlemlenmiştir. Genel olarak kronik çalışmalar 2 ile 4 hafta arası çalışmaların tercih edildiği ve bir hafta içerisinde yapılan antrenman sayısının üç (3) gün olarak uygulandığı görülmektedir. Elde edilen bulgular kafein alımının sporcuların atletik performans, teknik-taktik beceriler ve psikofizyolojik gibi birçok yönde olumlu etkileri olduğunu göstermiştir. Bu derlemeye dahil edilen çalışmalar genel olarak kafein alımının oyun performanslarını, teknik-taktik becerileri ve psikofizyolojik yanıtlarına pozitif etkilerinin olduğunu belirlenmiştir. Yaptığımız literatür taraması sonuçlarına göre antrenörler ve uzmanlar programlarına voleybolda kafein alımı dahil ederek sporcuların beceri kondisyonlarını, teknik- taktik becerilerini ve psikofizyolojik yanıtlarını olumlu yönde geliştirebilirler.

Anahtar Kelimeler: Voleybol, kafein, performans

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi:gmz.isleyen@gmail.com

A Systematic Review of Studies on High-Level Thinking Skills in High School Students

Burak Kavlak[a*], Işıl Tanrıseven[b]

[a] *Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretim Yüksek Lisans Öğrencisi, Mersin, Türkiye*
[b] *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Mersin, Türkiye*

Short Abstract

This study aims to examine articles, doctoral and master's theses on high school students' higher-order thinking skills through a systematic review. In this context, the document review method, one of the qualitative research methods, was used to examine studies conducted in Turkey between 2000 and 2024. The review revealed that the studies mostly focused on critical thinking skills, followed by problem-solving skills; creative thinking skills were addressed in a limited number of studies. Quantitative methods were predominantly preferred in the studies, with correlational survey and quasi-experimental models being prominent. In terms of sample sizes, groups of 201-500 individuals were used more frequently,while samples of 76-100 individuals were less common. In terms of participants, all levels of high school were included in the studies, with a particular focus on 9th and 10th grade students. These findings highlight the need for in-depth examination of the different dimensions of higher-order thinking skills and, in particular, for further research in the area of creative thinking

Keywords: Critical thinking, creative thinking, problem solving, high school students

*Corresponding author.
e-mail address: burakkavlak14@gmail.com

Evaluating Multiple Feedback Processes: A Study on Social Studies Teacher Candidates

M. Talha Özalp[a*]

[a]*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Education, Nevşehir 50300, Türkiye*

Short Abstract

This study aims to examine social studies teacher candidates' perceptions and experiences regarding multiple feedback processes. The research was conducted with 35 sophomore students who worked in groups of three and delivered panel-style presentations for 11 weeks as part of the Current World Problems course. The data collection process was carried out in four stages: (1) after each presentation, groups conducted self-assessment, evaluating both themselves and their group members; (2) students in the audience evaluated the presenting groups through peer feedback; (3) at the end of each presentation, the course instructor provided oral feedback to the presenters; (4) at the end of the semester, semi-structured interviews were conducted to gather students' opinions on the overall multiple feedback process. The findings revealed that teacher candidates generally found peer feedback useful, especially for improving presentation skills, increasing responsibility, and fostering critical thinking. However, concerns about objectivity and the reliability of peer comments were also expressed. Participants emphasized that the most effective approach was the integration of peer feedback with self-assessment and teacher feedback. The study suggests that incorporating multiple feedback practices in teacher education programs can better support holistic learning.

Keywords: Peer feedback, teacher feedback, self-assessment, social studies, teacher candidates

*Corresponding author.
e-mail address: mtozalp@gmail.com

Pickleball'un Rekreasyonel Spor Alanındaki Yükselişi: Neden Bu Kadar Popüler Oldu?

Yunus Şahinler[a*], Mustafa Can Koç[a]

[a]*İstanbul Gelişim Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul, 34310, Türkiye*

Öz

Bu çalışma, son yıllarda dünya genelinde hızla popülerlik kazanan rekreatif bir spor dalı olan Pickleball'un yükseliş nedenlerini incelemeyi amaçlamaktadır. İlk olarak 1965 yılında ABD'de ortaya çıkan Pickleball, düşük yoğunluklu yapısı, basit kuralları ve erişilebilirliği sayesinde geniş yaş gruplarına hitap eden bir fiziksel aktivite biçimi olarak öne çıkmaktadır. Araştırmada, Pickleball'un fiziksel, sosyal ve psikolojik yönleri literatür taraması yoluyla analiz edilmiştir. Yapılan incelemeler, bu sporun yalnızca fiziksel sağlığı desteklemekle kalmayıp, aynı zamanda sosyal etkileşimi artırarak bireylerin yaşam kalitesini yükselttiğini ortaya koymaktadır. Özellikle yaşlı bireyler için güvenli ve motive edici bir aktivite sunması, Pickleball'un aktif yaşlanma politikalarıyla uyumlu bir spor dalı haline gelmesini sağlamaktadır. ABD ve Kanada gibi ülkelerde hızla yaygınlaşan bu branşın, Türkiye'deki gelişim potansiyeli de değerlendirilmiştir. Sonuç olarak, Pickleball'un popülerliğinin ardında çok yönlü faydalar, düşük bariyerli katılım imkânı ve sosyal bağlılığı güçlendirme kapasitesi yer almaktadır. Bu bağlamda Pickleball, çağdaş toplumlarda fiziksel aktiviteye katılımı artıran yenilikçi bir rekreatif model olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Pickleball, fiziksel aktivite, sosyal etkileşim, spor popülaritesi

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: ysahinler@gelisim.edu.tr

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Adaylarının Ahlak Eğitimine Yönelik Yeterlik Algı Düzeyleri

Gözde Narkuz Basan[a*], Ömer Faruk Tutkun[b]

[a]*SAÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi*
[b]*SAÜ Eğitim Fakültesi*

Öz

Bu araştırmanın temel amacı, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni adaylarının ahlak eğitimine yönelik yeterlik algılarının düzeyini ortaya koymaktır. Bunun yanı sıra, bu temel araştırma problemi çerçevesinde, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni adaylarının ahlak eğitimine yönelik yeterlik algıları; cinsiyet, yaş, algılanan gelir düzeyi, sınıf düzeyi, yerleşim yeri, annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, ailenin aylık geliri, annenin mesleği ve babanın mesleği değişkenlerine göre incelenmiştir. Bu çalışmada, araştırma yöntemi olarak, nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modelinde, betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evreni, Sakarya Üniversitesi'nde, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında, İlahiyat Fakültesi, birinci öğretimde 1105, ikinci öğretimde 730, uzaktan eğitimde öğrenim gören 1207 olmak üzere, toplam 3042 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, %99 güven aralığında, %5 hata payı ile kolay örnekleme yöntemi ile ulaşılabilen toplam 511 öğretmen adayından oluşmaktadır.Araştırmada elde edilen bulgular şunlardır:

1- Din Kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni adaylarının ahlak eğitimi yeterlik algı düzeyleri yüksek bulunmuştur.

2- Din Kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni adaylarının ahlak eğitimi yeterlik algı düzeylerinde; yaş, sınıf düzeyi, yerleşim yeri, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, ailenin aylık geliri, anne mesleği ve baba mesleği açısından anlamlı bir fark yoktur.

3- Din Kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni adaylarının ahlak eğitimi yeterlik algı düzeylerinde; cinsiyet açısından yalnızca motivasyon boyutunda, algılanan gelir düzeyi açısından ise, tüm boyutlarda anlamlı bir fark vardır.

Anahtar Kelimeler: Ahlak, ahlak eğitimi, din eğitimi, yeterlik algısı, değerler eğitimi

*Corresponding author.
e-mail address: gozdenarkuz71@gmail.com

Methodological Approaches of Teaching Computer Science in English at School through Blended Learning

Maira Bedebayeva[a*]

[a]*South Kazakhstan Pedagogical University named after Ozbekali Zhanibekov, Baitursynov str., 13, Shymkent 160000, Kazakhstan*

Short Abstract
This study explores methodological approaches to teaching Computer Science in English at school through the integration of blended learning and the CLIL approach. The research highlights the challenges students face when simultaneously acquiring subject knowledge and language skills, such as overload, reduced motivation, unequal participation, and difficulties in fair assessment. Teachers also experience increased workload due to diverse language proficiency levels among students. To address these issues, a methodological model was developed that combines the flexibility of blended learning with the subject-language integration of CLIL. The model provides adaptive learning pathways, fosters student engagement through interactive and project-based tasks, and supports teachers with structured digital resources. Experimental implementation demonstrated improvements in subject knowledge, use of English terminology, and overall motivation. The findings confirm the potential of this approach to enhance both language and subject learning while fostering global competencies in students.

Keywords: Blended learning, education, computer science, content language integrated learning, methodological model

*Corresponding author.
e-mail address: bedebayeva @mail.ru

Atletizm Sporu Yapan Kişilerin Boş Zaman Engelleri, Serbest Zaman Engelleriyle Başa Çıkma Stratejileri ve Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Yusuf İzzet Erol[a*], Cihan Ayhan[b], Nuri Berk Güngör[c], Fikret Soyer[d]

[a]*Siirt Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği Bölümü*
[b]*Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü*
[c]*Balıkesir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü*
[d]*Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü*

Öz

Bu araştırma, bireylerin rekreatif etkinliklere katılımını engelleyen faktörler ve bu engellerle başa çıkma stratejilerinin mutluluk üzerindeki etkisini incelemektedir. Çalışmaya 133 kadın ve 119 erkek olmak üzere toplam 252 kişi katılmıştır. Veriler; Boş Zaman Engelleri, Serbest Zaman Engelleri ile Başa Çıkma Stratejileri ve Oxford Mutluluk Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Yapılan analizlerde cinsiyet, etkinlik amacı ve eğitim düzeyine göre bazı farklılıklar incelenmiş; yalnızca başa çıkma stratejileri puanlarında eğitim düzeyine göre anlamlı fark bulunmuştur ($p=.036$). Boş zaman engelleri ile mutluluk ve başa çıkma arasında, ayrıca başa çıkma ile mutluluk arasında orta düzeyde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Regresyon analizine göre, başa çıkma stratejileri mutluluğun anlamlı bir yordayıcısıdır ($\beta=.409$; $p<.001$), engeller ise anlamlı yordayıcı değildir ($p>.05$). Bulgular, rekreatif engellerle başa çıkmanın mutluluk düzeyini artırabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: boş zaman, serbest zaman, atletizm, mutluluk

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: yusufizzeterol@gmail.com

Yüzme Sporu ile Uğraşan Kişilerin Rekreasyonel Akış Deneyimleri, Rekreasyonel İyi Oluş Düzeyleri ve Davranışsal Niyetleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Yusuf İzzet Erol[a*], Zeynep Akyürek[b], Fikret Soyer[c], Cihan Ayhan[d], Dayır Dcamangulov[c]

[a] *Siirt Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği Bölümü*
[b]*Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı*
[c] *Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü*
[d] *Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü*

Öz

Bu çalışma, teknolojik gelişmelerin beraberinde getirdiği hareketsiz yaşam tarzının bireylerin sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmada rekreasyonel spor aktivitelerinin rolünü incelemektedir. Araştırmada 109 erkek ve 90 kadın olmak üzere toplam 199 katılımcı yer almıştır. Verilerin analizinde normal dağılım sağlanmış ve t-testi, ANOVA, korelasyon ile regresyon analizleri uygulanmıştır. Cinsiyet değişkenine göre anlamlı fark bulunmazken, katılım amacına göre rekreasyonel akış deneyiminde anlamlı fark saptanmıştır. Eğitim düzeyine göre ise özellikle davranışsal niyetler, fiziksel-mental sağlık, yaşam doyumu ve pozitif duygu boyutlarında anlamlı farklar görülmüştür. Rekreasyonel akış deneyimi ile davranışsal niyetler arasında güçlü ve pozitif ilişkiler gözlemlenmiş, regresyon analizine göre modelin davranışsal niyetlerin %41'ini açıkladığı belirlenmiştir. Sonuçlar, rekreatif etkinliklerin bireylerin psikolojik, fiziksel ve sosyal iyi oluşlarını desteklemede etkili bir araç olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: yüzme, akış, iyi oluş, davranışsal niyet

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: yusufizzeterol@gmail.com

Yapay Zeka Tabanlı Araçların Öğretim Tasarım Sürecindeki Potansiyelleri: Fırsatlar ve Sınırlılıklar

Cansu Samuk Aydemir[a*]

**Giresun Üniversitesi,Fen Bilimleri Enstitüsü,Giresun, Türkiye*

Öz

Son yıllarda yapay zekâ (YZ) tabanlı araçların eğitimde kullanımı hızla artmakta ve öğretim tasarımı sürecine ilişkin önemli fırsatlar ile sınırlılıkları beraberinde getirmektedir. Bu çalışmada, ChatGPT ve Copilot gibi araçların öğretim tasarımına katkıları, 2020–2025 yılları arasında yapılan literatür taramasında ulaşılan 1.248 kayıttan eleme sonrası seçilen 64 çalışmanın incelenmesi yoluyla değerlendirilmiştir. Bulgular, içerik geliştirme, bireyselleştirilmiş öğrenme deneyimlerinin desteklenmesi, ölçme değerlendirme süreçlerinin hızlanması ve öğretmenlerin iş yükünün azalması gibi güçlü yönleri ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, doğruluk ve güvenilirlik sorunları, öğrencilerde bağımlılık riski ve etik kaygılar da dikkat çekici sınırlılıklar arasındadır. Sonuç olarak, YZ tabanlı araçların öğretim tasarımında öğretmenin yerini alan değil, öğretim sürecini güçlendiren destekleyici bir unsur olarak kullanılması gerektiği; öğretmenlerin eleştirel süzgeç işlevini sürdürmesinin, eğitim uygulamalarının niteliği açısından kritik olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

*Anahtar Kelimeler**:** Yapay Zekâ, Öğretim Tasarımı, Eğitim Teknolojileri*

*Sorumlu Yazar
e-posta adresi::cansusamuk1075@gmail.com

Matematik Başarı Farklarının Göçmenlik Durumu ve Cinsiyet Değişkenleri Bağlamında Yıllar İçindeki Değişiminin İncelenmesi

Burcu Parlak[a*]

[a]Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara, Türkiye

Öz

Eğitimde kapsayıcılık ve eşitlik, tüm öğrencilerin nitelikli öğrenme imkânlarına erişimini amaçlar. Eğitimde eşitsizlik kavramı, farklı grupların eğitime erişiminde ve eğitim sonuçlarında gözlenen sistematik farklılıkları ifade eder. Son yıllarda küresel göç hareketlerinin artışı, eğitimde eşitsizlikleri daha görünür kılmıştır. Bu araştırma, TIMSS 2015, 2019 ve 2023 döngülerine katılan 21 ülkedeki sekizinci sınıf öğrencilerinin matematik başarılarını, göçmenlik durumu ve cinsiyet değişkenleri açısından incelemektedir. Veri analizinde IDB analizer kullanılmıştır. Bulgular uluslararası araştırmalarda, son 20 yılda istikrarlı şekilde matematik başarı farklarının cinsiyete göre kapandığını gösterirken, TIMSS 2023'te tekrar erkek öğrencilerin lehine arttığını göstermektedir. Yıllar içinde göçmen ve göçmen olmayan öğrencilerin matematik başarı farkının daraldığı belirlenmiştir. Ancak iki değişkene ait bulgular birlikte değerlendirildiğinde kız ve göçmen öğrencilerin göçmen olmayan akranlarının gerisinde kalmaya devam ettiği görülmektedir. Son TIMSS uygulaması sonuçları, cinsiyet farkının tekrar erkekler lehine ve göçmen kız öğrencilerin aleyhine bulgular verdiği görülmektedir. Sonuçlar, eğitim politikalarının kapsayıcılık ve eşitliği güçlendirecek biçimde geliştirilmesinin önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Matematik başarısı; göçmenlik durumu; cinsiyet; TIMSS.

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi::enbaparlak@gmail.com

Assessment of Loneliness, Eating Habits and Body Awareness In Athletes

Fatma Nazlı Cuma[a*], Ahmet Can Saran[a], Renay Koç[b], Ayşe Hazal Boyanmiş[c], İnci Kesilmiş[b, D]

[a]*Department of Physical Education and Sports, Institute of Educational Sciences, Mersin University, Mersin, Türkiye*
[b]*Department of Coaching Education, Faculty of Sports Science, Mersin University, Mersin, Türkiye*
[c]*Department of Coaching Education, Faculty of sports Science, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Kahramanmaraş, Türkiye*
[d]*Exercise and Sports Sciences Application and Research Center, Mersin University, Mersin Türkiye*

Short Abstract

This pilot study investigated the relationship between loneliness, eating behaviours, and body awareness among athletes, with a focus on variations by gender, accommodation status, and sport type. The cross-sectional sample comprised 241 volunteer athletes. Data were obtained through a Demographic Information Form, the RULS-6 Loneliness Scale, the Three-Factor Eating Questionnaire, and the Body Awareness Scale. Statistical analyses were conducted using independent samples t-tests, one-way ANOVA, and Pearson correlation coefficients. Results indicated that female athletes exhibited significantly higher levels of uncontrolled eating and body awareness. Athletes residing in dormitories demonstrated the lowest scores for conscious restriction and hunger sensitivity. Moreover, individual sport athletes reported higher levels of uncontrolled eating, hunger sensitivity, and body awareness compared to team sport athletes ($p < 0.05$). While body awareness was positively associated with eating behaviours, no significant relationship was found between loneliness and eating. These findings suggest the importance of individualized athlete support programs tailored to both personal and environmental factors.

Keywords: Cognitive restraint of eating, disinhibition of eating control, emotional eating, susceptibility to hunger, body awareness, loneliness

*Corresponding author.
e-mail address: fatmanazlicuma@gmail.com

Prospective Social Studies Teachers' Views on Democratic Backsliding in the Context of the Sustainability of Democratic Values

Mehmet Yavaş[a*], Selahattin Kaymakcı[a]

[a]*Kastamonu University, Faculty of Education, Kastamonu 37200, Türkiye*

Short Abstract

The purpose of this study is to explore prospective social studies teachers' views on the phenomenon of democratic backsliding within the context of sustaining democratic values. The research was conducted using a phenomenological design, one of the qualitative research methods. The study group consisted of third- and fourth-year students enrolled in the Social Studies Teaching programme at Kastamonu University's Faculty of Education. Data were collected through a semi-structured interview form developed based on a literature review on democratisation, democratic backsliding, and sustainable democracy values. Interviews lasted between 20 and 30 minutes and were recorded either by audio devices or detailed note-taking. The data were analysed using content analysis, and the views of the participants were grouped under four themes: (1) definitions of democratic backsliding, (2) perceptions of its causes, (3) views on its consequences, and (4) the role of teachers. The findings reveal that prospective teachers possess an awareness of the multidimensional nature of democratic backsliding and emphasise the crucial role of educators in protecting and sustaining democratic values. The study highlights the need to strengthen democracy education in teacher training programmes.

Keywords: Democratic backsliding, democratization, democratic values, social studies, teacher candidates

*Corresponding author.
e-mail address: myavas@kastamonu.edu.tr

Öğretmenlerin Yapay Zekâ Algısı: Eğitimde Yeni Ufuklar

Tayfun Akın[a*], Serdal Bulanık[b], Zafer Dalkılıç[c], Selda Dalkılıç[c]

[a]*Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Öğretim Teknolojileri Eğitimi ABD*
[b]*Yünlüce Ortaokulu, Türkiye*
cAtatürk İmam Hatip Ortaokulu, Türkiye

Öz

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin eğitimde yapay zekâ (YZ) kullanımına ilişkin algılarını öğretim, öğrenme ve etik boyutları üzerinden incelemek; cinsiyet, deneyim, YZ kullanımı, YZ eğitimi, teknoloji kullanımı ve branş değişkenleri açısından farklılıkları ortaya koymaktır. Çalışmada genel tarama modeli benimsenmiş ve Türkiye genelinde farklı okullarda görev yapan 364 öğretmenden Google Form aracılığıyla veriler toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak, demografik sorular ile Üzüm vd. (2024) tarafından geliştirilen ve üç alt boyuttan oluşan "Öğretmenlerin Eğitimde Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin Algı Ölçeği" kullanılmıştır. Veriler betimsel istatistikler, bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi ile analiz edilmiştir. Bulgular, öğretmenlerin genel YZ algılarının ortalamanın üzerinde olduğunu, öğretim ve öğrenme boyutlarında olumlu algılar sergilerken, etik boyutunda daha temkinli olduklarını göstermiştir. Ayrıca erkek öğretmenlerin öğretim ve öğrenme algılarının daha yüksek olduğu, YZ kullanan ve bu konuda eğitim alan öğretmenlerin YZ algılarının anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir. Deneyim değişkeni genel YZ algısını anlamlı şekilde etkilemezken, teknoloji kullanım sıklığı öğretim algısı üzerinde etkili bulunmuştur. Branş açısından ise genel YZ algısı ve öğretim boyutunda farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar, öğretmenlerin YZ'yi öğretim ve öğrenme süreçlerinde faydalı bulmakla birlikte, etik riskler konusunda dikkatli davrandıklarını göstermekte; dolayısıyla kapsamlı ve etik odaklı hizmet içi eğitimlerin önemini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka; öğretmen algısı; teknoloji

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: tayfun.akin@siirt.edu.tr

Determining The Effects of Different Digitally Supported Learning Environments On Academic Achievement

Tayfun Akın[a*], Barış Ayaz[a]

[a]*Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Siirt Türkiye*

Short Abstract

This study compared the effects of the jigsaw technique and the flipped learning approach on student achievement in an information technologies course. The study, conducted with an experimental design with a control group, used an achievement test developed by the researchers as the data collection tool. Findings showed that both methods produced significant differences between pretest and posttest scores ($p<0.001$). The average improvement in the flipped learning group was 45.7 points, while in the jigsaw group it was 36.8 points. An independent samples t-test revealed that the flipped learning method was significantly more effective than the jigsaw technique in increasing student achievement ($p=0.001$). In conclusion, both approaches support the learning process, particularly in applied technical courses; however, flipped learning appears to have a stronger effect in increasing student achievement.

Keywords: Flipped learning, jigsaw, student achievement, experimental design, collaborative learning

*Corresponding author.
e-mail address: tayfun.akin@siirt.edu.tr

Öğretmen Adaylarının Fark Etme Becerileri: Dairede Alan Konusuna İlişkin Öğrenci Düşüncelerinin Analizi

Gizem Karaca[a*], Reyhan Tekin Sitrava[b]

[a] *Kırıkkale Üniversitesi, Ankara-Türkiye*
[b]*Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Ankara- Türkiye*

Öz

Çalışmanın amacı, matematik öğretmeni adaylarının, öğrencilerin dairede alan konusuna ilişkin düşüncelerini fark etme becerilerini belirlemektir. Çalışma grubunu, 34 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, ''*M.7.3.3.3. Dairenin ve daire diliminin alanını hesaplar.*'' kazanımıyla uyumlu bir soru kullanılmıştır. Öğrencilerinden gelen çözüm yöntemlerinden yanlış olan iki tanesi seçilmiştir. Hafsa'nın çözümü doğru çözüme oldukça yakınken Merve'nin çözümü doğru çözüme oldukça uzaktır. Bu iki çözüm üzerinden, öğretmen adaylarının öğrenci düşüncelerine yönelik fark etme becerileri Jacobs ve arkadaşlarının (2010) ortaya koyduğu kuramsal çerçeve temel alınarak incelenmiştir. Bulgular, öğretmen adaylarının alışkın oldukları çözüm yollarına daha fazla odaklandıklarını, alışılmışın dışındaki yaklaşımları ise dikkate almada zorlandıklarını ortaya koymaktadır. Öğretmen adaylarının öğrenci çözümlerindeki hatalarının derinliğine ve bu hatalara yönelik öğretmen adaylarının tecrübelerine bağlı olarak fark etme beceri düzeylerinin değişkenlik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitim süreçlerinde daha çeşitli ve farklı düzeylerdeki öğrenci çözümleriyle karşılaşmalarını sağlayacak uygulamalara yer verilmesi önerilmektedir.

*Anahtar Kelimeler***:** Fark etme becerisi; öğrenci düşünüşü; matematik öğretmeni adayları; dairede alan

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi:238815007@kku.edu.tr

Examination of Academics' Perspectives on Therapeutic Recreation Education

Cemal Faruk Rize[a*], Melike Esentaş Deveci[b], Hulusi Alp[c]

[a]*Manisa Celal Bayar University, Graduate School, Manisa 45140, Türkiye*
[b]*Manisa Celal Bayar University, Sport Science Faculty, Manisa 45040, Türkiye*
[c]*Süleyman Demirel University, Sport Sciences Faculty, Isparta 32000, Türkiye*

Short Abstract

This study examined the current state of therapeutic recreation education in Türkiye from academics' perspectives, identified challenges, and proposed solutions to advance the field. A qualitative phenomenological design was used. The research group, selected through maximum variation sampling, comprised 21 academics from five regions of Türkiye who lectured in therapeutic recreation and conducted related research. Data were gathered via a personal information form and a semi-structured interview form prepared by the researcher. Online interviews were conducted through Zoom, average of 33 minutes and 42 seconds, and analysed using content analysis with NVivo 10 software. Results revealed that theoretical knowledge requires reinforcement with practice-based experiences. Academics highlighted the need for applied courses, while limited practical opportunities reduced educational quality, underscoring the importance of standardization and interdisciplinary collaboration. Employment potential is strong due to increasing demand and social awareness, but limited recognition and lack of an official occupational definition create uncertainties. Institutions should standardize curricula and establish a professional definition to support employment.

Keywords: Therapeutic recreation education, academic, qualitative research, academic opinions, applied education

*Corresponding author.
e-mail address: cemalfrize@gmail.com

Sporcu Üniversite Öğrencilerinde Öz Yeterlik, Bilinçli Farkındalık ve Saldırganlık

Ümit Doğan Üstün[a*], Arslan Kalkavan[a], Burak Seymen[b]

[a]*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Rize 53100, Türkiye*
[b]*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rize 53100, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı, sporcu üniversite öğrencilerinde genel öz yeterlik, bilinçli farkındalık ve saldırganlığın bireysel değişkenlere göre incelenerek, kavramlar arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Araştırma nicel araştırma paradigması temelinde tarama araştırması olarak tasarlanmıştır. Araştırmaya Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören ve aktif olarak spor yapan atmış iki öğrenci katılmıştır. Katılımcılar ölçüt örnekleme yöntemine göre belirlenmiş ve çalışmada gönüllü olarak yer almışlardır. Çalışmada veri toplama araçları olarak Genel Öz Yeterlik Ölçeği, Sporcu Bilinçli Farkındalık Ölçeği ve Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği kullanılmıştır. Veri analizinde SPSS 26 paket program kullanılmış ve hipotez testleri olarak bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi testi ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Sonuç olarak incelenen her üç kavramında bireysel değişkenlere göre farklılık gösterdiği ve genel öz yeterliğin bilinçli farkındalık ile düşük düzeyde pozitif korelasyon gösterdiği buna karşılık bilinçli farkındalık ile saldırganlığın düşük düzeyde negatif korelasyona sahip olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: spor; bilinçli farkındalık; saldırganlık; öz-yeterlik

* Sorumlu yazar.
e-posta adresi: umitdogan.ustun@erdogan.edu.tr

Ergenlerin Boş Zaman Fiziksel Aktivite Düzeyi İle Beden Algısının İncelenmesi

Ümit Doğan Üstün[a*], Neslişah Aktaş Üstün[a], Ebda Okutur[b]

[a]*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Rize 53100, Türkiye*
[b]*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rize 53100, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı, 14-18 yaş arası ergenlerin boş zaman fiziksel aktivite düzeyi ile beden algılarını bireysel değişkenlere göre incelemek ve kavramlar arasındaki ilişkileri ortaya koymaktır. Araştırma nicel araştırma paradigması temelinde tarama araştırması olarak tasarlanmıştır. Araştırmaya Rize ilinde öğrenimlerine devam eden ve basit tesadüfi örneklem yöntemine göre belirlenen 215 denek katılmıştır. Çalışmada veri toplama araçları olarak Godin Boş Zaman Fiziksel Aktivite Ölçeği ve Bedeni Beğenme Ölçeği kullanılmıştır. Katılımcıların cinsiyetlerine göre boş zaman fiziksel aktivite düzeyi ve bedeni beğenme düzeyi arasındaki farklılıkların incelenmesinde bağımsız örneklem t testi, boş zaman fiziksel aktivite tipolojilerine göre bedeni beğenme düzeyleri arasındaki farklılıkların incelenmesinde ise tek yönlü varyans analizi testi kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların son bir haftada 15 dakikadan az olmamak kaydıyla yaptıkları ağır egzersiz ortalama puanı 20.19±16.86 olarak hesaplanırken, orta dereceli egzersiz ortalama puanları 18.77±25.88, hafif egzersiz puanları ise 44.21±26.64 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca katılımcıların %8.8' i sedanter, %14.9' u aktif ve %76.3' ü çok aktif şeklinde kategorize edilmiştir. Katılımcıların cinsiyet ve boş zaman fiziksel aktivite kategorilerine göre bedeni beğenme algılarında ise anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, boş zaman, egzersiz, fiziksel aktivite, beden algısı

*Sorumlu yazar.
e-posta adresi:umitdogan.ustun@erdogan.edu.tr

Spor Yöneticiliği Bölümü Öğrencilerinin Spor Tesisleri ve Lisans Eğitimleri İle İlgili Olumlu ve Olumsuzlukların Fotoses Metoduyla Değerlendirilmesi. (Erzurum Örneği)

Mete Şirinkan[a*], Ahmet Şirinkan[b],

[a]Kış Sporları ve spor bilimleri Enstitüsü Doktora Öğrencisi, Erzurum/Türkiye.
[b]Atatürk Üniversitesi, Spor Bilimleri Kongresi, Rekreasyon Bölümü, Erzurum/Türkiye

Öz

Araştırmaya Atatürk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi spor yöneticiliği bölümü 1. Sınıf öğrencilerinden gönüllü olarak 25 öğrenci (18 erkek+7 kadın öğrenci) katıldı. Öğrencilere spor bilimleri fakültesi ile ilgili salon, sınıf, spor tesisleri ve binalarla ilgili fotoğraflar gösterilerek fotoses metoduyla görüşlerini yazılı olarak bildirmeleri istendi. Fotoğrafları inceleyen Gönüllü öğrenciler spor bilimleri fakültesine ilk geldikleri zaman eğitim süreçlerinde karşılaştıkları 3 tema (tesis, materyal ve dersler) ile bunların alt temalarını oluşturan 15 alt tema hakkında elde ettikleri resimleri fotoses metoduyla raporlandırmışlardır. Elde edilen verilere göre, gönüllü öğrencilerin ortak görüş olarak ifade ettikleri sonuçlar; spor tesislerinin kısmen yeterli olduğu, ders materyallerinde eksiklik gördüklerini, bazı derslerin uygulamalarında eksiklik olduğu bunun da öğrencilerin başarılarını, motivasyonlarını ve beklentilerini olumsuz yönde etkileyeceğini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: fotoses, spor yöneticiliği, tesis, gözlem.

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: mete.sirinkan@outlook.com

Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon, Spor Yöneticiliği, Antrenörlük ve Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Spor Tesisleri Ve Lisans Eğitimleri İle İlgili Olumlu Ve Olumsuzlukların Fotoses Metoduyla Değerlendirilmesi. (Erzurum Örneği)

Zübeyr Cinisli[a*], Yasin Sepil[b],

[a]Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü, Erzurum/Türkiye.
[b]Atatürk Üniversitesi, Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, , Erzurum/Türkiye

Öz

Araştırmaya Atatürk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon, Spor Yöneticiliği, Antrenörlük ve beden eğitimi öğretmenliği Bölümü 1. Sınıf öğrencilerinden gönüllü olarak 40 öğrenci (25 erkek+15 kadın öğrenci) katıldı. Öğrencilere spor bilimleri fakültesi ile ilgili salon, sınıf, spor tesisleri ve binalarla ilgili fotoğraflar gösterilerek fotoses metoduyla görüşlerini yazılı olarak bildirmeleri istendi. Fotoğrafları inceleyen Gönüllü öğrenciler spor bilimleri fakültesine ilk geldikleri zaman eğitim süreçlerinde karşılaştıkları 3 tema (tesis, materyal ve dersler) ile bunların alt temalarını oluşturan 15 alt tema hakkında elde ettikleri resimleri fotoses metoduyla raporlandırmışlardır. Elde edilen verilere göre, gönüllü öğrencilerin ortak görüş olarak ifade ettikleri sonuçlar; spor tesislerinin kısmen yeterli olduğu, ders materyallerinde eksiklik gördüklerini, bazı derslerin uygulamalarında eksiklik olduğu bunun da öğrencilerin başarılarını, motivasyonlarını ve beklentilerini olumsuz yönde etkileyeceğini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler:

*Sorumlu Yazar. Fotoses, spor yöneticiliği, tesis, gözlem
e-posta adresi: zcinisli@atauni.edu.tr

Muarif Modeline Göre Hazırlanmış 5. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitaplarındaki Dijital İçeriklerinin İncelenmesi

Volkan Göksu[a*] Yasin Çalışır[b]

[a]*Kafkas Üniversitesi, Dede Korkut Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Kars, Türkiye*
[b]*Milli Eğitim Bakanlığı, Kars, Türkiye*

Öz

2024-2025 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulan muarif modeline göre hazırlanmış olan 5. Sınıf fen bilimleri ders kitaplarında bulunan karekodlar yardımı ile ders kitaplarındaki içerikler zenginleştirilerek öğrencilere daha kapsamlı bir yardımcı ders materyali oluşturma çabası vardır. Bu kapsamda bu çalışmanın amacı muaarif modeline göre hazırlanmış olan 5. Sınıf fen bilimleri ders kitaplarında yer alan karekodlar yardımı ile ulaşılan Eba platformu üzerindeki içeriklerin ünitelere ve kullanılan içerik türlerine göre incelenmesidir. 5. Sınıf fen bilimleri ders kitabında toplamda 83 adet karekod uygulaması mevcuttur. Bunların ünitelere dağılımı incelendiğinde, en çok Canlıların Yapısına Yolculuk ünitesinde (16 tane) ve en az Sürdürülebilir Yaşam ve Geri Dönüşüm ünitesinde (9 tane) olduğu görülmüştür. Karekod uygulamalarını türlerine göre incelediğimizde ise en çok açıklayıcı video (43 tane) ve en az düz metin (3 tane) olduğu görülmektedir. Karekod uygulaması ile ulaşılan içeriklerin hiçbirinde öğrenci-içerik etkileşimi olmadığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak; öğrencilerin karekod uygulaması aracılığı ulaştığı e içeriklerin, bilgi aktarmaya yönelik olduğu, öğrenci-içerik etkileşiminin olmadığı ve daha çok video içerikleri ile sunulduğu söylenilebilir.

Anahtar Kelimeler: Fen bilimleri ders kitabı, e içerik, 5. sınıf

[*]Sorumlu yazar.
e-posta adresi: volkangoksu36@gmali.co

Ortaokul Öğrencilerinin Okul Dışı Ortamlar Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi

Volkan Göksu[a*] , Damla Kan[b] , Yasin Çalışır[b]

[a]*Kafkas Üniversitesi, Dede Korkut Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Kars, 36100, Türkiye*
[b]*Milli Eğitim Bakanlığı, Kars, 36100, Türkiye*

Öz

Yapılan bu çalışma; ortaokul öğrencilerinin yaşadıkları yerde okul dışı öğrenme ortamı olup olmadığını, okul dışı öğrenme ortamları etkinliklerine katılıp katılmadıklarını ve okul dışı öğrenme ortamları hakkında bilgi düzeylerinin ne oranda olduğunu tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli kullanılmasındaki amaç, öğrencilerin yaşantılarında hazır olan bilgi ve tecrübelerinin ne oranda olduğunu tespitini yapmaktır. Bu araştırmaya Doğu Anadolu Bölgesi'nde bir ilde rastgele seçilen 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinden toplamda 2009 öğrenci katılmıştır. 5. sınıf öğrencilerinden 567, 6. sınıf öğrencilerinden 644, 7. sınıf öğrencilerinden 548, 8. sınıf öğrencilerinden ise 250 öğrenciye ulaşılmıştır. Çalışmadan elde edilen verilere göre; ortaokul öğrencilerinin büyük bir yüzdesinin yaşadığı ilde okul dışı öğrenme ortamlarının olup olmadığını bilmediği, yine büyük çoğunluğunun bu öğrenme ortamlarına daha önce gitmediğini veya götürülmediğini ayrıca bu öğrenme ortamlarının ne olduğunu hakkında bilgi sahibi olmadıklarını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okul dışı, ortaokul, öğrenci

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: volkangoksu36@gmail.com

Reaction Time and Muscle Activation Patterns in Taekwondo Athletes: A Review of Findings from the Past 15 Years

Ayşe Hazal Boyanmış[a*], Fatma Nazlı Cuma[b], Manolya Akın[c]

[a]*Department of Coaching Education, Faculty of sports Science, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Kahramanmaraş, Türkiye*
[b]*Department of Physical Education and Sports, Institute of Educational Sciences, Mersin University, Mersin, Türkiye*
[c]*Department of Coaching Education, Faculty of Sports Science, Mersin University, Mersin, Türkiye*

Short Abstract

The aim of this review is to synthesise findings from studies examining reaction time (RT) and muscle activation patterns in taekwondo athletes over the past 15 years and to evaluate the current literature. Research using electromyography (EMG), motion analysis, and kinesiological measurements shows that elite athletes exhibit shorter premotor time, reaction time, and movement time compared to novices. Moreover, elite athletes display higher muscle co-activation (co-contraction) indices, particularly in muscle groups involved in knee and hip stabilisation. Physiological fatigue has been found to increase RT and decrease striking power. Sport-specific stimuli and pre-kick preparation techniques (e.g., bouncing-in-place) enhance performance, whereas sequential kick combinations prolong reaction and movement times. Training programmes targeting reaction speed, muscle coordination, and fatigue resistance are therefore essential for enhancing athletes' competitive performance.

Keywords: Taekwondo, reaction time, muscle activation patterns, electromyography (emg), neuromuscular performance

*Corresponding author.
e-mail address: manolya@mersin.edu.tr

Özel Eğitim Anaokulları ve Anasınıflarında Transdisipliner İş Birliği: Araştırma İhtiyaçları

Ahmet Fidan[a*]

[a]*Sakarya Üniversitesi,Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü*

Öz

Türkiye'de kapsayıcı eğitimin dışında kalan erken çocukluk özel eğitimi; özel eğitim anaokulları ve anasınıfları olarak kurumsallaşmıştır. 2024-2025 eğitim-öğretim yılında 282 özel eğitim anaokulu bulunmaktadır. Bu okullardaki her bir sınıfta bir özel eğitim öğretmeni ve bir okul öncesi öğretmeni görev yapmaktadır. Transdisipliner model, uzmanların rollerini paylaşarak bilgi ve beceri transferini mümkün kılması açısından diğer modellerden ayrılır ve disiplinler arası sınırların esnetilmesine olanak tanır. Aynı zamanda bu modelde resmi görev tanımlarının olmaması, öğretmenlerin farklı alanlardaki bilgi ve deneyimlerini sentezleyerek ortak çalışma yürütmelerini zorunlu kılmaktadır. Sahada transdisipliner modelin uygulanabilirliği halen sınırlı olmakla beraber, bu modelin etkin ve sürdürülebilir biçimde hayata geçirilebilmesi için bireysel ve kurumsal düzeyde önemli önkoşulların sağlanması gerekmektedir. Bu kurumların sayısı son yıllarda hızla artsa da mevcut araştırmalar bu kritik iş birliği süreçlerine odaklanan araştırmalar oldukça sınırlıdır. Bu çalışmada özel eğitim anaokulu ve anasınıflarındaki iş birliğine dair araştırma ihtiyaçları tartışılacaktır. Mevcut alan yazın ışığında öne çıkan gereksinimler şunlardır: mevzuatın uygulamadaki yansımalarının kapsamlı değerlendirilmesi, saha uygulamalarının incelenmesi ve modellenmesi, öğretmenler arasındaki rol paylaşımı ve bilgi-beceri transferi mekanizmalarının çözümlenmesi, öğretmenlerin mesleki gelişim gereksinimlerinin belirlenmesi, kurumsal destek ve sürdürülebilirlik koşullarının incelenmesi

*Anahtar Kelimeler***:** erken çocukluk özel eğitimi, iş birliği, transdisipliner, özel eğitim anaokulu, mesleki gelişim

*Sorumlu yazar.
e-posta adresi:afidan@sakarya.edu.tr

Sedanter Genç Kadınlarda Farklı Antrenman Yöntemlerinin Psikofizyolojik Cevaplar ve Bilişsel Süreçlere Etkisi

Melike Sivri[a*], Yağmur Gök[b]

[a]*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tokat, Türkiye*
[b]*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi,Tokat, Türkiye*

Öz

Bu çalışma, iki farklı antrenman yöntemine verilen akut psikofizyolojik ve bilişsel cevapların etkilerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya, yaşı 20.00±1.03 yıl, boy uzunluğu 1.65±0.05 cm, vücut ağırlığı 57.53±7.28 kg olan 30 sedanter kadın gönüllü olarak katılmıştır. Ölçümler bir hafta arayla iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Ölçümlere başlamadan önce katılımcılara ölçümler hakkında bilgi verilmiş ve gönüllü onam formu imzalatılmıştır. Ölçümlerde uygulama öncesi ve sonrası olmak üzere iki aşamada psikofizyolojik ve bilişsel test puanları toplanmıştır. Uygulamalar öncesinde Brunel Ruh Hali Ölçeği ve İz Sürme Testi yapılmıştır. Egzersiz sonrasında ise Algılanan Zorluk Derecesi (AZD) ve keyif cevapları belirlenmiştir. Çalışmanın bulguları incelendiğinde, AZD ve bilişsel cevaplarda anlamlı farklılık görülmemektedir. Bu sonuçlara ek olarak, duygu durumları incelendiğinde altı alt boyuttan sadece şaşkınlık alt boyutunda anlamlı farklılık görülmektedir ($p<0,05$). Bu sonuçlara ek olarak çalışmanın en önemli bulgusu olarak futbol dar alan oyunlarının keyif cevaplarını olumlu yönde etkilediği görülmektedir ($p<0,05$). Araştırma sonuçlarının genç kadınların sağlık ve performans yönetiminde uygulanabilir öneriler geliştirilmesine olanak tanıyacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: tekrarlı sprint; dar alan oyunları; antrenman; kadın; keyif

*Sorumlu Yazar
e-posta adresi: melikesivri222@gmail.com

Genç Kadın Voleybolcularda İki Farklı Isınma Yönteminin Sıçrama ve Esneklik Performansı Üzerine Etkisi

Mehmet Akif Gündoğdu[a], Göktürk Samet Kiliç[a], Umut Gök[a], Yağmur Gök[b], Melike Sivri[a*]

[a]*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tokat, Türkiye*
[b] *Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi,Tokat, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı, genç kadın voleybolcularda FIFA 11+ Kids ve dinamik ısınma protokollerinin sıçrama performansı ve esneklik üzerine etkilerini incelemektir. Araştırmaya, yaşı 13.70±0.47 yıl, boy uzunluğu 168.15±5.37 cm, vücut ağırlığı 55.25±5.87 kg olan 21 genç kadın voleybolcu katılmıştır. Ölçümlere başlamadan önce katılımcılara ölçümler hakkında bilgi verilmiş ve gönüllü onam formu imzalatılmıştır. Katılımcılar FIFA 11+ Kids ve dinamik ısınma protokolünü rastgele sırayla farklı günlerde uygulamıştır. Her iki ısınma metodu da aynı süreler içerisinde tamamlanmıştır. Isınma sonrası countermovement jump (CMJ) ve otur-uzan testi ile esneklik ve sıçrama ölçümleri yapılmıştır. Çalışmanın bulguları incelendiğinde, esneklik ve sıçrama test performanslarını analiz etmek amacıyla yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre, FIFA Kids 11+ ısınma programı ve dinamik ısınma programı arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. ($p<0,05$). Sonuç olarak 13-14 yaş grubu voleybolcularda iki ısınma yönteminden birinin ön plana çıkmadığı, her iki yönteminde antrenörlerin antrenman planlamasında kullanılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fifa kids, countermovement jump, esneklik, sıçrama

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: melikesivri222@gmail.co

Genç Basketbolcuların Sporda İmgeleme Düzeylerinin İncelenmesi

Berzan ŞİMŞEK[a*], Serdar SOLMAZ[a]

[a1]*Batman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Merkez, Batman*

Öz

Bu araştırmada genç basketbolcuların sporda imgeleme düzeylerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. 2025 yılında Batman ilinde basketbol oynayan 14 – 16 yaş aralığındaki sporcular oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise araştırmaya gönüllü onam formunu doldurarak, gönüllü olarak katılım sağlayan 450 genç basketbol sporcusu oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin elde edilebilmesi için "Kişisel Bilgiler Formu" ve "Sporda İmgeleme Envanteri" kullanılmıştır. Yapılan analizler neticesinde; veriler normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Bu nedenle veri analizlerinde nonparametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Demografik özelliklere ilişkin frekans ve yüzde analizi, ikili gruplar arasında olan karşılaştırmalar için Mann Whitney-U, çoklu gruplar arasında olan karşılaştırmalar için Kruskal Willes H-testi ve gruplar arası farklılaşmayı belirlemek amacıyla Post Hoc testlerinden Games Howell testi kullanılmıştır. Genç sporcuların sporda imgeleme düzeylerine bakıldığında; spor deneyimi, haftada kaç gün antrenman yapıyorsunuz ve oynadığınız lig değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Cinsiyet değişkeninde herhangi bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Sonuç olarak; sporda imgeleme envanteri alt boyutlarından en önemlisi bilişsel genel imgeleme alt boyutu olduğu, genç basketbolcuların sporda imgeleme seviyelerinin ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, genç sporcuların zihinsel becerilerinin desteklenmesi için sporda imgeleme çalışmalarının düzenli olarak uygulanması ve özellikle bilişsel genel imgeleme boyutuna yönelik programların geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Genç, basketbol, spor, imgeleme

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: berzan.simsek@batman.edu.tr

Tribünlerin Skor Tablosu: Stadyum Doluluk Oranları ve Bazı Unsurlar Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Furkan Çil[a*], Ekrem Levent İlhan[b], Emrah Seçer[c]

[a]*Haliç Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği ABD, İstanbul, Türkiye*
[b]*Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi ABD, Ankara, Türkiye*
[c] *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor ABD, Erzincan, Türkiye*

Öz

Bu araştırma, stadyum doluluk oranlarının şehir merkezine uzaklık, bilet fiyatları, lig sıralaması ve süper lig şampiyonluk sayısı ile ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, nicel araştırma desenlerinden tarama araştırması ve korelasyonel araştırma modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubunu 2024/2025 sezonunda Türkiye Futbol Federasyonu'nun en üst profesyonel liginde mücadele eden 19 takımdan 18'i oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Google Haritalar, transfermarkt.com, Türkiye Futbol Federasyonu Bilgi Bankası ve kulüplerin resmi internet sayfaları kullanılmıştır. Araştırma verilerinin normal dağılıma uygunluk testi sonucunda doluluk oranları ve değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Moment korelasyon analizi yapılmıştır. Araştırmada stadyum doluluk oranları ile şehir merkezine uzaklık arasında anlamlı bir ilişki saptanmazken bilet fiyatları, lig sıralaması ve süper lig şampiyonluğu ile stadyum doluluk oranları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Stadyum, tribün, doluluk, seyirci, konum, bilet fiyatları

* Sorumlu yazar.
e-posta adresi: furkancil@halic.edu.tr

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Matematik Etkinliklerinin Yapay Zekâ ve Gerçek Puanlayıcı Tarafından Değerlendirilmesi: Bir Karşılaştırma Çalışması

Mustafa Zeki Aydoğdu[a*]

[a]*Trakya Üniversitesi, Matematik Eğitimi ABD, Edirne, Türkiye*

Öz

Bu araştırmada, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli beşinci ve altıncı sınıf matematik etkinliklerinin, yapay zekâ ve gerçek puanlayıcıyla değerlendirilmesinin karşılaştırarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada ders kitaplarında yer alan birer etkinlik üç yapay zekâ modeli (DeepSeek-V3.1, Gemini 2.5Pro, ChatGPT-5) ve bir matematik öğretmeni tarafından değerlendirilmiştir. Etkinlikler Bozkurt vd. (2022) tarafından geliştirilen Etkinlik Değerlendirme ve Geri Bildirim Aracı'na bağlı kalınarak değerlendirilmiştir. Değerlendirme yapan puanlayıcıların sonuçları arasındaki ilişki, nicel araştırma yöntemlerinden korelasyonel tarama deseniyle analiz edilmiştir. Bulgular, hem beşinci sınıf hem de altıncı sınıf etkinlikleri için tüm puanlayıcılar arasında neredeyse mükemmel düzeyde ($r > 0,99$) bir korelasyon olduğunu göstermiştir. Özellikle beşinci sınıf etkinliğinde ChatGPT ile gerçek puanlayıcı arasında tam uyum ($r = 1,000$) saptanmıştır. Bu sonuçlar, güncel yapay zekâ modellerinin, matematik etkinliklerini bir rubriğe göre değerlendirirken gerçek insan yargısını oldukça iyi bir tutarlılıkla yansıtabildiğini ortaya koymaktadır. Bu çalışma yapay zekânın matematik etkinliğini değerlendirmede güvenilir bir araç olarak kullanılabileceğini ve eğitimcilerin iş yüküne hafifletme potansiyeli taşıdığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, yapay zekâ, matematik etkinliği, puanlayıcılar arası uyum

* Sorumlu yazar.
e-posta adresi: mzekiaydogdu@trakya.edu.tr

Psychological and Biological Predictors on the Path to Long-Term Love

Ferah Diba İzgi[a*]

[a]*Faculty of Health and Human Sciences, Postdam Üniversity, Postdam, Germany*

Short Abstract

Long-term romantic love extends beyond initial passion, encompassing enduring commitment, trust, and shared growth. Psychological perspectives, particularly Sternberg's Triangular Theory of Love and attachment theory, provide essential frameworks for understanding these dynamics. Sternberg's model highlights the roles of intimacy, passion, and commitment, with long-term relationships typically showing decreased passion but increased intimacy and commitment. Attachment theory emphasizes early-life experiences in shaping secure, anxious, or avoidant attachment styles, which influence emotional regulation, conflict resolution, and relationship satisfaction. Securely attached individuals tend to experience higher satisfaction and commitment, while anxious and avoidant styles are linked to relational stress and lower satisfaction. Recent research also underscores the flexibility of attachment, suggesting that supportive, long-term relationships can promote greater security. Overall, these psychological frameworks elucidate the individual and dyadic factors that sustain long-term romantic relationships.

Keywords: Long-term romantic love, sternberg's triangular theory of love, attachment theory, relationship satisfaction, secure attachment, intimacy, commitment, psychological well-being, relationship dynamic

*Corresponding author.
e-mail address: izgiferahdiba@gmail.com

Chat GPT'nin K-12 Fen Eğitiminde Kullanımı

Zeynep AKÇA[a*]

[a]*Millî Eğitim Bakanlığı, Kocaeli 41000, Türkiye*

Öz

Bu çalışmada yapay zekâ tabanlı bir dil modeli olan Chat GPT'nin K-12 fen eğitiminde kullanımı ile ilgili incelenen çalışmaların analizi sunulmuştur. Web of Science veri tabanında yer alan Son üç yıla ait fen, fizik, kimya ve biyoloji dersinde Chat GPT'nin kullanılması ile ilgili çalışmalar incelenmiştir. Chat GPT uygulamasının en çok öne çıkan güçlü yanları, kişiselleştirilmiş eğitim deneyimi sunması, anında geri bildirim sağlaması, anlatım dilinin öğrenciye uygunluğu, akademik başarıyı artırması ve verileri görselleştirmesi şeklindedir. Zayıf yanları, öğrencilerin edindikleri bilgileri doğru kabul etmesi, istemi tanımlamada zorluk, önyargı, gerçek dışı bilgiler, kişiyi memnun etmeye yönelik cevaplar üretmesi şeklinde belirtilmektedir. Sınıf uygulamalarında verilen cevaplara eleştirel bakabilme, öğretmene yardımcı ders asistanı şeklinde kullanım, yazılımın gittikçe kendini iyileştirmesi nedeniyle hata oranının düşmesi Chat GPT'nin sağlayacağı fırsatlar olarak ifade edilirken; öğrencilerin gerçek bir araştırma yapmadan ve çaba harcamadan cevap sunması, yeterli bilgiye sahip olmayan öğrencilerin aldığı bilginin güvenilir olup olmadığını değerlendirememesi tehdit olarak ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Chat GPT, fen eğitimi, fizik eğitimi, kimya eğitimi, biyoloji eğitimi

* Sorumlu yazar.
e-posta adresi: zegidi123@gmail.com

Zihinsel Sağlık ve Performans: Spor Psikolojisinde Güncel Terapötik Yaklaşımlar

Mehmet Kara[b], Emre Bülent Öğraş[a*], Mehmet Çağrı Çetin[b]

[a]Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Mersin
[b]Mersin Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Mersin

Öz

Sporcularda zihinsel sağlık, performansın sürdürülebilirliği açısından kritik bir unsur olarak giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Son yıllarda anksiyete, depresyon, motivasyon kaybı ve tükenmişlik gibi psikolojik sorunların sporcular arasında yaygınlaştığı, bu durumun yaşam kalitesinin yanı sıra antrenman verimliliği, müsabaka performansı ve spora devam etme sürecini de olumsuz etkilediği görülmektedir. Bu derleme çalışmasında, spor psikolojisi alanında öne çıkan güncel terapötik yaklaşımlar sistematik biçimde incelenmiştir. Mindfulness ve kabul-temelli terapiler, bilişsel davranışçı müdahaleler, öz-şefkat ve pozitif psikolojiye dayalı uygulamalar ile teknoloji destekli yöntemler değerlendirilmiş; söz konusu yaklaşımların performans kaygısını hafifletme, dikkat kontrolünü geliştirme, psikolojik esnekliği artırma ve sakatlık sonrası uyum süreçlerine katkı sağlama yönündeki potansiyelleri tartışılmıştır. Alanyazın taraması, zihinsel sağlığın korunmasının hem sporcu refahını hem de yüksek performansın sürekliliğini desteklediğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Performans, spor psikolojisi, terapötik yaklaşımlar, zihinsel sağlık

*Sorumlu yazar.
e-posta adresi: emrebulentogras@gmail.com

Mavinin Ardında Bırakılan Yurt, Tarsus'ta Kurulan Yeni Hayat: Giritli Göçmenlerin Sözlü Tarih Anlatıları

Kübra Hanedar[a], Bilge Yeşil[a], M. Talha Özalp[a*]

[a]*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Nevşehir 50300, TÜRKİYE*

Öz

Bu çalışmada, 19. yüzyıl sonları ile 20. yüzyıl başlarında Girit'ten Anadolu'ya yönelen zorunlu göç, Giritli Müslüman toplulukların sözlü anlatıları üzerinden incelenmektedir. Çalışma, nitel araştırma yöntemi doğrultusunda, sözlü tarih yaklaşımı temel alınarak yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örnekleme tekniği ile seçilen Tarsus'ta yaşayan göçmen torunları oluşturmaktadır. Veriler, gönüllülük esasına dayalı olarak yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığı ile toplanmıştır. Görüşmeler görüntü kaydı altına alınmıştır ve daha sonra yazıya geçirilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Katılımcı anlatıları, göçün nedenlerini, göçün zorluklarını ve yerleşim örüntülerini görünür kılar. Katılımcıların aktardığı anlatılar üzerinden, göçün bireysel ve kolektif hafızada nasıl yer edindiği, Girit'te sürdürülen geleneksel yaşam biçimlerinin Tarsus'ta nasıl yeniden üretildiği ve bu deneyimlerin kültürel süreklilik açısından taşıdığı anlam irdelenmiştir. Katılımcılar kimliklerini hem "Giritli" hem "Tarsuslu" olarak tanımlamış; kültürel sürekliliğin gıda, hayvancılık ve mimari pratiklerde sürdürüldüğünü, ancak dil ve kuşaklar arası aktarımda zayıfladığını ifade etmiştir. Sonuç olarak, göçün yalnızca mekânsal değil; kimlik, kültür ve hafızanın yeniden üretildiği çok katmanlı bir dönüşüm olduğu ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Zorunlu göç, Girit Müslümanları, Tarsus (Mersin), sözlü tarih

* Sorumlu Yazar.
E-mail addresi:mtozalp@gmail.com

Elit Taekwon-Do Sporcularının Antrenman ve Müsabaka Süreçlerindeki Psikososyal Deneyimleri: Nitel Bir Araştırma

Esra Akbaş Kekeç[a*], Burhan Özkurt[a]

[a]*Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, 58140, Sivas, Türkiye*

Öz

Bu araştırmanın amacı, elit düzeyde Taekwondo sporcularının antrenman ve müsabaka öncesi süreçlerde deneyimledikleri psikososyal faktörleri nitel bir yaklaşımla derinlemesine incelemektir. Betimleyici fenomenoloji deseniyle yapılandırılan çalışmada, ulusal ve uluslararası düzeyde aktif olarak mücadele eden 10 elit sporcu (5 kadın, 5 erkek) ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler, MAXQDA yazılımı kullanılarak içerik ve betimsel analiz teknikleriyle sistematik biçimde analiz edilmiştir. Bulgular, "Psikososyal Faktörler ve Tepkiler" ana teması altında sınıflandırılmış; bu tema, fiziksel ve fizyolojik faktörler, sosyal ve çevresel faktörler, davranışsal süreçler ve tepkiler, psikolojik ve duygusal faktörler, bilişsel ve zihinsel faktörler ile diğer faktörler olmak üzere altı kategoriye ayrılmıştır. Her kategori, sporcuların öznel anlatımlarına dayalı çeşitli kodlarla desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Taekwondo, elit sporcular, psikososyal faktörler, nitel araştırma, betimleyici fenomenoloji, betimsel analiz, içerik analizi, MAXQDA

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi:esraakbaskekec@gmail.com

AI as a Cultural Mediator: The Experiences of International Higher Education Students in Türkiye

Filiz Bacaksız[a*], Duygu Gençaslan[a], Mesude Seven Gürçen[a], Eda Biçener[a]

[a]*Sakarya University, Department of Educational Sciences, Sakarya 54300, Türkiye*

Short Abstract

This qualitative study investigates the experiences of international students (n=7) in Türkiye using AI tools through theoretical frameworks of media ecology and cultural sensitivity. The data is collected via semi-structured interviews and analysed thematically. The findings revealed that AI has a double-edged role. It simplifies academic materials, supports academic writing, is timesaving, whereas it can cause language regression, superficial learning, and systematic cultural problems. These cultural problems can create stereotypes, translation errors, algorithmic bias etc. Consequently, the findings, in the light of culturally decoded technology paradox, point to the necessity for educational institutions to provide free access to AI tools, for technology companies to broaden data sets to ensure data inclusivity, and for international students to develop critical awareness and literacy for AI tools.

Keywords: Cultural sensitivity, international students, media ecology, artificial intelligence

*Corresponding author.
e-mail address: filizbacaksiz@sakarya.edu.tr

Lisansüstü Program Değerlendirme Tezlerinde CIPP Model Kullanımı: Bir Meta-Değerlendirme Çalışması

Subhan Ekşioğlu[a], Zeynep Demirtaş[a], Filiz Bacaksız[a*]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sakarya, Türkiye*

Öz

Yabancı dil bilgisi küreselleşen dünyada olmazsa olmaz bir nitelik olarak görülmektedir. Türkiye yükseköğretim sisteminde yer alan İngilizce hazırlık programları öğrencilere bu niteliği kazandırmayı amaçlamaktadır. Alanyazında İngilizce hazırlık programlarının etkililiğini belirlemek için yapılan program değerlendirme çalışmaları bulunmaktadır. Bu çalışmalarda, program değerlendirmeye sistematik bir çerçeve sunan CIPP modeline sıklıkla başvurulmuştur. Alanyazında yer alan değerlendirme çalışmalarının belli standartlara sahip olup olmadıklarını belirlemek amacıyla ise meta-değerlendirme çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışmada da CIPP model kullanılarak İngilizce hazırlık programını değerlendiren lisansüstü tezlerinin meta-değerlendirmesinin yapılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda nitel araştırma deseni ve doküman incelemesi yöntemine başvurulmuştur. YÖK ulusal tez merkezinden 2016-2025 yılları arasında İngilizce ve Türkçe dillerinde yayınlanan ve CIPP model ile İngilizce hazırlık programı değerlendiren sekiz yüksek lisans ve bir doktora tezine ulaşılmıştır. Ulaşılan tezler Meta-değerlendirme Rubriği değerlendirilmiş ve betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Bulgular sonucunda program değerlendirme tezlerinin yöntemsel olarak titizlikle yürütüldüğüne fakat finansal giderler, bağımsız uzman görüşü, program değerlendirme standartlarına değinme gibi noktalarda eksiklikleri olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: CIPP model, program değerlendirme, program değerlendirme standartları, meta-değerlendirme, İngilizce hazırlık programları

*Sorumlu yazar.
e-posta adresi:filizbacaksiz@sakarya.edu.tr

Öğrencilerin Olasılık ve İstatistik Konularındaki Kavram Yanılgılarına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Bengü Özkaya[a*], Orkun Coşkuntuncel[b]

[a]*T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Akdeniz Ortaokulu, Mersin, Türkiye*
[b]*Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Mersin, Türkiye*

Öz

Bu araştırmanın amacı; 5. sınıf öğrencilerinin olasılık konusundaki kavram yanılgılarının nedenlerini öğretmen görüşleri ışığında ortaya koymak ve öğretim sürecine katkı sağlamaktır. Araştırmanın Türkiye'de 2024 yılında uygulanmaya başlanan yeni öğretim programının amaçladığı kavramsal derinlik, eleştirel düşünme ve öğrenci merkezli yaklaşımı destekleyecek nitelikte olacağı düşünülmektedir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2025–2026 eğitim-öğretim yılında Mersin ilinde görev yapan 5. sınıf matematik öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması belirli bir durumun kendi doğal bağlamı içerisinde derinlemesine incelenmesini sağlayan nitel araştırma desenidir. Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanacak olan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşme formunda öğrencilerin olasılık konusu ile ilgili kavram yanılgılarını ortaya çıkaracak açık uçlu sorular yer almıştır.

Anahtar kelimeler: Olasılık, kavram yanılgıları, öğretmen görüşleri, matematik öğretimi

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi:benbenguce@gmail.com

From Sharing to Interaction: Exploring the Dynamics of Online Collaborative Learning

İbrahim Duman[a*], Ahmet Durgungöz[b]

[a]*Düzece University, Düzce 81620, Türkiye*
[b]*Mersin University, Mersin 33343, Türkiye*

Short Abstract

This study investigates the potential of online collaborative environments in supporting doctoral students' preparation for their comprehensive qualification examinations. Conducted with six doctoral students over 14 weeks, the research drew on weekly reflective notes and semi-structured interviews to analyze collaborative learning processes. Multiple digital tools were employed, including Google Drive for co-editing, Kami for annotation, and synchronous/asynchronous meetings via Google Meet and Zoom. Findings reveal that while resource sharing was smooth, interaction and co-editing posed challenges, particularly in asynchronous contexts. Participation levels were initially low but increased over time, with synchronous meetings significantly enhancing accountability, depth of discussion, and collaborative engagement. The study highlights both the affordances and limitations of digital collaboration in doctoral education, underscoring the need for intentional scaffolding of interactional structures. It concludes that balanced integration of synchronous discussions and structured asynchronous activities is essential for fostering meaningful peer learning and academic preparedness in online doctoral education.

Keywords: Online collaborative, collaborative learning, synchronous and asynchronous interaction

*Corresponding author.
e-mail address: ibrahimduman@duzce.edu.tr

Judocu ve Sedanter Down Sendromlu Bireylerin Bazı Motorik Özelliklerinin Karşılaştırılması

Burcu Yentürk Şişman[a*], Nuri Muhammet Çelik[a], Mihraç Köroğlu[a]

[a]*Batman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Batman/Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı judocu ve sedanter down sendromlu bireylerin bazı motorik özelliklerinin karşılaştırılmasıdır. Çalışmaya 14-17 yaş arası 10'u kadın, 23'ü erkek 33 Down Sendromlu (DS) judocu ve 7'si kadın 17'si erkek 24 DS'li sedanter birey katılmıştır. Çalışmaya katılan tüm bireylerden boy, kilo, durarak uzun atlama testi, denge testi, 20 m sürat testi, esneklik testi, 30 sn şınav ve 30 sn mekik testi ölçümleri alınmıştır. Elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Shapiro-Wilk testi uygulanmış ve verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bundan dolayı bağımsız değişkenleri karşılaştırmak için Independent Samples T Testi uygulanmıştır. DS'li judocular ile DS'li sedanter bireylerin gruplar arası karşılaştırmaları sonucunda denge ve esneklik değerinin DS'li judocularda anlamlı derecede yüksek olduğu görülmüştür. Diğer değerlerde ise herhangi bir anlamlı farklılık görülmemiştir.Sonuç olarak, uzun süre devam eden judo antrenmanlarının DS'li bireylerde olumlu yönde etki ederek denge ve esneklik gelişimine katkı sağladığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: down Sendromu, motor beceri, judo

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi:burcu.yenturk@batman.edu.tr

Düzenli Egzersizin Çok Yönlü Fizyolojik Adaptasyonları: Kardiyorespiratuvar ve Kas-İskelet Sistemleri Arasındaki İlişkisel Dinamikler

Nihat Özşengezer[a*]

[a]*Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa, Türkiye*

Öz

Düzenli egzersiz, kardiyovasküler ve kas-iskelet sistemleri üzerinde çok yönlü adaptasyonları tetikleyen güçlü bir fizyolojik uyarandır. Kardiyovasküler sistemde, VO_2max'ta artış, kalp hipertrofisi ve vasküler adaptasyonlar meydana gelir (Srivastava vd., 2024). Kas-iskelet sisteminde ise kas hipertrofisi, kemik mineral yoğunluğunda artış ve tendon dayanıklılığında iyileşme görülür (Schoenfeld, 2021). Bu adaptasyonlar hem atletik performansı artırır hem de kardiyovasküler hastalık riskini azaltarak sağlıklı yaşlanmayı destekler. Farklı egzersiz türleri, bu sistemler üzerinde farklı etkiler oluşturur: dayanıklılık egzersizleri aerobik kapasiteyi artırırken, direnç egzersizleri kas kütlesini ve kemik yoğunluğunu geliştirir. Sonuç olarak, kişiye özgü planlanmış egzersiz programları, hem performans optimizasyonu hem de genel sağlığın korunması açısından büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: egzersiz, kardiyovasküler adaptasyon, kas hipertrofisi, kemik mineral yoğunluğu, VO_2max

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: nihatozsengezer@hotmail.com

Meslekte Yeni Matematik Öğretmenlerinin Matematiksel Görevlerin Bilişsel İstem Düzeylerini Belirleme Becerileri[1]

Zeynep Özel[a*], Reyhan Tekin Sitrava[a], Mine Işıksal Bostan[b], Muhammed Fatih Doğan[c], Zerrin Toker[d], Berna Aygün[e], Emine Aytekin Kazanç[f]

[a]*Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, 71450 Kırıkkale, Türkiye*
[b]*Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, 06800 Ankara, Türkiye*
[c]*Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, 02040 Adıyaman, Türkiye*
[d]*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, 17100 Çanakkale, Türkiye*
[e]*Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, 32260 Isparta, Türkiye*
[f]*Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, 81620 Düzce, Türkiye*

Öz

Bu çalışma 2 yıl süren geniş kapsamlı bir projenin ön araştırması olarak tasarlanmış ve mesleğinin ilk beş yılındaki beş matematik öğretmeninin matematiksel görevlerin bilişsel istem düzeylerini belirleme becerilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, proje verileri arasından İç Anadolu Bölgesi'ndeki bir ilde devlet okullarında görev yapan beş öğretmenin verilerine odaklanılmıştır. Araştırmacılar tarafından çevrimiçi ortamda dört matematiksel görev sunulmuş ve öğretmenlerden bu görevlerin bilişsel istem düzeylerini belirlemeleri istenmiştir. Çevrimiçi oturumlar video ve ses kaydıyla kayıt altına alınmış ve elde edilen veriler transkript edilmiştir. Çözümlenen veriler Görev Analiz Rehberi [*Task Analysis Guide*] (Stein ve Smith, 1998) dikkate alınarak analiz edilmiştir. Bulgular, öğretmenlerin düşük bilişsel istem gerektiren görevlerin düzeylerini, yüksek bilişsel istem gerektiren görevlere kıyasla daha doğru ve kolay belirleyebildiklerini ortaya koymuştur. Bu sonuç, öğretmen yetiştirme programlarında ve mesleki gelişim süreçlerinde, özellikle yüksek bilişsel istem gerektiren görevlerin analizine yönelik destek verilmesinin gerekliliğine işaret etmektedir.

Anahtar kelimeler: matematiksel görev; yüksek bilişsel istem; düşük bilişsel istem

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: zeynepozel@kku.edu.tr
[1]Bu bildiri, TÜBİTAK tarafından desteklenen "Matematik Koçluğu Yoluyla Mesleğinin İlk Beş Yılında Olan Matematik Öğretmenlerinin Üst Düzey Bilişsel Görevleri Hazırlama, Uygulama ve Değerlendirmeye Yönelik Becerilerinin Geliştirilmesi" isimli ve 223K526 numaralı projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Erken Çocukluk Döneminde Kavram Yanılgılarından Uzak Fen Eğitimi

Emel Yağmur Kolcu[a*]

[a]*Milli Eğitim Bakanlığı, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İstanbul, Türkiye*

Öz

Erken çocukluk dönemi kavram öğretimi bakımından oldukça kritik bir dönemdir. Yanlış algılarla oluşturulan kavramlar ilerleyen yıllarda dönüşümü zor bir süreci başlatmaktadır. Bu nedenle okul öncesi döneminde yapılacak her hamle büyük bir dikkat ve iyi bir planlama gerektirmektedir. Bu çalışma, okul öncesi dönemde yapılacak fen etkinliklerinin kavram yanılgılarına sebebiyet vermeden nasıl planlanması gerektiğini örneklendirmeyi hedeflemiştir. Bu doğrultuda okul öncesi öğretmenlerle yapılan görüşmeler ve daha önce bu başlıkta yapılan çalışmalara bakılarak, okul öncesi dönemde sıkça tercih edilen fen etkinliklerinde kavram öğretimi açısından yapılan yanlışlar tespit edilmekte, aynı etkinliklerin bu yaş grubunun gelişimsel özellikleri dikkate alınarak ve bilimsel yanlışlar içermeden nasıl planlanması gerektiği sunulmaya çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk, fen eğitimi, kavram yanılgısı

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: emelygmr@hotmail.com

Ortaokul Öğrencilerinin Tarihsel Düşünme Becerilerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Hüseyin Çalışkan[a], Ebra Nur Şahin[b*]

[a]Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Sakarya, Türkiye
[b]Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 54300, Sakarya, Türkiye

Öz

Bu araştırma ortaokul öğrencilerinin tarihsel düşünme becerilerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu Sakarya'da bir ortaokulda öğrenim gören toplam 339(%49.3 kız, %50.7 erkek) öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak 37 maddeden oluşan "Ortaokul Düzeyinde Tarihsel Düşünme Beceri Ölçeği" kullanılmıştır. Bu veri toplama aracı ile toplanan veriler araştırmanın amacı çerçevesinde gerekli istatistiki işlemlere tabi tutulmuştur. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin tarihsel düşünme beceri düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin tarihsel düşünme beceri düzeylerinin ''cinsiyet'', "sınıf düzeyi'', ''kitaplıklarında yer alan tarih temalı kitap sayısı'' ve ''izledikleri tarih temalı dizi/film sayısı'' değişkenlerine göre anlamlı bir fark oluştuğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarihsel düşünme becerisi, zaman ve kronolojiyi algılama, tarihsel sorgulama, tarihsel empati, ortaokul öğrencileri, beceri

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: ebra.sahin1@ogr.sakarya.edu.tr

Kadın ve Erkek Futbolcuların Değer Yönelimi, Sporda Karakter ve Ahlaktan Uzaklaşma Düzeylerinin İncelenmesi

Nuri Muhammet Çelik[a], Mihraç Köroğlu[a], Burcu Yentürk Şişman[a*], Fikret Soyer[b]

a Batman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Batman-Türkiye
b Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bişkek-Kırgızistan

Öz

Bu çalışmanın amacı kadın ve erkek futbolcuların değer yönelimi, sporda karakter ve ahlaktan uzaklaşma düzeylerinin incelenmesidir. Araştırmaya amatör ve profesyonel liglerde mücadele eden 160 gönüllü futbolcu katılmıştır. İlişkisel tarama modeli kullanılan çalışmada verilerin toplanması için sporcu değer yönelimi, sporda ahlaktan uzaklaşma ve spor karakter ölçekleri kullanılmıştır. Ölçeklerden elde edilen verilere tek yönlü varyans analizi, Games-Howell post-hoc testi, Pearson Korelasyon Analizi uygulanmıştır. Futbolcuların genel değerlerine bakıldığında yarışma severlik, sportmenlik, sorumluluk, kurallara uyma, dürüstlük, merhamet, sportmenlik ve adalet değerlerinin birbirleri arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu ve sporda ahlaktan uzaklaşma ve antisosyal davranış değerlerinin de bu değerlerle negatif yönlü anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu görülmektedir. Sonuç olarak sporcuların etik değerlere bağlılığının cinsiyet, yaş, tecrübe, spor yapma sıklığı ve mevki gibi değişkenlere bağlı olarak değiştiği ve sporda ahlaktan uzaklaşma eğiliminin sportmenlik ve sorumluluk değerleri ile negatif ilişki içerisinde olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Değer yönelimi, sporda karakter, ahlaktan uzaklaşma.

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: burcu.yenturk@batman.edu.tr

Sosyal Bilgiler Öğretmenleri İle Ortaokul Öğrencilerinin Su Okuryazarlığına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Selda Aksüt[a*]

[a]*Bağımsız Araştırmacı, Elazığ 23100, Türkiye*

Öz

Araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenleri ile ortaokul öğrencilerinin su okuryazarlığına ilişkin görüşlerini incelemektir. Bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseninde yürütülmüştür. Çalışma grubunu 2024-2025 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Elazığ il merkezinde 9 ortaokulda görev yapan 24 sosyal bilgiler öğretmeni ile 5, 6, ve 7. sınıfta öğrenim gören 27 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada görüşme verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma verileri nitel veri analiz programı kullanılarak içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin su okuryazarlığını su kaynaklarının bilinçli kullanımı, su hakkında temel bilgi ve suyun yaşam için önemini anlama olarak tanımladıkları tespit edilirken, ortaokul öğrencilerinin su okuryazarlığını suyun bilinçli kullanımı, su ile ilgili bilgi ve su sorunlarına çözüm üretme olarak tanımladıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okuryazarlık, su okuryazarlığı, sosyal bilgiler, sosyal bilgiler öğretmeni, ortaokul öğrencileri

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi::selda.aksut@hotmail.com

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi

Selda Aksüt[a*]

[a]*Bağımsız Araştırmacı, Elazığ 23100, Türkiye*

Öz

Araştırmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 sosyal bilgiler dersi öğretim programını öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmektir. Bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımlarından olgubilim deseninde yürütülmüştür. Çalışma grubunu 2024-2025 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Elazığ il merkezinde 8 ortaokulda görev yapan 4'ü kadın ve 12'si erkek olmak üzere 16 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Araştırma verileri görüşme yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma verileri nitel veri analiz programı ile değerlendirilmiştir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024 sosyal bilgiler dersi öğretim programının öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirildiği bu araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda sonuçlara ve önerilere araştırma süreci tamamlandıktan sonra yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, sosyal bilgiler, Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, sosyal bilgiler öğretmeni

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi:selda.aksut@hotmail.com

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Meslek Öncesi Öğretmen Kimlikleri ile Kişisel-Mesleki Yetkinlik Algıları Arasındaki İlişki

Zeynep Demirtaş[a*], İbrahim Türker[b]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Hendek, Sakarya, Türkiye,*
[b]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 54300, Hendek, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu araştırmanın amacı eğitim fakültesi öğrencilerinin meslek öncesi öğretmen kimlikleri ile kişisel-mesleki yetkinlik algıları arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Bununla birlikte araştırmada öğrencilerin meslek öncesi öğretmen kimlik düzeyleri, kişisel-mesleki yetkinlik algıları ve bu olguların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Ölçme araçları olarak Meslek Öncesi Öğretmen Kimlik Ölçeği ve Öğretmen Adayları İçin Kişisel-Mesleki Yetkinlikler Algı Ölçeği kullanılmıştır. Ölçekler, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2024-2025 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 354 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemi kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak gönüllü olan öğrencilerden oluşmuştur. Elde edilen veriler üzerinde normallik ölçümleri yapılmış ve normal dağılım olmadığı için parametrik olmayan analiz yöntemleri ile veriler analiz edilmiştir. Araştırmada eğitim fakültesi öğrencilerinin meslek öncesi öğretmen kimlik düzeyleri ile kişisel-mesleki yetkinlik algıları arasında poiztif yönlü, orta derece ve anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu olgularda cinsiyet değişkenine göre öğrencilerde anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen kimliği; kişisel yetkinlik; mesleki yetkinlik; eğitim fakültesi öğrencileri

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi:zeynept@sakarya.edu.tr

MEB ve TÜBİTAK Çizgi Romanları Sosyal Bilgiler Eğitimi Açısından Ne Söyler?

Adem Oral[a], Genç Osman İlhan[b*]

"aYıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 34165, Türkiye"
"bYıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, İstanbul, 34165, Türkiye"

Öz

Eğitim sürecinde materyal kullanımı, öğrencilerin öğrenme motivasyonunu artırmakta, soyut kavramların somutlaştırılmasını sağlamakta ve öğrenmeyi kalıcı hale getirmektedir. Bu noktada görsel ve anlatı unsurlarını bir araya getiren çizgi romanlar alternatif bir öğretim materyali olarak karşımıza çıkmaktadır. Çizgi romanlar hem öğrencinin ilgisini çekmekte hem de öğretim programında yer kazanımları daha etkili bir şekilde aktarma imkanı sunmaktadır. Ülkemizde bu durum resmi kurumların dikkatinden kaçmamış, son yıllarda çizgi romanlar yayınlamaya başlamışlardır. İşte bu noktada çalışmanın amacı MEB'in ve TÜBİTAK'ın yayımlamış olduğu çizgi romanların sosyal bilgiler eğitimi açısından incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma gurubunu toplam 98 çizgi roman oluşturmaktadır. Bunların 6'sı MEB tarafından yayımlanırken, 92'si TÜBİTAK'a aittir. MEB'in yayımlamış olduğu çizgi romanlar daha çok kahraman merkezli olup bilgi yoğunluğu göze çarpmaktadır. TÜBİTAK'ın yayınladığı eserlerin ise daha kısa ve net bir yapıda olduğu söylenebilir. Araştırmanın detaylı sonuçlarına kongrede yer verilmesi planlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Sosyal bilgiler eğitimi, Maarif Modeli, MEB; TÜBİTAK, dijital çizgi roman

*Sorumlu yazar.
e-posta adresi: gosman@yildiz.edu.tr

Kırgızistan'da Medya Okuryazarlığı Eğitim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi

Banu Erdoğan Çakar[a*]

[a]*Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Kırgızistan*

Öz

İnternet ve sosyal medya kullanımının hızlı artışı, bireylere ve toplumlara bilgiye erişim fırsatları sunarken, sahte haber, dezenformasyon ve nefret söyleminin yayılma riskini de artırmıştır. Bu durum, bireylerin medya içeriklerini eleştirel değerlendirme becerisi ile sistematik eğitim yoluyla medya okuryazarlığını geliştirme ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışmanın amacı, son bir yıl içinde Kırgızistan'da yürütülen medya okuryazarlığı eğitim faaliyetlerini inceleyerek uygulamaların içerik, işlev ve kaynaklarını analiz etmektir. Araştırmada kategorisel içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. "Kırgızistan'da medya okuryazarlığı" ve "Kırgızistan'da medya okuryazarlığı eğitimi" anahtar kelimeleriyle Kırgızca ve Rusça yapılan taramalarda elde edilen içerikler, haber, kamu spotu, reklam ve yarışma kategorilerine ayrılmış, konu teması, işlevi (eleştirel/korumacı) ve kaynak türüne (ulusal/uluslararası) göre sınıflandırılmıştır. Bulgular, Kırgızistan'daki medya okuryazarlığı ve eğitim faaliyetlerinin, hem bireysel hem toplumsal farkındalığı artırmayı, eleştirel düşünceyi güçlendirmeyi ve dijital dezenformasyona karşı direnç geliştirmeyi hedefleyen bütüncül bir yaklaşım sergilediğini; kampanya ve ödüllendirme mekanizmalarının ise bu süreci destekleyen araçlar olduğunu göstermektedir.

*Anahtar kelimeler***:** Medya okuryazarlığı, medya okuryazarlığı eğitimi, eleştirel düşünme, Kırgızistan

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: banu.erdogancakar@manas.edu.kg

Üniversitelerde Rekreasyonel Sporların Web Tanıtımı: Türkiye ve ABD Karşılaştırması

Ali Eraslan[a*], Bahar Güler[b], Betül Aydın[c]

[a]*Gazi University, Yenimahalle, Ankara, 06560, Türkiye*
[b]*Tokat Gaziosmanpaşa University, Taşlıçiftlik Yerleşkesi, Tokat, 60250, Türkiye*
[c]*Kırıkkale University, Yahşihan, Kırıkkale, 71450, Türkiye*

Short Abstract

This study aims to compare the presentation of recreational sports services on university websites in terms of informativeness and ease of access. Five universities from Türkiye and five from the USA were selected based on international rankings and examined through content analysis. The information presented on their websites was categorized into five thematic areas: facility offerings, activity programs, health and safety practices for users, membership policies, and digital communication tools. The findings indicate that both countries offer basic sports facilities; however, US universities more frequently provide indoor swimming pools, multi-purpose sports courts, climbing walls, and group classes such as CrossFit. In contrast, Turkish universities tend to offer outdoor pools, basic fitness centers, and a more limited variety of group activities. Based on these findings, it is recommended that universities enhance their digital promotion and information strategies for recreational services.

Keywords: Recreational sports, university campuses, sport facility, web promotion, student services

*Corresponding author.
e-mail address: aeraslan@gazi.edu.tr

Görünmez Eşitsizlikler, Görünür Gelecekler: Öğretmen Adaylarında Çok Boyutlu Yoksulluk ve Kariyer Uyum Yetenekleri

Eda Biçener[a*], Mesude Seven Gürçen[a], Duygu Gençaslan[a], Filiz Bacaksız[a]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sakarya, 54300, Türkiye*

Öz

Araştırmada öğretmen adaylarında çok boyutlu yoksulluğun kariyer uyum yetenekleri ile ilişkisi incelenmiştir. Araştırmada ilişkisel yöntem benimsenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını ilçede bulunan eğitim fakültesi kampüsünde eğitim gören öğretmenlik lisans öğrencileri ve merkez kampüste pedagojik formasyon eğitimi alan lisans öğrencileri olmak üzere 286 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Çok Boyutlu Öğrenci Yoksulluğu Ölçeği (Özdemir vd., 2021) ve Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği – Kısa Form (Işık vd., 2018) kullanılmıştır. Verilerin analizi çoklu doğrusal regresyon analizi aracılığıyla SPSS 25.0 programı kullanılarak yapılmıştır. Bulgular eğitim, uluslararası imkânlar, kendini ifade etme alanlarındaki yoksulluk düzeyinin kariyer uyum yeteneklerini negatif yönde anlamlı yordadığını göstermektedir. Öğretmenlik lisans eğitiminde 4. sınıfta olmanın ise kariyer uyum yeteneklerini pozitif yönde anlamlı yordadığı bulunmuştur. İlçede yer alan eğitim fakültesi kampüsünde eğitim görmenin kariyer uyum yeteneklerini anlamlı yordamadığı belirlenmiştir. Ancak lisans eğitiminin 4. sınıfında olma ve ilçede yer alan eğitim fakültesi kampüsünde öğrenci olma etkileşiminin, kariyer uyum yeteneklerini negatif yönde anlamlı yordadığını saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çok boyutlu yoksulluk, kariyer uyum yetenekleri, öğretmen adayları

* Sorumlu yazar.
e-posta adresi:edabicener@sakarya.edu.tr

Öğretmenlerin 2024 İlkokul 1. Sınıf Türkçe Ders Programı ve İlk Okuma Yazma Bölümüne İlişkin Görüşleri

Aysel Ferah Özcan[a*], Dursun Aksu[a]

[a] *Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu çalışma, 2024 İlkokul Birinci Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı ve İlk Okuma Yazma bölümünün öğretmenler görüşlerine göre değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim deseninde gerçekleştirilmiştir. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemine göre belirlenen ve birinci sınıfı okutmakta olan toplam 11 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler, içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin öğrencilerin genel gelişimini yeterli gördükleri, ancak bireysel farklılıklar ve hazırbulunuşluk seviyelerinin öğrencilerin ilk okuma yazma öğrenme başarısını etkilediğini düşündükleri belirlenmiştir. Yeni Türkçe Dersi Öğretim Programına göre yapılan ilk okuma yazma öğretiminde ailelerin sosyoekonomik durumu ve öğretim desteğinin öğretim sürecinde önemli olduğu anlaşılmıştır. Öğretmenler, müfredat değişiklikleriyle ilgili farklı görüşler belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bir kısmı ilk okuma yazma öğretiminde renkli hecelerin kullanılmamasını, cümle öğretimine geç başlanmasını, harflerin yazım stillerine yönelik değişiklikleri olumlu bulurken bir kısmı bu değişiklikleri olumsuz bulmuştur. Bu araştırmada yeni müfredatla yapılan Türkçe ilk okuma yazma öğretimine yönelik öğretmen görüşleri arasında tutarlılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, ilk okuma yazma, ilkokul, yeni müfredat, türkçe öğretimi

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi:aferah@sakarya.edu.

Değer Problemi: Felsefede ve Eğitim Bilimlerinde "Değer''

Şükran Duranlar[a]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Bölümü, Sakarya, 54050, Türkiye*

Öz

Değer problemi geçmişten bugüne felsefenin tartışmalı konularından biri olup, günümüzde de insan yaşamının merkezinde yer almaya devam eden temel bir problem olarak önemini korumaktadır. Değerler, bireysel ve toplumsal yaşamı düzenleyen ahlaki normların kaynağını oluştururken, değerin doğasına ilişkin öznel ve nesnel yaklaşımlar arasındaki gerilimin de düşünsel bir kaosa yol açtığı görülür. Farklı kavrayışların birleştiği temel nokta ise insan yaşantısıdır. Değer yalnızca teorik bir problem değil insan yaşantısının da vazgeçilmez unsurudur. Günümüz modern dünyasında teknolojik dönüşümlerin insan yaşamındaki etkileri değerler dünyasını da dönüşüme uğratmıştır. Bu durum değer kavramının yeniden düşünülmesini zorunlu hale getirmektedir. *Değer*, hem felsefi hem de eğitsel bir meseledir. Bu çalışmada felsefedeki değer kavrayışı ve değeri kendisinden ayrı düşünemeyeceğimiz eğitim faktörü ele alınacaktır. Modern dünyadaki değer dönüşümleri de dikkate alınarak, felsefe ve eğitim bilimlerindeki değer kavrayışları karşılaştırılarak, bu alanlara ilişkin ortak bir kavrayışın imkânı soruşturulacaktır. Değerin neliğine ilişkin felsefi temelde bir analiz, eğitim bilimlerindeki değer kazandırma faaliyetlerinin karakterine yönelik farkındalığın oluşması için önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Değer, değerler problemi, öznelcilik-nesnelcilik, değerler eğitimi

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: sukran.duranlar2@ogr.sakarya.edu.tr

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline Göre Hazırlanmış 5. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabında Yer Alan 'Destek ve Hareket Sistemi' Konusunun İncelenmesi

Fatma Saygın[a*], Özlem Sadi[a]

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Üniversite, İbrahim Öktem Cd., Merkez/Karaman, 70100 Karaman, Türkiye

Öz

Bu araştırmada, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında hazırlanan 5. sınıf Fen Bilimleri ders kitabında yer alan "Destek ve Hareket Sistemi" ünitesi incelenmiştir. Daha önce 6. sınıf düzeyinde okutulan bu konu, yeni programla birlikte 5. sınıfa alınmış ve içerik yeniden yapılandırılmıştır. Araştırmanın amacı, söz konusu ünitenin içerik, yöntem, materyal ve çıktı/süreç bileşenleri açısından analiz edilmesidir. Çalışmada doküman inceleme yöntemi kullanılmış, mevcut ders kitabı hem önceki programlarla hem de literatürdeki fen eğitimi çalışmalarıyla karşılaştırılmıştır. Karılaştırmalar neticesinde yeni programın öğrenci merkezli öğrenmeyi desteklediğini, görseller ve etkinliklerle kavramsal anlamayı kolaylaştırmayı amaçladığını ifade etmek gerekir. Ancak, özellikle farklı sınıf atmosferlerine bağlı olarak içeriğin daha derinlemesine açıklamalarla netleştirilmesine ihtiyaç duyulabileceği de düşünülmektedir. Bu şekilde, ders kitapları veya öğretim programları kapsamında yapılan çalışmaların ileride hazırlanacak veya güncellenecek müfredat ve materyal geliştirme çalışmalarına fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Mevcut materyaller üzerinde yapılan çalışmaların öğrenci ve öğretmen görüşleri alınarak veya uygulamaya dayalı nicel çalışma verilerinden yararlanılarak daha detaylı bir şekilde ele alınması önerilmektedir.

Anahtar Kelime: Fen eğitimi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, 5. sınıf, destek ve hareket sistemi, ders kitabı analizi

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: f.say93@gmail.com

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Dijital Okumaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Figen Zeybekoğlu Çoşkun[a*], Zeynep Demirtaş[b], Duygu Gür Erdoğan[b]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 54300, Hendek, Sakarya, Türkiye,*
[b]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Hendek, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı eğitim fakültesi öğrencilerinin dijital okumaya yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesidir. Eğitim fakültesi öğrencilerinin dijital okumaya yönelik tutumları; cinsiyet, eğitim gördüğü sınıf düzeyi, günlük dijital okuma süreleri (telefon, tablet, bilgisayar vb), dijital cihazlarda okuma yapma yeterliliğini tanımlama düzeyleri, dijital cihazlarında bir kitaplığı olma durumları, genel olarak kitap okuma alışkanlıklarını tanımlama, dijial ya da basılı kaynaklardan okuma durumları değişkenlerine göre incelenmiştir. Çalışmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemi kolayda örnekleme yöntemi ile Türkiye'nin farklı üniversitelerinde 2022-2023 eğitim öğretim yılında öğretmenlik programlarında öğrenim gören 204 öğrenciden oluşmaktadır. Veriler, google forms aracılığı ile gönüllülük ilkesine göre toplanmıştır. Bu çalışmanın verileri "Öğretmen Adayları İçin Dijital Okumaya Yönelik Tutumu Ölçeği'' ile toplanmıştır. Elde edilen veriler bir istatistiksel paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin dijital okumaya yönelik tutumlarının iyi seviyede olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin dijital okumaya yönelik tutumlarının çalışmada ele alınan bazı değişkenlere göre farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital okuma, dijital okuma tutumu, dijital cihaz kullanımı, eğitim fakültesi öğrencileri.

* Sorumlu Yazar:
e-posta adresi: figen.zeybekoglu1@ogr. sakarya.edu.tr

A Case Study On The Classification Of Mathematical Verification Strategies

Sevgi Metin Bağci[a] ,Mehmet Gülburnu[b*]

[a]*Ministry of National Education 33100, Mersin, Türkiye*
[b]*Mersin Universty, Faculty of Education 33343, Mersin, Türkiye*

Short Abstract

This study aims to contribute to the literature by developing a classification framework for identifying middle school students' verification strategies. A case study design, one of the qualitative research methods, was employed. The participants consisted of ten students from a public middle school in Turkey, selected through maximum variation sampling, a purposive sampling technique. Data were collected using worksheets and semi-structured interviews conducted simultaneously. The data analysis involved two main stages: coding and thematic analysis. The findings revealed that the most frequently used verification strategy among students was the representational strategy. Additionally, students employed algebraic methods, explanatory strategies, and example-based strategies. In a few cases, some strategies could not be classified, while some students failed to demonstrate any verification strategy. The results indicate that the classification framework developed in the study reflects students' cognitive structures, problem-solving approaches, and mathematical sense-making processes across different dimensions.

*Keywords:*Verification strategies, middle school students, case study

*Corresponding author.
e-mail address: mehmetgulburnu@mersin.edu.tr

Improvement of Reading and Writing Skills In An Inclusive Education Class With In-Class Assistance

Damla Altın[a*], Aysun Çolak[b], Atilla Cavkaytar[c]

[a]*Sakarya University, Sakarya 54300, Türkiye*
[b]*Anadolu University, Eskişehir 26470, Türkiye*
[c]*Maltepe University, İstanbul, 34857, Türkiye*

Short Abstract

This study aims to present the process of improving the reading and writing skills of a first-grade student with mild intellectual disability in an inclusive classroom through the "one teach, one assist" co-teaching model in Turkish lessons. The participants are the focus student, the student's mother, classmates, the classroom teacher, committee members, and the researcher. Designed as action research, the study was carried out in three phases: "Needs assessment," "Implementation," and "Follow-up". In the first phase, the student's performance and needs were identified; in the second, intensive support was provided for reading and writing activities; and in the third, actions were taken to withdraw the support gradually. Action plans were developed throughout the process, and problems were addressed. The findings revealed that the focus student progressed in reading and writing skills, and stakeholders expressed positive views regarding the process.

Keywords: Inclusion; in-class assistance, one teach-one assist co-teaching model, first-grade literacy lesson, action research.

*Corresponding author.
e-mail address: altin@sakarya.edu.t

Tenisçilerde Omuz Kuvveti Profillerinin Belirlenmesi

Ali Günay[a*]

[a]*Haliç Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Eyüpsultan, 34050, İstanbul, Türkiye*

Öz

Tenis sporcularında dominant ve nondominant üst ekstremite arasındaki kuvvet dengesi, performansın geliştirilmesi ve yaralanmaların önlenmesi açısından önemlidir. Bu çalışmanın amacı, tenis oyuncularının omuz izokinetik kuvvet profillerini incelemek ve dominant ile nondominant taraf arasındaki farklılıkları araştırmaktır. Çalışmaya düzenli olarak haftada iki gün tenis oynayan 13 erkek tenisçi gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcıların bilateral omuz fleksiyon ve ekstansiyon kuvvetleri, izokinetik dinamometre kullanılarak 180°/s ve 240°/s açısal hızlarda konsantrik kasılma modunda ölçülmüştür. Dominant ve nondominant taraflar için pik tork ve toplam iş değerleri (joule) kaydedilmiştir. Veriler karşılaştırmalı örneklem testi (paired sample t test) yapılarak değerlendirilmiştir.Tanımlayıcı analizler, dominant ve nondominant omuzlar arasında benzer kuvvet profilleri olduğunu göstermiştir. İstatistiksel analizlerde tüm parametrelerde anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > 0.05$).Bulgular, haftada iki gün tenis oynayan erkek sporcuların dominant ve nondominant üst ekstremiteleri arasında benzer izokinetik omuz kuvvet değerlerine sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, mevcut antrenman sıklığının bu grupta kuvvet dengesinin korunmasına yeterli olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Tenis, omuz kuvveti, izokinetik, asimetri

Sorumlu Yazar:
e-posta adresi: *aligunay@halic.edu.tr*

Investigation of the Relationship Between Agility and Reaction Times in Child Tennis Players

Nasuh Evrim Acar[a*]

[a]*Mersin University Faculty of Sports Sciences, Çiftlikköy Campus, Mersin, 33110, Turkiye*

Short Abstract

This study aimed to investigate the relationship between agility and reaction times in child tennis players. A total of 28 young athletes (20 males, 8 females; mean age: 10.29 ± 1.65 years) participated. Agility was measured on both concrete and clay courts using a T-test, while reaction times (hand, foot, and two-hand) were assessed using a Blazepod device. Pearson correlation analysis revealed a moderate positive relationship between agility performance and foot reaction time on both concrete ($r=0.45$, $p<0.05$) and clay ($r=0.48$, $p<0.05$) surfaces. However, no significant correlation was found between agility and hand reaction times. These results suggest that agility training may specifically enhance foot reaction performance in young tennis players. Coaches should incorporate lower extremity agility drills into training programs to optimize reaction time improvements. Further longitudinal studies are recommended to establish causal relationships.

Keywords: Tennis, children, agility, reaction time

*Corresponding author.
e-mail address: nasuhacar@mersin.edu.tr

Futbolcuların Yüksek Yoğunluklu Hızlanma ve Yavaşlama Taleplerinin Oynadıkları Pozisyonlara Göre Karşılaştırılması

Erkan Güven[a*]

[a]*Mersin Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Mersin Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı futbolcuların yüksek yoğunluklu hızlanma ve yavaşlama taleplerinin oynadıkları pozisyonlara göre karşılaştırılmasıdır. Çalışmaya 20 profesyonel futbolcu (yaş: 18.9 ± 1.51 yıl, vücut ağırlığı: 72.72 ± 7.57 kg ve boy uzunluğu: 179 ± 6.87 cm) dahil edilmiştir. Futbolcular merkez savunma (n=4), bek (n=4), merkez orta saha (n=6), kanat (n=4) ve forvet (n=2) olmak üzere 5 farklı pozisyonda değerlendirildi. Veriler takımın 2025-2026 sezonu hazırlık döneminde oynadığı 2 adet 90 dakikalık antrenman maçında alındı. Veri toplama aracı olarak K-GPS 20Hz (K-Sport, İtalya) kullanıldı. Verilerin analizi SPSS programı ile yapıldı. Pozisyonlara göre karşılaştırmalarda yüksek yoğunluklu ACC ve DEC taleplerinin futbolcuların oynadıkları pozisyonlara göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edildi ($p<0.05$). En yüksek hızlanma ve yavaşlama taleplerinin bek oyuncuları (Ortalama±std. sapma: ACC_{mesafe}=171±14.28, $ACC_{sayı}$=38.25±4.62; DEC_{mesafe}= 197.75±11.44, $DEC_{sayı}$=63.87±9.01) ve kanat oyuncularında (Ortalama±std. sapma: ACC_{mesafe}=170.37±5.02, $ACC_{sayı}$=42.25±8.39; DEC_{mesafe}=185±16.47, $DEC_{sayı}$=57.87±9.72) olduğu görüldü. Sonuç olarak, oyuncu pozisyonları arasında hızlanma ve yavaşlamalarında sayı ve mesafe açısından farklılıklar ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Futbol, pozisyon, hızlanma, yavaşlama

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: erkanguven@merisn.edu.tr

Ortaokul Öğrencilerinin Müzik Yeteneklerine Olan İnançları, Müzik Dersi Başarıları ve Akademik Başarı Durumları Arasındaki İlişki (Mersin İli Örneği)

Esen Eser Aydin[s*], Şehriban Koca[b]

[a] *Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Mersin, Türkiye*
[b]*Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Mersin, Türkiye*

Öz

Bu araştırma, ortaokul öğrencilerinin genel müzik eğitimi içerisinde müzik yeteneklerine olan inançlarının müzik dersi başarısı ile diğer temel derslerindeki akademik başarı durumlarıyla ilişkisi ilişkisel tarama modeli kullanılarak incelenmiştir. Mersin ili Mezitli ilçesindeki bir ortaokulun tüm sınıf seviyelerinden rastgele olarak belirlenen öğrenciler araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin toplanma sürecinde "kişisel bilgi formu" ve "müzik yeteneğine ilişkin özyeterlilik ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinden, öğrencilerin demografik bilgilerinin ve müzik yeteneği özyeterlilik ölçeğine ilişkin betimsel istatistikler elde edilmiştir. Bu bulgular neticesinde öğrencilerin yalnızca müzik dersinde değil diğer temel derslerde de başarı gösterme potansiyeline sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin müzik dersi başarısı ile müzik yeteneklerine olan inançları arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Ayrıca müzik dersi başarısı ile Türkçe, matematik, fen ve sosyal bilgiler ders başarıları arasında pozitif, anlamlı ve orta düzeyde ilişkiler bulunduğundan müzikte başarılı öğrencilerin sözel ve sayısal alanlarda da başarı gösterebildiklerini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, disiplinler arası eğitim, müzik yeteneği, çoklu zeka kuramı

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: eseneseraydin33@gmail.com

U16 Erkek Futbolcularda Countermovement ve Drop Jump Testleri ile Sürat Performansı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Gizem Akarsu Taşman[a*]

[a]*Mersin Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Mersin, 33110, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı, U16 erkek futbolcularda countermovement jump (CMJ) ve drop jump (DJ) performansları ile 30 m sürat değerleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmaya Mersin Spor Kulübü'nde aktif 17 erkek sporcu dâhil edilmiştir (yaş: 16 yıl; boy: 171,5±8,23 cm; ağırlık: 59,83±7,54 kg). Countermovement jump ve drop jump performansları Hawkin Dynamics cihazı ile, 30 m sürat testi ise fotosel aracılığıyla ölçülmüştür. Her test için iki deneme yapılmış ve en iyi sonuç değerlendirmeye alınmıştır. Verilerin normal dağılım göstermesi Shapiro-Wilk testi ile doğrulanmış ve Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Sonuçlar, countermovement jump ile 30 m sürat arasında orta düzeyde negatif bir ilişki ($r=-0,598$, $p=0,011$) olduğunu, drop jump, reactive strength index (RSI) ve mRSI ile sürat arasında ise anlamlı bir ilişki olmadığını göstermiştir ($p>0,05$). Bulgular, CMJ performansının kısa mesafe sürati öngörmede potansiyel bir gösterge olduğunu, DJ ve RSI parametrelerinin ise sınırlı ilişkisi bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Futbol, countermovement jump, drop jump, sürat

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: gizemakarsu@mersin.edu.tr

Sakarya Eğitim Fakültesi Öğretmen Adaylarının Yapay Zekâ Tutumları ve Okuryazarlıkları Üzerine Bir Araştırma

Aysel Ferah Özcan[a*], Umut Sevim[a] , Damla Kaplan[a] ,Dilay Esen[a]

[a] *Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu araştırma, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğretmen adaylarının yapay zekâ okuryazarlık düzeylerini ve yapay zekaya yönelik tutumlarını incelemeyi ve bu değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada en az iki değişken arasındaki ilişkileri incelemek için açımlayıcı ilişkisel tarama deseni kullanılmıştır. Örneklem, kolay örnekleme tekniğiyle seçilen dokuz farklı bölümden 225 öğretmen adayından (179 kadın, 46 erkek) oluşmuştur ve başlangıçtaki 233 katılımcıdan sekiz uç değer çıkarılmıştır. Veriler, Yapay Zekaya Yönelik Genel Tutum Ölçeği (pozitif ve negatif tutum faktörleri içeren 20 madde) ve Yapay Zekâ Okuryazarlığı Ölçeği (12 madde) kullanılarak toplanmıştır. Analizler, öğretmen adaylarının orta düzey yapay zekâ okuryazarlığına ($\bar{X}$=60,64) ve ortalamanın üstünde hem pozitif ($\bar{X}$=44,81) hem de negatif ($\bar{X}$=24,40) tutumlara sahip olduğunu göstermiştir. Cinsiyet ve sınıf düzeyine göre yapay zekâ okuryazarlığı ve tutumlarında anlamlı farklar bulunmazken, bölümler arasında anlamlı farklar tespit edilmiştir. Pozitif tutum ve yapay zekâ okuryazarlığında, İngilizce Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği öğrencileri, Psikolojik Danışma ve Rehberlik ile Özel Eğitim öğrencilerine kıyasla anlamlı düzeyde yüksek puanlar almıştır. İngilizce Öğretmenliği öğrencileri özellikle Matematik Öğretmenliği öğrencilerine kıyasla yüksek yapay zekâ okuryazarlığı gösterirken, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğrencileri hem Psikolojik Danışma ve Rehberlik hem de Özel Eğitim öğrencilerinden daha yüksek performans sergilemiştir. Yapay zekâ okuryazarlığı ile pozitif tutumlar arasında orta düzey pozitif korelasyon (r=,49, p<,01), yapay zekâ okuryazarlığı ile negatif tutumlar (r=,15, p<,05) ve pozitif-negatif tutumlar arasında (r=,19, p<,01) zayıf pozitif korelasyonlar bulunmuştur. Bulgular, öğretmen adaylarının yapay zekaya yönelik olumlu tutumları arttıkça yapay zekâ okuryazarlık düzeylerinin de geliştiğini göstermektedir. Araştırma sonuçlarına dayalı olarak derslerde yapay zekâ destekli sunumların uygulanması ve öğretmen adaylarının yapay zekâ teknolojileriyle tanışmalarını sağlayacak eğitim programlarının düzenlenmesini önerilmiştir.

Bu araştırma TÜBİTAK öğrenci projeleri (2209A 2025/1) kapsamında desteklenmiştir. Desteklerinden ötürü TÜBİTAK'a teşekkür ederiz.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayları, teknoloji kullanımı, yapay zekâ okuryazarlığı, tutum

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: aferah@sakarya.edu.tr

Sporcu Sağlığında Fonksiyonel Bir Destekçi: Krill Yağı

Muhammet Enes Yasul[a*], Taner Akbulut[b]

[a]*Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Elazığ, Türkiye*

Öz

Krill yağı, fosfolipid bağlı omega-3 yağ asitleri, kolin ve astaksantin içeriği ile fonksiyonel bir besin takviyesi olarak son yıllarda dikkat çekmektedir. Literatürde, krill yağı desteğinin egzersiz ile birlikte kas fonksiyonu, bağışıklık sistemi ve metabolik sağlık üzerinde olumlu etkiler gösterebileceği bildirilmektedir. Bu çalışmada, PubMed, Scopus, Web of Science ve Google Akademik veri tabanlarında yapılan taramalar sonucu son 5 yıl içinde yayımlanan randomize kontrollü ve gözlemsel araştırmalar değerlendirilmiştir. Bulgular, krill yağının yaşlı bireylerde kas gücü ve fonksiyonunu destekleyebileceğini, sporcularda ise toparlanma süreci ve bağışıklık dengesi üzerinde yararlı olabileceğini göstermektedir. Elde edilen veriler, krill yağının sporcu sağlığında fonksiyonel beslenme stratejileri arasında önemli bir potansiyele sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Krill yağı, egzersiz, sporcu sağlığı, fonksiyonel beslenme

* Sorumlu yazar.
e-posta adresi: muhammetenesyasul@gmail.com

Beyin Dayanıklılık Antrenmanı: Kavramsal Çerçeve ve Güncel Bulgular

Burcu Sıla Sezer[a*], Yusuf Soylu[b]

[a]*Bingöl Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bingöl, 12100, Türkiye*
[b]*Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Tokat, 60200, Türkiye*

Öz

Günümüzde sportif performansın yalnızca fiziksel parametrelerle sınırlı olmadığı, zihinsel süreçlerin de önemli bir rol üstlendiği bilinmektedir. Bilişsel sınırlarla şekillenen bu süreç, çeşitli eğitim yöntemleri aracılığıyla geliştirilebilmektedir. Bu bağlamda, "Beyin Dayanıklılık Eğitimi (BET)" kavramının kuramsal temellerini, tarihsel gelişimini ve güncel bulgularını incelemek amacıyla mevcut literatür değerlendirilmiştir. Beyin Dayanıklılık Eğitimi, bilişsel ve fiziksel egzersizlerin bir arada uygulandığı protokoller aracılığıyla sporcunun zihinsel yorgunluğa karşı dayanıklılığını artırmayı hedefleyen bir eğitim modelidir. Bu derlemede 2009–2025 yılları arasında PubMed, Web of Science, Google Scholar ve YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarında yayımlanmış makaleler, tezler ve derlemeler taranmıştır. Bulgular, Beyin Dayanıklılık Eğitimi'nin dayanıklılık sporlarında (koşu, bisiklet, yüzme) zihinsel yükü azaltarak performansı geliştirdiğini; takım ve bireysel sporlarda motor beceriler ile bilişsel dikkat süreçlerini desteklediğini göstermektedir. Ayrıca akut ve kronik uygulamalarda etkili olduğu, yaşlı bireylerde ise hem zihinsel hem de fiziksel sağlık üzerinde anlamlı iyileşmeler sağladığı saptanmıştır. Bununla birlikte, performans odaklı geliştirilen bu yaklaşımın kapsamının genişletilmesi ve multidisipliner alanlarda uygulanabilirliğinin artırılması gerektiği anlaşılmaktadır. Sonuç olarak, Beyin Dayanıklılık Eğitimi'nin zihinsel dayanıklılığı ve bilişsel süreçleri desteklediği söylenebilir. Gelecek araştırmaların farklı protokoller, daha geniş örneklemler ve uzun süreli uygulamalarla zenginleştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beyin dayanıklılık antrenmanı, zihinsel yorgunluk, dayanıklılık performansı, egzersiz, psikofizyoloji

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: bssezer@bingol.edu.tr

Spor Yapan ve Yapmayan Bireylerin İşyerinde Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma

Buşra Özcan[a*], Yusuf İzzet Erol[a]

[a]*Siirt Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği Bölümü, Siirt-56000, Türkiye*

Öz

Bu araştırma, spor yapan ve yapmayan bireylerin işyerinde sosyal medya kullanım alışkanlıklarını incelemeyi amaçlamaktadır. 85 katılımcı ile yürütülen çalışmada, "İşyerinde Sosyal Medya Kullanım Ölçeği" ve "Bergen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği" kullanılarak veriler toplanmıştır. Bulgular, işyerinde sosyal medya kullanımının cinsiyet, medeni durum ve eğitim durumu gibi faktörlere göre değişiklik göstermediğini ancak memurların özel sektör çalışanlarına göre daha fazla sosyal medya kullandığını ortaya koymuştur. Ayrıca, sosyal medya kullanım süresi ve gelir düzeyi arttıkça, sosyal medya kullanım yoğunluğu ve iş dışı kullanımda artış gözlemlenmiştir. Spor yapmayan bireylerin ilişki kurma davranışlarında daha yüksek ortalamalar gösterdiği tespit edilmiştir. Son olarak, işyerinin sosyal medya kullanımına yönelik tutumu ile sosyal medya davranışları arasında farklı izlenim yaratma davranışında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, işyeri, sosyal medya alışkanlıkları

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: busraozcan@gmail.com

Egzersiz ve Beyinden Türetilen Nörotrofik Faktör: Güncel Bulguların Derlemesi

Burcu Sıla Sezer[a*], Yusuf Soylu[b]

[a]*Bingöl Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bingöl, 12100, Türkiye*
[b]*Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Tokat, 60200, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı, egzersizde "Beyinden Türetilen Nörotrofik Faktör (BDNF)" kavramının beyindeki işlevsel süreçler üzerindeki etkilerini incelemek ve mevcut literatürü değerlendirmektir. Bu kapsamda, 2019–2025 yılları arasında PubMed, Web of Science, Google Scholar ve YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarında yayımlanmış makaleler ve tezler sistematik olarak taranmıştır. Egzersiz türü (dayanıklılık, treadmill, interval vb.), katılımcı profili (sedanter, hayvan, sporcu vb.) ve biyolojik parametreler (IGF-1, irisin vb.) dikkate alınmış; 14 ulusal/uluslararası makale ve 6 yüksek lisans/doktora tezi derlemeye dahil edilmiştir. Bulgular, akut egzersizlerin BDNF düzeylerinde kısa süreli artış sağladığını ancak bu etkinin geçici olduğunu; düzenli (kronik) egzersizlerin ise daha kalıcı ve anlamlı etkiler yarattığını göstermektedir. Ayrıca bilişsel yük içeren egzersiz türlerinin BDNF artışında daha belirgin rol oynadığı ve ek faktörlerin de BDNF düzeyinde belirleyici olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak, egzersizin türü, şiddeti, süresi (akut-kronik), katılımcı profili ve ek faktörler BDNF düzeylerini doğrudan etkilemektedir. Gelecek araştırmalarda farklı egzersiz protokollerinin, daha geniş örneklem gruplarının ve uzun süreli uygulamaların kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: BDNF, egzersiz, nöroplastisite, psikofizyoloji, nörobiyoloji

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: bssezer@bingol.edu.tr

Isı–Sıcaklık Kavram Yanılgılarının Giderilmesine Yönelik Müfredat Yaklaşımları: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Singapur ve Finlandiya Karşılaştırması

Altan Aytaç[a*], Adem Bal[b], Ahmet Takan[b], Sacid Meltem[b]

[a] *Mersin Üniversitesi, Mersin, 33110, Türkiye*
[b]*M.E.B, Mersin, 33400, Türkiye*

Öz

Bu çalışma, ortaokul fen müfredatlarında ısı–sıcaklık kavram yanılgılarının giderilmesine yönelik yaklaşımları Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Singapur ve Finlandiya örnekleri üzerinden karşılaştırmalı olarak incelemektedir. Doküman analizi yöntemiyle yürütülen araştırmada sekiz boyutlu bir rubrik kullanılarak müfredatlar; epistemolojik yaklaşım, kavram yanılgılarını ele alış biçimleri, sekanslama, temsiller, etkinlik tasarımı, değerlendirme, dil netliği ve değer entegrasyonu açısından değerlendirilmiştir. Bulgular, Singapur müfredatının kavram yanılgılarını doğrudan tanımlaması ve sistematik değerlendirme araçları sunmasıyla öne çıktığını, Finlandiya müfredatının fenomen tabanlı yapısı ve değer entegrasyonunda güçlü olduğunu, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin ise kültürel boyutu merkeze alan özgün yaklaşımıyla ayrıştığını göstermektedir. Çalışma, kavram yanılgılarının giderilmesine yönelik farklı müfredat çözümlerinin güçlü yönlerini ortaya koyarak fen eğitimi için ulusal ve uluslararası düzeyde katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Isı, sıcaklık, kavram yanılgısı, müfredat karşılaştırması, fen eğitimi

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: altanaytac@gmail.com

İş Ruminasyonu ile Akış Arasındaki İlişki: Antrenörler Üzerine Bir Çalışma

Sultan Yavuz Eroğlu[a], Gökçe Şimsek[b*], Başak Kaplan[c], Erdem Eroğlu[a]

[a]*Muş Alparslan Üniversitesi, Muş, Türkiye*
[b]*Mersin Üniversitesi, Mersin, Türkiye*
[c]*İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul, Türkiye*

Öz

İş ruminasyonunun bireylerin gündelik hayatta iş yaşantılarını düşünmelerine sebep olarak iyi oluşlarını etkilediği gözlemlenmektedir. Akış ise bireylerin yaptıkları işe tamamen odaklanarak zamanın nasıl geçtiğini fark etmediği, iyi oluşun en yüksek düzeyde deneyimlendiği optimal bir psikolojik durumdur. Bu bağlamda iş ruminasyonu ve akış, bireyleri farklı yönde etkileyen iki olgu olarak ele alındığından bu iki olgunun birbirleriyle etkileşimini incelemenin antrenörlerin iş hayatındaki deneyimlerini ve verimliliklerini anlamlandırmak açısından gerekliği olduğu düşünülmektedir.Bu araştırmanın amacı antrenörlerde iş ruminasyonu ile akış arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmanın örneklem grubunu Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüklerinde işgören 87 kadın ve 124 erkek olmak üzere toplam 211 antrenör oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak "İşsel Ruminasyon Ölçeği" ve "İş Akışı Envanteri" kullanılmıştır. Verilerin analizinde T-Testi, One Way Anova testi ve Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analizi kullanılmıştır.Katılımcıların İş Ruminasyonu cinsiyet değişkenine göre İşsel Ruminasyon alt boyutlarından duygusal ve problem çözmede kadınlar lehine anlamlı farklılık görülmüştür ($p<0,05$). Ancak kopma alt boyutunda erkekler lehine anlamlı farklılık görülmüştür ($p<0,05$). İş Akış alt boyutunda kendini işe vermede erkekler lehine anlamlı farklılık görülmüştür ($p<0,05$). İçsel motivasyon alt boyutunda kadınlar lehine anlamlı farklılık görülmüştür ($p<0,05$). İşsel Ruminasyon ve İş Akış alt boyutlarından medeni duruma ilişkinanlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Yaş değişkenine göre incelendiğinde, İş Ruminasyonu ölçeğinin kopma alt boyutunda 31 yaş ve üzeri olanlar lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$).Diğer değişkenler arasındaki ilişkiler istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0.05$). Ayrıca İş Ruminasyonu ile iş akışı arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. İşsel ruminasyonun tek yönlü olumsuz bir süreç olmadığı, özellikle problem çözme odaklı ruminasyon**,** iş akışını destekleyebilirken; kopma gibi zihinsel uzaklaşma biçimleri iş motivasyonunu ve akış deneyimini olumsuz etkilediği söylenebilir.

Anahtar kelimeler: İş ruminasyonu, akış, antrenör

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: gkcesimsek4@gmail.com

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Zaman Yönetimi ve Öz Yeterlik Düzeylerinin Akademik Başarılarına Etkisi

Mehmet Recayi Bilgen[a*], Özkan Işık[a]

[a]*Balıkesir Üniversitesi,Spor Bilimleri Fakültesi, Balıkesir/Türkiye*

Öz

Bu araştırma, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin zaman yönetimi ve öz yeterlik düzeylerinin akademik başarı üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla yapılmıştır. İlişkisel tarama modeliyle yürütülen çalışmaya 206'sı kadın, 222'si erkek olmak üzere toplam 428 öğrenci katılmıştır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Akademik Öz Yeterlik Ölçeği ve Zaman Yönetimi Anketi kullanılmış; veriler t-testi, ANOVA, Pearson korelasyon ve çoklu regresyon analizleriyle değerlendirilmiştir. Bulgular, cinsiyetin anlamlı farklılık yaratmadığını göstermiştir. Rekreasyon öğrencilerinin öz yeterlik puanları diğer bölümlere göre daha düşük, 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin puanları ise üst sınıflardan daha yüksek bulunmuştur. Anne ve baba eğitim düzeyinin hem öz yeterlik hem de zaman yönetimi üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Ayrıca öz yeterlik ve zaman planlaması akademik başarıyı negatif, zaman tutumları ise pozitif yönde yordamıştır.

Anahtar Kelimeler: Akademik başarı, akademik öz yeterlik, spor bilimleri fakültesi öğrencileri, zaman yönetimi

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: mbilgen0790@gmail.co

Türkiye ve Kanada Matematik Öğretim Programlarının DEIA Yaklaşımı Bağlamında Karşılaştırılması

Saadet Aylin Yağan[a*]

[a]*Tokat Gaziosmapaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Tokat, 60100, Türkiye*

Öz

Eğitim hakkı, her bireyin yaşam boyu kaliteli eğitime erişimini güvence altına alan temel bir insan hakkıdır. Ancak günümüzde milyonlarca çocuk bu haktan yararlanamamaktadır. DEIA (Çeşitlilik, Eşitlik, Kapsayıcılık, Erişilebilirlik) yaklaşımı, eğitimde eşitsizlikleri azaltmayı ve kapsayıcı öğrenme ortamları oluşturmayı amaçlayan bütüncül bir çerçeve sunmaktadır. Uluslararası raporlar ve politikalar, birçok ülkenin DEIA odaklı uygulamalar geliştirmesine öncülük etmiştir. Çokkültürlü yapısı ve yüksek göçmen oranı ile dikkat çeken Kanada, bu alanda önemli adımlar atmıştır. Bu nedenle Kanada'nın uygulamalarının Türkiye ile karşılaştırılmasının faydalı olacağı düşünülmüştür. Bu bağlamda Türkiye'nin Ortaokul (4-8. sınıf) Matematik Dersi Öğretim Programı (2024) ile Kanada'nın Ontario Eyaleti (1-8. sınıf) Matematik Programı (2020), DEIA yaklaşımı açısından doküman inceleme yöntemiyle karşılaştırılmıştır. Bulgular, Türkiye'nin kapsayıcı eğitim politikalarını güçlendirmesi için uyarlama kılavuzları, çokdilli öğrencilere yönelik stratejiler ve erişilebilirlik standartları geliştirmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Çeşitlilik, eşitlik, Kanada, kapsayıcı eğitim, Matematik Öğretim Programı, Türkiye

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: yagan_a@hotmail.com

Sporcularda Yeme Bozuklukları ve Mental Sağlık: Performans Üzerindeki Etkileri ve Risk Faktörleri

Tülay Yaramış[a*], Emre Serin[a]

[a]*Mersin Üniversitesi, Mersin, Türkiye*

Öz

Bu çalışma, sporcularda yeme bozuklukları ile mental sağlık arasındaki ilişkiyi ve bu durumların performans üzerindeki etkilerini incelemektedir. Yeme bozuklukları, bireyin fizyolojik, psikolojik ve sosyal işlevselliğini bozan ciddi bir sağlık sorunu olup sporcularda daha yüksek prevalansa sahiptir. Literatürde, yetersiz beslenmenin dayanıklılık kaybı, sakatlık riskinde artış ve hormonal dengesizliklere yol açtığı; psikolojik olarak depresyon, anksiyete ve motivasyon kaybı gibi sorunlara neden olduğu bildirilmektedir. Bu çalışmada 2010–2023 yılları arasında yayımlanmış makaleler incelenmiş ve sporcularda yeme bozukluklarının risk faktörleri ile performansa etkileri sentezlenmiştir. Bulgular, beden algısı bozukluğu, performans baskısı ve sosyal çevre etkilerinin temel risk unsurları olduğunu göstermektedir. Erken tarama, beslenme danışmanlığı ve psikolojik destek hizmetlerinin yaygınlaştırılması, sporcuların fiziksel ve zihinsel sağlığının korunması ve performansın sürdürülebilirliği açısından kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Yeme bozuklukları, sporcu,mental sağlık, performans, risk faktörleri

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: tulay.yaramis23@gmail.com

Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin Psikolojik Temelleri: Bütüncül Gelişim İçin Sosyal – Duygusal Öğrenmenin Rolü

Yüksel Sezer ŞAHİN[a*], Subhan Ekşioğlu[a]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu çalışma, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin getirdiği yeniliklerin, öğrencilerin okul bağlılığı üzerindeki teorik potansiyelini psikolojik bir perspektiften incelemektedir. Modelin vurguladığı proje tabanlı öğrenme, öğrenci merkezlilik ve okulun sosyal-kültürel bir merkez olarak konumlandırılması gibi temel yeniliklerin, öğrencilerin okula yönelik aidiyet, kabul ve değer görme hislerini nasıl güçlendirebileceği tartışılmaktadır. Nitel araştırma desenlerinden doküman analizi yöntemiyle, modelin temel metinleri ile okul bağlılığı literatüründeki temel dinamikler (akran ilişkileri, öğretmen desteği, katılım) arasındaki kavramsal bağlar analiz edilmiştir. Bulgular, modelin yapısal olarak okul bağlılığını destekleyen zengin bir altyapı sunduğunu göstermektedir. Modelin başarısı için bu yenilikçi uygulamaların, okul iklimini ve aidiyet duygusunu güçlendirecek bilinçli stratejilerle hayata geçirilmesinin önemi vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye yüzyılı maarif modeli, okul bağlılığı, bütüncül gelişim, proje tabanlı öğrenme, öğrenci merkezlilik, eğitimde yenilik

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: yuksel.sahin1@ogr.sakarya.edu.tr

First Lego League Turnuva Sürecinde Öğrenci Deneyimleri

Esra Köseoğlu[a*]

[a]*Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 54300 Hendek/Sakarya, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı, First Lego League (FLL) turnuvasına katılan ortaokul öğrencilerinin süreç ile ilgili görüşlerini incelemektir. FLL, öğrencilerin bilim ve teknolojiye merak uyandıran, mühendislik temelli problem çözme süreçlerine katılımını sağlayan ve yaratıcılığı teşvik eden uluslararası bir organizasyondur. Bu yönden bakıldığında, öğrencilerin sadece akademik değil aynı zamanda sosyal ve duygusal becerilerini geliştirmeye de katkı sağlamaktadır. Çalışmada takım çalışması, özgüven, STEM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik) alanlarına yönelik ilgi, iletişim ve günlük yaşam becerileri ele alınmıştır.Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak görüşme formu tercih edilmiş, görüşme formunun hazırlanmasında uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. Görüşme formu 15 adet sorudan oluşmaktadır. Uygulama, Ortaokul 5. sınıf, 6. sınıf ve 7. sınıf seviyelerinden, turnuvaya katılan 10 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Verilen yanıtlar, öğrencilerin turnuva sürecini nasıl algıladıklarını ve hangi becerilerde gelişim yaşadıklarını, hangi becerilerin eksik olduğu ve en çok hangi konuda zorlandıklarını, en çok hangi konuda başarılı olduklarını ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgulara göre öğrenciler turnuvada eğlenceli zaman geçirmiş ve büyük çoğunluğu tekrar katılmak istemektedir. Takım içinde iletişim ve iş birliği becerilerinde olumlu gelişmeler gözlenmiş, STEM alanlarına olan ilgi ise orta düzeyde artmıştır. Öğrenciler jüri değerlendirmelerini faydalı bulmuş, ancak günlük yaşam becerilerine katkıların sınırlı olduğunu belirtmiştir.Sonuç olarak FLL turnuvası, öğrencilerin düşünme becerilerini destekleyen, takım ruhunu güçlendiren ve iletişim becerilerini geliştiren bir deneyim sunmaktadır. Bununla birlikte, turnuva hazırlıklarında teknik becerilere daha fazla yer verilmesini gerektirmektedir.

Anahtar Kelimeler: First Lego League (FLL), turnuva, STEM, takım çalışması

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: esra.onbasioglu3@ogr.sakarya.edu.tr

Antrenör Teşvikinin Genç Kadın Voleybolcularda Oyun Performansına Etkisi

Rabia Altay[a*], Osman Yılmaz[b]

[a] Osmaniye Korkut Ata Universitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Osmaniye, Turkey
[b] Osmaniye Korkut Ata Universitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Osmaniye, Turkey

Öz

Bu çalışmada, antrenör teşvikinin genç kadın voleybolcuların rekabetçi oyun sırasındaki teknik performanslarını ve psikofizyolojik tepkilerini nasıl etkilediğini araştırılmıştır. Çalışmaya 24 genç kadın amatör voleybolcu (yaş = 16.00 ± 0.98 yıl) gönüllü olarak katılmıştır. Normallik dağılımı için Skewness, Kurtosis ve Shapiro-Wilk testleri kullanılmıştır. Veriler normal dağıldığı için Paired T test kullanılmıştır. Başarılı manşet pas, başarısız manşet pas, başarılı baş üstü pas, başarılı diğer pas, başarısız diğer pas, ve başarılı toplam pas sonuçlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($P < 0.05$). Maksimum/ortalama KAH, keyif, zihinsel çaba, başarılı/başarasız smaç pas, başarısız baş üstü pas, başarısız toplam pas sonuçlarında anlamlı farklılık görülmemiştir ($P > 0.05$). Başarılı ve başarısız manşet pasta anlamlı farklılığın antrenör teşviksiz oyun lehine olduğu görülmüştür. Başarılı baş üstü pas, başarılı/başarısız diğer paslar ve başarılı toplam pasta anlamlı farklılık antrenör teşvikli oyun lehinedir. Antrenör teşviki fizyolojik ve psikolojik açıdan fark yaratmazken, teknik performans açısında farklı sonuçlar olmasına rağmen genel olarak pozitif bir etki yarattığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Antrenör teşviki, oyun performansı, teknik performans, voleybol

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: rabiaalty8@gmail.com

Yoga ve Yüzmenin Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi

Sultan Yavuz Eroğlu[a], Başak Kaplan[b*], Gökçe Şimşek[c]

[a]Muş Alparslan Üniversitesi, Türkiye
[b]İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul, Türkiye
[c]Mersin Üniversitesi, Mersin, Türkiye

Öz

Yaşam kalitesi; bireylerin fiziksel sağlık, psikolojik durum, sosyal ilişkiler ve çevresel koşulları kapsayan çok boyutlu bir kavramdır. Düzenli fiziksel aktivite, beden farkındalığını geliştirmenin yanı sıra yaşam kalitesini de artırmaktadır. Bu araştırmada, yoga ve yüzme sporuyla ilgilenen bireylerin yaşam kalitesi üzerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma grubu, İstanbul ili Silivri ilçesindeki spor komplekslerinde rekreatif amaçlı yoga ve yüzme branşıyla ilgilenen 244'ü kadın ve 25'i erkek olmak üzere toplam 269 gönüllü katılımcıdan oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ve Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi Microsoft Excel ve SPSS 25.0 programları ile yapılmış; ölçeğin güvenirliği Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı ile değerlendirilmiştir. Katılımcıların medeni durum, yaş ve çalışma durumuna göre yaşam kalitesinde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Ancak spor branşına göre yoga yapan katılımcıların yaşam kalitesi düzeylerinin yüzme yapanlara kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Regresyon analizi sonucunda spor branşının (yoga ve yüzme) yaşam kalitesi üzerinde anlamlı fakat düşük düzeyde etkili olduğu görülmüştür (R^2=0,024).

Anahtar kelimeler: Yaşam kalitesi, yoga, yüzme

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: basak.kaplan90@gmail.com

2025 LGS Türkçe Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne Göre İncelenmesi

Mehmet Can Atmaz[a*], Tuğba Demirtaş Tolaman[b]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Sakarya, 54000, Türkiye*
[b]*Sakarya Üniversitesi, Sakarya, 54000, Türkiye*

Öz

Bu araştırmanın amacı, 2025 Liselere Geçiş Sistemi (LGS) Türkçe dersi sorularını Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'nin (YBT) bilişsel süreç boyutu ve bilgi boyutu basamakları doğrultusunda incelemektir. Bu araştırma, temel nitel araştırma deseninde yapılandırılmış olup veri toplama sürecinde doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştımada 2024-2025 eğitim-öğretim yılı ikinci döneminin sonunda uygulanan 2025 LGS Türkçe alt testine ait sorular incelenmiştir. Elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, bilişsel süreç boyutunda soruların %50'sinin anlama, %25'inin uygulama, %20'sinin çözümleme ve %5'inin hatırlama basamağında yer aldığı belirlenmiştir. Bilgi boyutu açısından değerlendirildiğinde ise soruların %65'inin kavramsal bilgi, %25'inin işlemsel bilgi ve %10'unun olgusal bilgi düzeyinde olduğu görülmüştür. Bu bulgular, LGS Türkçe testinin ağırlıklı olarak öğrencilerin kavramsal bilgiyi anlamlandırma ve yorumlama becerilerini ölçtüğünü ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Liselere geçiş sistemi, yenilenmiş bloom taksonomisi, türkçe dersi

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: mehmet.atmaz@ogr.sakarya.edu.tr

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sürdürülebilir Yaşam Deneyimleri

Alperen Çalışkan[a*], Bahadır Kılcan[b]

[a]*Muş Alparslan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Muş, Türkiye*
[b]*Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara, Türkiye*

Öz

Bu araştırmada, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sürdürülebilir yaşam deneyimlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenomenoloji) çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Yürütülen bu araştırmanın katılımcılarını Türkiye'de öğrenimlerine devam eden ve kolay ulaşılabilir durum örneklemesine göre seçilen sosyal bilgiler öğretmen adayları oluşturmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formlarıyla toplanırken ulaşılan verilerin çözümlenmesi "parantezleme", "fenomenolojik redüksiyon", "imgesel çeşitleme" ve "anlam ve özlerin sentezlenmesi" olarak isimlendirilen dört farklı aşamada gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçları sürdürülebilir yaşam fenomeninin sürdürülebilir yaşamı benimseme, sürdürülebilir yaşamın zorluğu ve kolaylığı, sürdürülebilir yaşama etki, sürdürülebilir yaşamın geleceği ve sürdürülebilir yaşam eğitimi olarak isimlendirilen beş bileşenden meydana gelen bir yapıda arz ettiğini göstermektedir. Ayrıca daha kapsayıcı sonuçlara ulaşılabilmesi için bu araştırmanın sonuçlarını da dikkate alarak sürdürülebilir yaşam ölçeğinin geliştirilmesi ve alan yazına kazandırılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, sürdürülebilir yaşam, sosyal bilgiler, öğretmen adayı

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: a.caliskan@alparslan.edu.tr

“Yüzme Bilmeyen Kalmasın” Projesinin İlçelere Göre Durum Analizi:İstanbul İli Üzerine Bir Araştırma

Alper Nas[a*]

[a]*Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği ABD, Ankara, Türkiye*

Öz

Bu araştırmanın amacı, İstanbul ilinde yürütülen “Yüzme Bilmeyen Kalmasın” projesinin ilçe bazında niceliksel analizini yapmaktır. Bu amaç doğrultusunda nitel bir yöntem takip edilmiş ve betimsel tarama yapılarak içerik analizi yapılmıştır. Yüzme Bilmeyen Kalmasın projesine 2018-2021 yılları arasında İstanbul ilçeleri genelinde katılımın dağılımı, projenin başarı yüzdesi, hedefin gerçekleşme yüzdesi, Türkiye geneli içerisinde İstanbul’un oranı incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda; 2019-2020 yıllarında Fatih ilçesinde; 2021 yılında ise Sultanbeyli ilçesinde katılımın diğer ilçelere kıyasla fazla olduğu; 2019-2020-2021 yıllarında erkek katılımcı sayısının kadınlardan fazla olduğu; 2019-2020-2021 yıllarında başarı yüzdesinin yüksek olduğu sonucu bulunmuştur. Hedeflenen sayı yönüyle incelendiğinde 2019 yılında hedeflenen sayının yarısına dahi ulaşılamadığı tespit edilmiştir. 2020 yılı ve 2021 yılında hedeflenen sayının üzerinde bir gerçekleşme yüzdesi elde edildiği sonucu bulunmuştur. Yıllar arası katılımlar incelendiğinde en fazla katılımın 2021 yılında olduğu anlaşılmaktadır. Türkiye geneli katılım oranının %31’ini İstanbul ilçelerinin oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. İstanbul ilçeleri arasında yüzme faaliyetleri için kullanılan aktif yüzme havuzunun Fatih ilçesinde daha fazla olduğu sonucu da araştırma sonuçları arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Niceliksel analiz, spor, yüzme, egzersiz

* Sorumlu yazar.
e-posta adresi: alpernas85@gmail.com

İlk Dersimiz: Yeşil Vatan Uygulamasının İncelenmesi

Gözde Sezen Gültekin[a], Funda Bayram[b*]

[a]*Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi*
[b]*Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*

Öz

Bu araştırmanın amacı 2025–2026 eğitim öğretim yılı başında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından tüm okullarda uygulanması istenen “İlk Dersimiz: Yeşil Vatan” etkinliklerine dair öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda öğretmenlerin Yeşil Vatan kavramına yönelik farkındalıkları ve hazırbulunuşlukları; Yeşil Vatan etkinlikleri için MEB tarafından destek materyallerini takip etme durumları ve etkinlik uygulama süreçleri irdelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen ile yürütülen araştırmada farklı kademe ve branşlardan 55 öğretmen çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile ilgili gruptan veriler toplanmış ve bu veriler içerik analizi yöntemi analiz edilmiştir. Bulgular ışığında öğretmenlerin çoğunun sürdürülebilirlik konusunda önceki eğitimlerinin bulunmadığı; uygulama süresinin kısıtlı bulunduğu; materyal eksiklikleri ve teknik altyapı yetersizliklerinin uygulamada güçlük yarattığı; buna karşın öğrenci ilgisinin yüksek olduğunu ve etkinliklerin çevre bilinci kazandırmada olumlu etkiler yarattığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu bağlamda, Yeşil Vatan uygulamasının sürdürülebilir etkiler yaratabilmesi için yıl boyunca devam eden etkinliklerle desteklenmesi, öğretmenlere sürdürülebilirlikle ilgili hizmet içi eğitim sağlanması ve materyal desteğinin artırılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

*Anahtar Kelimeler***:** Çevre eğitimi, sürdürülebilirlik, tematik takvim, yeşil vatan

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: funda.bayram1@ogr.sakarya.edu.tr

Egzersizin Kardiyovasküler Sistem Üzerine Etkisi

Fidan Çınar[a], Meva Ceren Orgun[b*]

[a]*Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü*
[b]*Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü. Elazığ*

Öz

Düzenli egzersiz kalp ve dolaşım sistemi üzerinde çok yönlü olumlu etkiler göstermektedir. Bu çalışmanın amacı, düzenli egzersizin kalp ve dolaşım sistemi üzerindeki etkilerini incelemek ve bu etkilerin hem fizyolojik mekanizmalar hem de sağlık üzerindeki yansımaları açısından yapılan çalışmaların değerlendirilmesidir. Çalışma, egzersiz ve kardiyovasküler sistem ile yapılmış çalışmalardan oluşan bir derleme çalışmasıdır. Çalışmada kalbin pompalama kapasitesi, damar sağlığı, kan basıncı, lipid profili ve oksijen taşıma kapasitesi gibi temel parametreler üzerinden egzersizin sağladığı uyum süreçleri ele alınmış, ayrıca kronik hastalıkların önlenmesinde egzersizin koruyucu rolü vurgulanmıştır. Egzersiz sırasında kalbin atım hacmi ve kardiyak debisi artarken, uzun vadede istirahat kalp hızı azalır ve kalp kası daha güçlü hale gelir. Kan damarlarında nitrik oksit üretiminin artması damarların genişlemesini kolaylaştırır ve kan akışını iyileştirir. Ayrıca aerobik egzersizler sistolik ve diastolik kan basıncını düşürerek hipertansiyon riskini azaltır. Düzenli fiziksel aktivite HDL kolesterol seviyelerini yükseltirken LDL ve trigliseritleri azaltarak lipid profilini olumlu yönde etkiler. Oksijen taşıma kapasitesinin artması ile birlikte VO_2max değerleri yükselir ve hem günlük yaşamda hem de sportif performansta dayanıklılık gelişir. Uzun vadede egzersiz, koroner kalp hastalıkları, tip 2 diyabet ve obezite gibi kronik hastalıklara karşı güçlü bir koruyucu etki sağlar. Sonuç olarak düzenli egzersiz sadece kalbin hızını ve kan miktarındaki kapasitesini artırmakla kalmaz, aynı zamanda damar sağlığını, metabolizmayı ve genel yaşam kalitesini de belirgin biçimde iyileştirir. Düzenli egzersiz, kalp ve dolaşım sisteminde oluşturduğu fiziksel adaptasyonlar sayesinde kardiyovasküler sağlığı güçlendiren, iyileştiren, hastalık riskini azaltan ve yaşam kalitesini artıran vazgeçilmez bir biyolojik koruyucu faktör olduğunu söyleyebiliriz.

Anahtar kelimeler: Egzersiz, dolaşım, kardiyovasküler sistem

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: mcorgun@firat.edu.tr

Vücut Geliştirme ve Bilek Güreşi Sporu ile Uğraşan Sporcuların Atletik Zihinsel Enerjilerinin İncelenmesi

Burçak Keskin[a*], Yavuz Öntürk[b], Koray Girgin[e], Ferdağ Özaras[b], Burcu Güvendi[a], Hüseyin Serdar Bozat[c], Kaan Üçok[d]

[1]*Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Yalova, Türkiye*
[2]*Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Yalova, Türkiye*
[3]*Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Sakarya, Türkiye*
[4]*Yalova Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yalova, Türkiye*
[5]*Türkiye Vücut Geliştirme, Fitness ve Bilek Güreşi Federasyonu, Ankara, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı, vücut geliştirme ve bilek güreşiyle ilgilenen sporcuların atletik zihinsel enerji düzeylerini incelemektir. Araştırmaya yaş ortalaması 30,42±9,69 olan, 211 erkek, 106 kadın olmak üzere toplamda 317 sporcu katılmıştır. Veriler, Atletik Zihinsel Enerji Ölçeği ile toplanmış; Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri uygulanmıştır. Bulgulara göre kadın sporcular, dinçlik ve yorulmama boyutlarında erkeklere göre daha yüksek puan almıştır. Milli sporcular, güven boyutunda daha yüksek düzeye sahiptir. Daha önce spor geçmişi olanlar sakinlikte; lise düzeyinde eğitim alanlar güven ve yorulmama boyutlarında öne çıkmıştır. Ayrıca, bekar sporcuların genel zihinsel enerji düzeyleri evlilere göre daha yüksektir. Sonuç olarak cinsiyet, millilik, spor geçmişi, eğitim ve medeni durum, atletik zihinsel enerjiyi anlamlı şekilde etkilemektedir.

*Anahtar Kelimeler***:** Bilek güreşi, vücut geliştirme, besin takviyeleri, egzersiz bağımlılığı, zihinsel dayanıklılık

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi:burcak.keskin@yalova.edu.tr

Tenisçilerde 12 Hafta Özel Denge Antrenmanının Denge Performanslarına Etkisi

Meva Ceren Orgun[a] Uğur Öntürk[b] Fidan Çınar[c] Ayşegül Arslan Pay[d]

[a]*Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü. Elazığ*
[b]*Milli Eğitim Müdürlüğü. Van*
[c]*Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü*
[d]*Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi. Antrenörlük Eğitimi Bölümü. Elazığ*

Öz

Bu çalışma, 12-14 yaş grubundaki tenis oyuncularında 12 haftalık denge antrenman programının bazı denge parametreleri üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır.Araştırma, Van ili Hasan Ali Yücel Ortaokulu Spor Kulübü'nde oynayan 20 gönüllü tenisçi üzerinde yürütülmüştür. Katılımcılar rastgele olarak denge antrenman grubu (n=10) ve kontrol grubu (n=10) olarak ikiye ayrılmıştır. Deney grubuna 12 hafta boyunca haftada üç gün, 60 dakikalık seanslarla özel bir denge antrenman programı uygulanmıştır. Program tek bacak duruşu, tandem duruşu, denge topu egzersizleri, propriyoseptif aktiviteler ve dinamik denge çalışmalarını içermektedir. Kontrol grubu ise sadece rutin tenis antrenmanlarına devam etmiştir.Çalışmada denge ölçümleri bilgisayarlı kuvvet platformu aracılığıyla yapılmıştır. Denge için çift ayak, tek ayak (sağ/sol) ve gözler açık/kapalı testleri uygulanmış; ölçümlerde COPX, COPY, FBSD, MLSD, AFBS, AMLS, çevre ve elips alanı parametreleri değerlendirilmiştir. Ölçümler ön test ve son test şeklinde yapılmıştır. Veri analizleri istatistiksel analizler SPSS programında gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak uygulama sonucunda, literatürdeki benzer çalışmalara paralel olarak, denge antrenman programının hem statik hem de dinamik denge performansında anlamlı gelişmeler sağladığı görülmüştür. Bunun yanı sıra, denge gelişiminin çeviklik ve hareket verimliliğine katkı sağladığı tespit edilmiştir.Sporcu performansı açısından tenis antrenman programlarına denge egzersizlerinin sistematik olarak dahil edilmesinin performans artışı ve yaralanma riskinin azaltılması açısından faydalı olacağı düşüncesindeyiz.

Anahtar kelimeler: Denge, tenis, performans

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: mcorgun@firat.edu.tr

Matematik Eğitiminde Yaşanan Kavram Yanılgılarının Bibliyometrik Analizi

Esra Gelegen[a], Eylem Pamuk[a], Sıtkı Çekirdekci[b*]

[a]*Sinop Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sinop; 57000, Turkey*
[b]*Sinop Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sinop; 57000, Turkey*

Öz

Sayı kavramını kullanarak hesaplama ve ölçme teknikleriyle bir akıl yürütme ve düşünme yolu olan matematik genellikle soyut kavramlardan oluşmaktadır (Pesen, 2023). Özellikle soyut kavramların anlaşılmasında yaşanan zorluklar, öğrencilerde yanlış anlamalara ve kavram yanılgılarına yol açabilmektedir. Kavram yanılgıları, öğrencilerin matematiksel kavramları yapılandırırken sıklıkla karşılaştıkları bilişsel engeller olup, öğretim sürecinin niteliğini doğrudan etkilemektedir. Bu öneminden ötürü matematik öğretiminde karşılaşılan kavram yanılgılarına ilişkin bilimsel yayınların bibliyometrik açıdan incelenmesinin amaçlandığı güncel çalışma betimsel tarama modelinde desenlenmiştir. Çalışmada, bibliyometrik veri seti Web of Science (WoS) veri tabanından elde edilen dökümanlar; yayın yılına, etkin ülkelere, anahtar kelime ağ yapısına, etkin dergilere, etkin kurumlara, etkin yazarlara göre analiz edilmiştir. Çalışmada veri analiz yöntemi olarak bibliyometrik analizden yararlanılmıştır. Veri analizi sürecinde R programının bibliometrix paketinin bir web arayüzü olan "Biblioshiny" yazılımının entegre ortamı RStudio' dan yararlanılacaktır. Çalışma, alandaki güncel eğilimleri, iş birliklerini ve araştırma boşluklarını belirleyerek hem akademik literatüre katkı sağlamayı hem de gelecekte yapılacak çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kavram yanılgıları, matematik eğitimi, bibliyometri

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: scekirdekci@sinop.edu.tr

A Scale Development Study to Measure High School Students' Generative Artificial Intelligence Tools Trust Perception

Berrin Doğusoy[a], Zeynep Yıldız Akdan[b], Hatice Sancar Tokmak[a*]

[a]*Mersin University, Education Faculty, CEIT Department, C Blok, Mersin 33000, Turkiye*
[b]*National Ministry of Education, Teyfik Sırrı Gür Anatolian High School, Akdeniz, Mersin 33000, Turkiye*

Short Abstract

Generative Artificial Intelligence (GenAI) tools are increasingly used in education by learners. However, students' engagement varies, and over-reliance on these tools poses potential risks for their development. Therefore, understanding trust and the factors that construct this trust plays a critical role in shaping the adoption and educational effectiveness of GenAI tools. Despite the growing importance of this issue, there remains a gap in the literature concerning learners' trust in GenAI tools. To address this gap, the present study aims to develop and validate a scale designed to measure high school students' trust in generative AI tools—the *Generative Artificial Intelligence Trust Scale* (GAiTS). The development process of the GAiTS comprised three phases: (1) item generation, (2) face validation, and (3) scale validation through exploratory and confirmatory factor analyses. Confirmatory factor analysis supported a three-factor structure and demonstrated a good model–data fit. Overall, the findings indicate that the GAiTS exhibit strong scientific rigor and robust psychometric properties, confirming its reliability and validity for assessing high students' trust perceptions in GenAI tools.

Keywords: Generative artificial intelligence, trust, high school students, scale development

*Corresponding author.
e-mail address: hsancartokmak@mersin.edu.t

Bilek Güreşi ve Vücut Geliştirme Sporcularının Besin Takviyelerine Olan İnançlarının Egzersiz Bağımlılığı ve Zihinsel Dayanıklılık Üzerine Etkisi

Burcu Güvendi[a*], Hüseyin Serdar Bozat[b], İbrahim Şahin[a], Yavuz Güvendi[c], Melek Zülal Acar[d], Burçak Keskin[a]

[a]*Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Yalova, Türkiye*
[b]*Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Sakarya, Türkiye*
[c]*Termal Ortaokulu, Yalova/Termal, Türkiye*
[d]*Yalova Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yalova, Türkiye*

Öz

Çalışmanın amacı bilek güreşi ve vücut geliştirme sporcularının besin takviyelerine olan inançlarının egzersiz bağımlılığı ve zihinsel dayanıklılık üzerine etkisinin araştırılmasıdır. Araştırmaya yaş ortalaması 29,77±10,34 olan ve 10,20±8,84 yıldır spor yapan 70'i milli toplamda 209 sporcu katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Spor Besin Takviyeleri, Egzersiz Bağımlılığı ve Zihinsel Dayanıklılık Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde, betimsel istatistikler, t testi, pearson korelasyon analizi ve basit regresyon analizi kullanılmıştır. Bulgulara göre yaş ve spor yılı ile spor besin takviyeleri inanç ve zihinsel dayanıklılık ölçeği arasında negatif yönde ilişki olduğu görülmüştür. Branşa ve cinsiyete göre anlamlı farklılık görülürken, milliliğe ve eğitim durumuna göre farklılık görülmemiştir. Regresyon analizleri, sporcu besin takviyelerine olan inancın egzersiz bağımlılığı ve zihinsel dayanıklılık düzeyleri üzerinde anlamlı ve pozitif yönde bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuç, bilek güreşi ve vücut geliştirme sporcularının sporcu besin takviyelerine yönelik inançlarının hem bağımlılık eğilimleri hem de zihinsel dayanıklılıkları üzerinde önemli bir yordayıcı olduğunu göstermektedir.

*Anahtar Kelimeler***:** Bilek güreşi, vücut geliştirme, besin takviyeleri, egzersiz bağımlılığı, zihinsel dayanıklılık

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: burcuguvendi@gmail.com

X, Y ve Z Kuşaklarının Boş Zaman Yönetimi ve İnternet Kullanım Düzeyleri

İlimdar Yalçin[a*], Alican Bayram[a,] , Mehmet Ali Solmaz[c], Enis Şahin[a]

[a]*Bingöl Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bingöl, 12000, Türkiye*
[b]*Indiana University Indianapolis, School of Health and Human Sciences, Indiana, 46202, USA*
[c]*Bingöl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bingöl, 12000, Türkiye*

Öz

Bu araştırmada X, Y ve Z kuşaklarında boş zaman yöntemi ve boş zamanda internet kullanım düzeyleri arasındaki farklılıklar ve ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma grubunu 393 gönüllü katılımcı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgiler formu "Boş Zaman İnternet Kullanım Ölçeği" ve "Boş Zaman Yönetimi Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Araştırma bulgularına bakıldığında cinsiyet değişkenine göre X kuşağında boş zaman internet kullanım ölçeğinde kadın katılımcıların lehine anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Y ve Z kuşaklarında boş zaman internet kullanım ölçeği boyutlarında erkek katılımcıların lehine anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Kuşaklar arası ölçek boyutlarındaki farklılıklara göre bulgular incelendiğinde boş zaman internet kullanım ölçeği boyutlarından sosyal etkileşim, alışveriş, çoklu medya kaynağı ve bilgi edinme/kişisel gelişim boyutunda X kuşağı lehine anlamlı farklılıkların olduğu görülmektedir. Boş zaman yönetimi ölçeği boyutlarından amaç belirleme ve yöntem, değerlendirme ve boş zaman tutum boyutlarında X kuşağı lehine anlamlı farklılıkların olduğu görülmektedir. Korelasyon analizi incelendiğinde X, Y ve Z kuşaklarında boş zaman internet kullanım ölçeğinin sosyal etkileşim, alışveriş, çoklu medya kaynağı ve bilgi edinme/kişisel gelişim alt boyutlarıyla boş zaman yönetimi ölçeğinin boş zaman tutumu boyutu arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkinin olduğu görülmektedir. Sonuç olarak X kuşağında, kadınların boş zamanda interneti bilgi edinme veya kişisel gelişim amacıyla kullandığı, Y ve Z kuşağında ise erkeklerin interneti alışveriş amacıyla kullandığı tespit edilmiştir. X kuşağında boş zaman kullanımda; sosyal etkileşim, alışveriş, çoklu medya kaynağı ve bilgi edinme amacının Y ve Z kuşaklarından daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Ek olarak X kuşağının boş zaman yönetiminde amaç belirleme, değerlendirme ve boş zamana yönelik tutum düzeylerinin Y ve Z kuşaklarından daha iyi düzeyde olduğu gözlenmiştir. Ayrıca X, Y ve Z kuşaklarında sosyal etkileşim, alışveriş, çoklu medya ve bilgi edinme arttıkça boş zaman tutumunun da arttığı gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: X,Y,Z kuşakları; boş zaman yönetimi, elektronik boş zaman; internet kullanımı

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: ilimdaryalcin@gmail.com

Uluslararası Çevrimiçi Öğrenci Panellerinin Lise Öğrencilerinin Yabancı Dil Konuşma ve Girişimcilik Becerilerine Etkisi

Işıl Gılıç[a*], Kevser Akbaş Öcal[a]

[a]*Mersin Üniversitesi, Yenişehir, Mersin, 33110,Türkiye*

Öz

Bu çalışma, uluslararası çevrimiçi öğrenci panellerinin lise öğrencilerinin yabancı dil konuşma ve girişimcilik becerilerinin gelişimine etkisini incelemektedir. Araştırmada Türkiye, Romanya,İtalya ve Portekiz'den 79 öğrenci yer almıştır. Çalışmada ön-test son-test tek gruplu yarı-deneysel desen kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde "Girişimcilik Ölçeği" ve "Konuşma Becerisi Rubriği" ön test ve son test olarak uygulanmıştır. SPSS 26 programıyla yapılan analizlerde bağımlı örneklemler için t-testi kullanılmış ve son test puanlarının lehine anlamlı fark bulunmuştur.Proje sürecinde demokrasi, tarih, kültür, sanat ve bilim temaları altında oluşturulan karma öğrenci grupları çevrimiçi forumlar ve paneller düzenlemiştir. Bulgular, öğrencilerin özgüven, yabancı dilde iletişim, problem çözme ve yaratıcılık becerilerinin yanı sıra liderlik, iş birliği ve yenilikçi düşünme gibi girişimcilik yeterliklerinin de geliştiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası öğrenci panelleri, konuşma becerisi, girişimcilik, lise öğrencisi

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: isilgilic@gmail.com

Yapay Zekâ Temelli Doğa Eğitiminin Özel Yetenekli Öğrencilerin Dijital Okuryazarlıklarına ve Yapay Zekâ Tutumlarına Etkisi

Özge Ceylan[a*], Melek İlhan[a], Şekernaz İlgin Şahin[a]

[a]*Milli Eğitim Bakanlığı*

Öz

Bu araştırmada, yapay zekâ temelli ve TÜBİTAK destekli doğa eğitiminin özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin dijital okuryazarlık özyeterlikleri ve yapay zekâ tutumları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Çalışma, İstanbul'daki bilim ve sanat merkezileri öğrencileri arasından seçilen 12–13 yaş aralığında 28 özel yetenekli öğrenciyle yürütülmüştür. Araştırma deseni tek grup ön test–son test modelidir. Veri toplamak için *Dijital Okuryazarlık Öz-Yeterlik Ölçeği* (Süslü, 2022) ve *Yapay Zekâ Tutum Ölçeği* (Öztan, 2024) kullanılmıştır. Veriler normallik testi sonrası Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile analiz edilmiş; cinsiyet farklılıkları için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır. Bulgular, dijital okuryazarlık ölçeğinin tüm alt boyutlarında ve yapay zekâ tutum ölçeğinde son test lehine anlamlı artış olduğunu göstermiştir ($p < .05$). Ayrıca kız öğrenciler "bilişim teknolojileri kullanma'' boyutunda daha yüksek puan almıştır. Sonuç olarak, yapay zekâ temelli doğa eğitimi öğrencilerin dijital okuryazarlık ve yapay zekâya yönelik tutumlarını geliştirmede etkili bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, doğa eğitimi, dijital okuryazarlık, özel yetenekli, TÜBİTAK

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: ozgeceylan86@gmail.com

Matematik Eğitiminde Yapay Zeka Kullanımının Sistematik İncelenmesi: 2015'ten 2025'e Eğilimler ve Dönüşümler

Emine Geçit[a*], Tuğba Tat[a], Ümmünur Akben[a], Ünal Çakıroğlu[a]

[a]*Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Trabzon, 61300, Türkiye*

Öz

Dijitalleşmenin hızla yaygınlaştığı günümüzde, yapay zekâ (YZ) teknolojileri eğitim ortamlarında giderek daha fazla yer bulmaktadır. Özellikle matematik eğitimi alanında kişiselleştirilmiş öğrenme, adaptif öğretim sistemleri, otomatik geri bildirim mekanizmaları ve değerlendirme süreçlerinde YZ'nin sunduğu imkânlar dikkat çekmektedir. Ancak bu uygulamaların eğitimsel bağlamda nasıl kullanıldığını ortaya koyan sistematik çalışmalar oldukça sınırlıdır. Bu çalışma, 2015–2025 yılları arasında yayımlanmış akademik yayınlar üzerinden YZ destekli matematik eğitimi araştırmalarını kapsamlı ve sistematik biçimde incelemeyi hedeflemektedir. Araştırma, tematik içerik analizi deseninde yapılandırılmış, elde edilen veriler kategorik olarak kodlanarak frekans, karşılaştırma ve çapraz analizlere tabi tutulmuştur. Böylece literatürdeki boşlukların belirlenmesine, yöntemsel yönelimlerin daha iyi anlaşılmasına ve ileride yapılacak ampirik araştırmalara güçlü bir zemin hazırlanmasına katkı sunulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Matematik eğitimi, teknoloji, yapay zeka, sistematik inceleme.

*Sorumlu yazar.
e-posta adresi: emine_gecit24@trabzon.edu.tr

Mikro Yeterlilikte Uzaktan Eğitim: Literatür Taramasına Dayalı Bir İnceleme

Zehra Yiğit Aksoy[a*], Özlem Canan Güngören[b]

[a]Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Uzaktan Eğitim Teknolojileri Yüksek Lisans Programı, Sakarya 54300, Türkiye
[b]Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı, Sakarya 54300, Türkiye

Öz

Dijitalleşmenin hızla artmasıyla birlikte eğitimde esneklik ve bireyselleştirilmiş öğrenme yolları ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda bireyselleştirilmiş öğrenme yollarında duyulan gereksinimler dünyada mikro yeterlilikler kavramının ortaya çıkmasında etkili olmuştur. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Kapsamında Mikro Yeterliliklere İlişkin Usul ve Esaslar'da mikro yeterlilikler, belirli bir alanda veya konuda kısa sürede farklı öğrenme yolları ile kazanılan bilgi, beceri ve yetkinliklerin ölçme ve değerlendirilmesi sonrasında düzenlenen, görece küçük hacimli yeterlilik şeklinde ifade edilmektedir. Son yıllarda giderek önemi artan mikroyeterlilik ile ilgili hem dünyada hem de ülkemizde çeşitli çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Bu çalışmada da mikro yeterliliklerin uzaktan eğitim yoluyla kazandırılabilirliğini incelemek ve bu alandaki mevcut literatürü değerlendirmek amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi olarak sistematik literatür taraması kullanılmıştır. Mikro yeterlilik kavramı, dijital öğrenme ortamları, yaşam boyu öğrenme ve kalite güvencesi bağlamında ele alınmıştır. Mikro yeterliliklerin ilk olarak ortaya çıkışı araştırılmış, yükseköğretimde yapılan uygulamaların dünyada ve Türkiye'deki örnekleri incelenmiştir. Mikro yeterliliklerin uzaktan eğitim ortamlarında nasıl yapılandırılmakta ve sunulmakta olduğu, hangi dijital platformların mikro yeterliliklerin verilmesinde yaygın olarak kullanılmakta olduğu araştırılmıştır. Ayrıca, mikro yeterlilik programlarının değerlendirme süreçlerinin ve belgelendirilmelerinin nasıl yürütülmekte olduğu incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda mikro yeterliliklerin uzaktan eğitimle entegrasyonu, hem bireyler hem de kurumlar açısından önemli fırsatlar sunduğu görülmüştür. Uzaktan eğitim sayesinde mikro yeterliliklere erişim artmış, özellikle yetişkin öğreniciler ve çalışan bireyler için esneklik sağlamıştır. Literatürde mikro yeterliliklerin çoğunun dijital rozetler, sertifikalar veya blokzincir tabanlı doğrulama sistemleriyle belgelendiği görülmektedir. Ancak, bu belgelerin akademik ve mesleki geçerliliği konusunda ülkeler ve kurumlar arasında farklılıklar bulunmaktadır. Mikro yeterlilik programlarında katılımcıların çoğu kariyer gelişimi ve yeni beceriler kazanma motivasyonuyla hareket etmektedir. Uzaktan eğitimde mikro yeterliliklerin uzun vadeli etkileri (örneğin istihdam başarısı, öğrenme kalıcılığı) üzerine yeterli veri bulunmamaktadır. Ayrıca mikro yeterliliklerin kapsayıcılığı, özellikle dezavantajlı gruplara ve farklı sosyoekonomik arka planlara sahip bireylere erişim noktasında literatürde sınırlı sayıda çalışma yer almaktadır. Bu durum, mikro yeterliliklerin fırsat eşitliği yaratma potansiyelinin daha ayrıntılı biçimde ele alınması gerektiğini göstermektedir.Gelecekte yapılacak çalışmaların, mikro yeterlilik temelli uzaktan eğitim programlarının öğrenenlerin beceri kazanımında, iş gücü piyasasında istihdam edilebilirliklerini artırmada ve yaşam boyu öğrenme kültürünü desteklemede ne derece etkili olduğunun araştırılması önerilmektedir. Bunun yanında mikro yeterliliklerin kalite güvencesi, tanınırlığı, sürdürülebilirliği ve uzun vadeli etkileri üzerine odaklanılması gerekmektedir. Özellikle mikro yeterliliklerin gelecekteki eğitim modellerine, yükseköğretim politikalarına ve iş dünyası ile akademi arasındaki iş birliklerine etkisi üzerine yapılacak yeni çalışmalar, bu alana önemli katkılar sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mikro yeterlilik, mikro kredi, uzaktan eğitim

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: zehra.aksoy2@ogr.sakaya.edu.tr

The Mental Dimension of Sports: Psychological Resilience and Exercise Addiction in Team and Individual Athletes

Beyza Ertan[a*]

[a]*Van Yuzuncu Yil University, Faculty of Sport Sciences, Department of Coaching Education, Van, Türkiye*

Short Abstract

The aim of this study is to compare the levels of psychological resilience and exercise addiction between team and individual athletes and to examine gender differences. A total of 286 athletes (128 females, 158 males) participated in the study. The mean age of the participants was 22.80±6.31 for females and 24.32±5.22 for males; the mean sport age was 10.30±7.21 for females and 13.10±7.45 for males. Data analysis was performed using the SPSS 25 package program. The distributions of the data were evaluated with the Kolmogorov-Smirnov test, and it was determined that they showed normal distribution. Independent Samples t-test was used to examine group differences. The significance level was set at $p<0.05$. According to the gender variable, the over-focus sub-dimension of exercise addiction was found to be higher in female athletes compared to males ($p<0.05$). In addition, the total exercise addiction score of females was significantly higher than that of males ($p<0.05$). Psychological resilience scores did not differ significantly by gender ($p>0.05$). Comparisons based on sport type revealed no significant differences in exercise addiction and psychological resilience scores between individual and team athletes ($p>0.05$). However, responses regarding antidepressant and steroid use differed significantly in favor of team athletes compared to individual athletes ($p<0.05$). In conclusion, the findings of this study show that female athletes have higher exercise addiction tendencies compared to males. However, psychological resilience levels are similar across gender and sport type. These results highlight the importance of considering the interaction between exercise addiction and psychological resilience in the evaluation of the mental dimension of athletes.

Keywords: Exercise addiction, psychological resilience, team sports, individual sports

*Corresponding author.
e-mail address: beyzaoge@yyu.edu.tr

Self and Peer Assessment in Higher Education: A Bibliometric Analysis

Semih Aşiret[a*], Seçil Ömür Sünbül[a]

[a]*Mersin University, Çiftlikköy Campus, Yenişehir Mersin, Turkiye*

Short Abstract

This study presents a bibliometric analysis of academic literature on self and peer assessment in higher education from 2015 to 2025. Utilizing data retrieved from the Web of Science Core Collection, 842 relevant English-language articles indexed in SSCI, SCI, and SCI-E were analyzed using the Bibliometrix R-package and its Biblioshiny interface. The analysis revealed a significant increase in publication volume after 2021, particularly in connection with digital learning and self-regulated learning trends. Key authors, journals, and countries contributing to the field were identified. Conceptual mapping highlighted three major research clusters: feedback and self-regulation, technology-supported assessment, and feedback literacy. Results suggest that self and peer assessment have evolved into pedagogical strategies promoting learner autonomy and formative learning. Despite increasing scholarly attention, contributions from developing regions remain limited. This study provides a comprehensive overview of the field's intellectual and thematic evolution and offers guidance for future research directions.

Keywords: Self-assessment; peer-assessment; higher education; bibliometric analysis; formative assessment

*Corresponding author.
e-mail address:semihasiret@mersin.edu.tr

Sınıf İçinden Yansımalar: Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Uygulamalarına Dair Görüşleri

Muhammed Doğukan Balçın[a*], Serkan Demir[b]

[a]*Milli Eğitim Bakanlığı, İstanbul, Türkiye*
[b]*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, İstanbul, Türkiye*

Öz

Bu araştırmanın amacı, fen bilimleri öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ni (TYMM) derslerinde uygulama süreçlerine ilişkin görüşlerini incelemektir. Nitel araştırma desenlerinden olgu bilim (fenomenoloji) yaklaşımının benimsendiği çalışmada, amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen 24 fen bilimleri öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veriler, içerik analizi teknikleri kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına göre öğretmenler, TYMM'nin öğrenci merkezli ve etkinlik temelli yapısının fen öğretimine olumlu katkılar sunduğunu; özellikle bilimsel süreç becerilerinin geliştirilmesinde modelin etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Bununla birlikte, sınıf mevcudunun fazlalığı, materyal yetersizliği, zaman kısıtı, teorik bilgi eksikliği ve ölçme-değerlendirme araçlarının sınırlılığı gibi çeşitli yapısal zorlukların uygulama sürecini güçleştirdiği belirlenmiştir. Ayrıca, öğretmenlerin yöntem, teknik ve strateji ayrımlarında kavramsal karışıklıklar yaşadığı; bu nedenle TYMM'nin öngördüğü pedagojik dönüşümün tam anlamıyla gerçekleştirilemediği gözlenmiştir. Sosyal-duygusal beceriler ve değerler eğitiminin model kapsamında önemsenmesi öğretmenlerce olumlu karşılanmış; ancak bu sürecin etkinliğini artırmak için rehber materyal ve örnek uygulama desteğine ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır. Araştırma sonucunda, TYMM'nin sahadaki başarısının yalnızca program içeriğiyle değil, uygulamayı destekleyen öğretim materyalleri, öğretmen eğitimi ve mesleki gelişim fırsatlarıyla doğrudan ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, öğretmen geri bildirimlerinin dikkate alındığı dinamik bir güncelleme süreci TYMM'nin sürdürülebilirliği açısından kritik öneme sahiptir.

Anahtar kelimeler: Fen bilimleri öğretimi, nitel araştırma, öğretmen görüşleri, program uygulaması, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli

*Sorumlu yazar.
e-posta adresi: dogukanbalcin@gmail.com

Üretken Yapay Zekâ ile Üretilmiş Eğitsel Videolar ve Öğretmen Anlatımlı YouTube Videolarının Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Videoya Kapılma Düzeylerine Etkisi

Şerife Çerçi[a*],Ahmet Durgungöz[a]

[a]*Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Mersin 33000, Türkiye*

Öz

Bu çalışma, üretken yapay zekâ ile üretilmiş eğitsel videolar ile öğretmen anlatımlı YouTube videolarının 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarıları ve videoya kapılma düzeyleri üzerindeki etkilerini karşılaştırmaktadır. Araştırma, ön test–son test kontrol gruplu yarı deneysel desenle yürütülmüş ve toplam 16 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Deney grubuna, senaryosu, seslendirmesi ve görselleri üretken yapay zekâ tarafından oluşturulmuş bir eğitim videosu; kontrol grubuna ise öğretmen anlatımlı YouTube videosu izletilmiştir. Bulgular, her iki video türünün de öğrencilerin akademik başarılarını anlamlı şekilde artırdığını göstermektedir. Ancak öğretmen anlatımlı video grubunun başarı artışı daha yüksek bulunmuştur. Videoya kapılma düzeyleri açısından gruplar arasında anlamlı fark görülmemiş, ancak videoya kapılma düzeyi ile akademik başarı artışları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Çalışma, üretken yapay zekâ videolarının potansiyelini vurgulamakta ve etkileşim tasarımının geliştirilmesine ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üretken yapay zekâ, eğitsel video, akademik başarı, videoya kapılma

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: 24013490002@mersin.edu.tr

6.Sınıf Öğrencilerinin Çevresel Tutumları ve Sürdürülebilirlik Anlayışı

Muhammed Doğukan Balçın[a*]

[a]*Milli Eğitim Bakanlığı, İstanbul, Türkiye*

Öz

Bu araştırmada ortaokul 6.sınıf öğrencilerinin sürdürülebilirlik algısı ve çevresel farkındalıklarına yönelik bir incelemenin yapılması amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemine göre tasarlanmış olup fenomenoloji deseninden yararlanılmıştır. Araştırma Marmara Bölgesi'ndeki bir büyükşehirin bir ilçesinde bulunan bir ortaokulda öğrenim görmekte olan 41 altıncı sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan ve uzmanlar tarafından uygunluğu kontrol edilen açık uçlu soru formu ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Açık uçlu soru formunda yer alan sorular beş başlık altında toplanmıştır. Bu başlıklar: 1) Sürdürülebilirlik algısı ve farkındalık, 2) Doğal kaynaklar ve tüketim alışkanlıkları, 3) Değerler ve davranışlar, 4) Eğitim ve öğrenme deneyimi, 5) Çözüm önerileri şeklindedir. Birinci, ikinci ve üçüncü başlıklar altında üçer soru, dördüncü ve beşinci başlıklar altında ikişer soru olmak üzere açık uçlu soru formunda toplamda 13 soru yer almaktadır. Görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmanın sonunda, öğrencilerin sürdürülebilirlik kavramına ilişkin çok fazla bilgiye sahip olmadıkları, çevrenin korunması için nelerin yapılması gerektiğini bildikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin doğal kaynakların nasıl kullanılması gerektiğine ilişkin bilgiye sahip oldukları belirlenmiştir. Öğrenciler çevrelerindeki insanların bu kaynakları genellikle tasarruflu kullandıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerde çevrenin korumasına ilişkin sahip olmaları gereken değer ve davranışların zayıf olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin çevre ile ilgili eğitim ve öğretim deneyimleri incelendiğinde ise çevrenin korunmasına ve sürdürülebilirliğe ilişkin bilgileri çevre eğitimi ve iklim değişikliği, fen bilimleri gibi derslerde öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Ancak öğrencilerin birçoğu bu konularda çalışma ya da proje yürütmediklerini ifade etmişlerdir. Son olarak öğrenciler çevre sorunlarını çözmeye yönelik proje önerilerinde bulunmuş ve sürdürülebilir bir yaşam için neler yapılabileceği konusunda çözüm önerileri getirmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Çevre tutumu, sürdürülebilirlik anlayışı, 6.sınıf öğrencileri, çevre eğitimi

* Sorumlu yazar.
e-posta adresi: dogukanbalcin@gmail.com

Türkiye'deki Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Anlatı İnşası: Kimlik, Farklılık ve Güç

Erdal Yıldırım[a*] , Ünal Şimşek[a], Turgay Öntaş[b]

[a]*Aksaray University, Faculty of Education*
[b]*Tekirdağ Namık Kemal University, Vocational School of Health Services*

Öz

Bu araştırmada ilkokul ve ortaokul sosyal bilgiler ders kitaplarında kimlik, farklılık ve güç temalarının nasıl sunulduğunu incelemek için eleştirel söylem analizi (CDA) kullanılmıştır. Eleştirel söylem analizi yaklaşımı metinlerdeki dilsel, görsel ve yapısal öğeleri birlikte değerlendirerek içerikteki ideolojik yönelimleri açığa çıkarmayı amaçlar. Çok modlu metinler; dil, görsel ve mekânsal kaynakları bir arada kullanarak belirli kitleleri bilgilendirme, yönlendirme ya da etkileme amacı taşır. Bu nedenle ders kitapları bilgi aktaran araçların yanında kimlik ve değer inşa eden kültürel metinler olarak ele alınmıştır (Murray & Bakken, 2024). CDA, toplumdaki ideoloji ve güç ilişkilerinin işleyişine yönelik politik bir ilgiyi merkeze alır. Dilin, bu ilişkileri nasıl kurduğu, sürdürdüğü ve görünür kıldığı üzerine yoğunlaşır (Breeze, 2011). CDA'nın temel varsayımı, toplumsal aktörler arasında eylem gücü (agency) açısından bir dengesizlik olduğu ve söylemlerin bu dengesizliği hem yeniden üretebileceği hem de dönüştürebileceğidir. Ayrıca toplumda "doğal" kabul edilen bilgilerin aslında belli çıkar gruplarının yararına nasıl yapılandığını açığa çıkarmayı hedefler (Fairclough, 2010).

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler eğitimi, anlatı inşası, kimlik, güç ilişkileri, sömürgecilik.

*Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: erdal.yildirim@gmail.com

Examining The Effect of University Students' Digital Literacy Levels on Their Digital Leisure Flow Experience and Psychological Well-Being Levels

Büşra Işık[a*] , Recep Cengiz[b]

[a]*Manisa Celal Bayar University, Graduate School, Manisa 45140, Türkiye*
[a]*Manisa Celal Bayar University, Sport Science Faculty, Manisa 45040, Türkiye*

Short Abstract

This study aimed to determine the effect of university students' digital literacy levels on their digital leisure flow experience and psychological well-being levels. The study was structured with descriptive and relational survey designs from quantitative research methods. While the population of the study consists of the students of the Faculty of Sports Sciences, the sample consists of 407 participants, 162 female and 245 male, selected by convenience sampling method. The data collection process was carried out in the 2024-2025 academic year. Moreover, the personal information form created by the researchers, the Digital Leisure Flow Experience Scale developed by Er and Cengiz (2022), the Psychological Well-Being Scale developed by Diener et al. (2009) and adapted into Turkish by Telef (2013), and the Digital Literacy Scale developed by Ng (2012) and adapted into Turkish by Üstündağ et al. (2017) were used as data collection tools . The SPSS 25.0 statistical program was used in the analysis of the data. Regarding the analyses of the digital leisure flow experience scale, significant differences were found in the department variable. It was determined that the recreation department was the group with the highest digital flow experience by reaching statistically higher values than the other departments in sub-dimensions and total scores. In the digital leisure flow experience sub-dimensions and total scores, it can be said that the Eveningness group has higher mean scores than the Neutral/atypical and Morningness group mean scores, thus it can be said that they experience a higher level of flow compared to the other groups. As a result of the Pearson Correlation analysis conducted to determine the relationship between the variables, significant and positive relationships were observed between digital literacy, all sub-dimensions of digital leisure flow experience and total score and psychological well-being. As a result of the multiple regression analysis, it was concluded that digital literacy predicted the experience sub-dimension by 19%, the activity sub-dimension by 13.5%, the time sub-dimension by 12.5%, the digital free time flow experience by 21.1% and the psychological well-being by 32.1%. The results showed that university students' digital literacy levels significantly affect both their digital leisure time experiences and their psychological well-being.

Keywords: Digital leisure, flow experience, psychological well-being, digital literacy

*Corresponding author.
e-mail address: isikbusra13@gmail.com

Egzersizin Fizyolojik Adaptasyonları: Endokrin, İmmün ve Oksidatif Sistemlere Kısa Bir Bakış

Sibel Yıldırım[a*]

[a]Hitit Üniversitesi, Çorum, Türkiye

Öz

Egzersiz, endokrin, immün ve oksidatif sistemler üzerinde doza bağlı etkiler gösteren güçlü bir fizyolojik uyarandır. Akut olarak, kortizol, katekolaminler, büyüme hormonu ve testosteron seviyelerini artırarak enerji mobilizasyonu ve kas onarımını sağlar. Kronik olarak ise insülin duyarlılığını iyileştirir, anabolik hormon dengesini optimize eder ve bağışıklık regülasyonunu güçlendirir. Orta şiddetli egzersiz, immün gözetimi artırır ve anti-inflamatuvar etki sağlarken, aşırı yüklenme geçici immün baskılanmaya neden olabilir. Egzersize bağlı oksidatif stres, endojen antioksidan savunmayı güçlendirerek hücresel adaptasyonu teşvik eder. Sonuç olarak, kişiye özgü, dengeli ve iyileşmeye odaklı antrenman programları, bu sistemler arasındaki sinerjiyi maksimize ederek hem performansı hem de genel sağlığı olumlu yönde etkiler.

Anahtar Kelimeler: Egzersiz, endokrin adaptasyon, immün yanıt, oksidatif stres, antioksidan savunma

* Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: sibelyildirim@hitit.edu.tr

A TÜBİTAK 4008 Project: “Strong Futures with Individuals with Special Needs”

Yusuf Yıldırım[a*], Hüseyin Çalışkan[b], Çağla Karademir[c], Damla Altın[b]

[a]*Siirt University, Siirt, 56500, Türkiye*
[b]*Sakarya University, Sakarya, 54300, Türkiye*
[c]*Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, 67300, Türkiye*

Short Abstract

Supported within the scope of the TÜBİTAK 4008 Inclusive Society Practices for Individuals with Special Needs, this project aimed to engage 15 students with special needs and 20 typically developing peers from various middle schools in Sakarya in out-of-school activities based on science, art, sports, music, and design. Over a five-day program, students were supported in understanding the importance of science and the natural environment, structuring knowledge through concrete experiences, and developing life skills and human values through nature-based activities. Additionally, the program fostered students’ awareness in art, sports, music, and science, while promoting socialization, respect for differences, and communication skills. Designed as a case study within a qualitative research approach, the project utilized interviews, observations, and activity journals as data sources. Initial findings indicate that students developed sensitivity toward environmental issues and gained initiative in problem-solving.

Keywords: Students with special needs, collaborative learning, skills education, values education, nature-based education, out-of-school learning environments

*Corresponding author.
e-mail address: yusufyildirimakademik@gmail.com

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında Postkolonyalizm

Ünal Şimşek[a*], Erdal Yıldırım[a], Turgay Öntaş[b]

[a]*Aksaray University, Faculty of Education*
[b]*Tekirdağ Namık Kemal University, Vocational School of Health Services,*

Öz

Bu araştırma, Türkiye Yüzyılı maarif modeli sosyal bilgiler dersi öğretim programlarında ve ortak metninde postkolonyalizm/sömürgecilik/emperyalizm kavramlarına ne düzeyde yer verildiğini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Bu çalışma nitel bir araştırmadır. Ayrıca çalışmada nitel araştırma türlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmada Türkiye Yüzyılı maarif modeli sosyal bilgiler dersi öğretim programları ve ortak metni postkolonyalizm/sömürgecilik/emperyalizm kavramlar belirlenen kriterler çerçevesinde sınıf düzeylerine göre incelenmiştir. Araştırmada “1. Sosyal bilgiler dersi öğretim programı’nın temel yaklaşımı ve özel amaçları, 2. Sosyal bilgiler dersi öğretim programı’nın uygulanmasına ilişkin esaslar, 3. Programlar arası bileşenler (Sosyal-Duygusal öğrenme becerileri, değerler, okuryazarlık becerileri) 4. İçerik çerçevesi 5. Öğrenme Çıktıları” kriter olarak belirlenmiştir. Araştırmada “postkolonyalizm”, “Sömürge” ve “Emperyalizm” kavramları anahtar kelime olarak seçilmiş ve bu kavramlar üzerinden doğrudan/dolaylı ilişkili olan içerikler detaylıca ele alınarak ortaya konulmaya çalışılmıştır. Sosyal bilgiler dersi öğretim programında postkolonyalizm ve emperyalizm kavramına doğrudan hiç yer verilmemişken; sömürge kavramına ise programda sadece 7. Sınıf düzeyinde iki defa yer verilmiştir. Öğretim programlari ortak metninde ise her üç anahtar kavrama da doğrudan hiç yer verilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler eğitimi, postkolonyalizm, sömürgecilik, emperyalizm, Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı

Sorumlu Yazar.
e-posta adresi: unalsimsek63@gmail.com

Çocuklarda Spor Katılımının Ahlaki Gelişim ve Benlik Saygısı Üzerindeki Etkisi

Mehmet Metin[a], Servet Özoruç[a], Ceylan Can Eliş[a*]

[a]*Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Osmaniye, 80000, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı; çocuklarda spora katılımın ahlaki gelişim ve benlik saygısı üzerindeki etki düzeylerinin incelenmesidir. Araştırmanın evrenini Hatay'ın Payas ilçesinde 10-14 yaş arası 180 öğrenci (kız:90, erkek:90) oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak; "Kişisel Bilgi Formu", "Çocuklar İçin Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği" ve "Eğitimde Kültürel Spor Ahlakı Bilinci Kazanma Amacına Erişim Düzeyi Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen veriler $p<0.05$ anlamlılık düzeyine göre değerlendirilmiştir. Yapılan analizler neticesinde öğrencilerin kendi spor yapma düzeyleri, ebeveynlerinin spor geçmişi ve spor yapma sürelerinin benlik saygısı, genel ahlak puanı ve alt boyutları üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı tespit edilmiştir; buna karşın, spora başlamaya yardımcı olan kişi değişkeninin ahlaki gelişim ve alt boyutlarından "ahlaki tutum benimseme" üzerinde anlamlı bir farklılığa neden olduğu, haftalık antrenman sıklığı değişkeninin ise yalnızca benlik saygısı üzerinde anlamlı bir fark yarattığı gözlemlenmiştir; korelasyon analizleri, benlik saygısı ile ahlaki gelişim alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı ancak düşük düzeyde pozitif ilişkiler olduğunu (.108 ile .128) ortaya koymuştur. Sonuç olarak, sporun olumlu psiko-sosyal çıktılarının niceliksel katılımdan ziyade, sürecin niteliği ve sosyal bağlamıyla (spora başlama rehberliği, antrenman sıklığı) daha yakından ilişkili olduğu ve ahlaki gelişimin çok boyutlu ancak iç tutarlılığı yüksek bir yapı oluşturduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, sporun bir karakter ve kişilik gelişimi aracı olarak etkinliği, katılımın süresinden ziyade içerdiği pedagojik yaklaşım, sosyal etkileşim kalitesi ve sürdürülebilir bir rutine dayalı olarak şekillenmektedir.

*Anahtar Kelimeler***:** Spor, ahlak, benlik, saygı, çocuk

*Sorumlu Yazar
e-posta adresi: ceylancanelis01@gmail.com

2018-2024 Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programlarının Sosyobilimsel Konular Açısından Karşılaştırılması

Zakire Simge Ayer [a*], Eda Demirhan[b]

[a]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 54300, Sakarya, Türkiye*
[b]*Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 54300, Sakarya, Türkiye*

Öz

Sosyobilimsel konular (SBK) ilköğretimden üniversite düzeyine kadar fen öğretim programlarında yer verilmesi gereken konulardan birisi olarak ulusal ve uluslararası pek çok programda geçmişten günümüze önemli bir yer tutmaktadır. Bununla birlikte değişen programlar bağlamında SBK'lara ne düzeyde yer verildiği merak konusudur. Bu doğrultuda planlanan çalışmada 2018 ve 2024 Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programlarının SBK açısından karşılaştırılması amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ile yürütülen bu çalışmada programlar betimsel olarak karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgulara göre 2018 programında 305 kazanımdan 25'inin; 2024 programında 182 öğrenme çıktısından 21'inin SBK ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Her iki programda da SBK ile ilişkili konuların 8.sınıflarda yoğunlaştığı görülmüştür. 2018 programı SBK'yı bilimsel okuryazarlık, problem çözme ve karar verme süreçlerini geliştirme konusunda kullanırken 2024 programında daha kapsamlı, sistematik olarak yaklaşılmış; eleştirel düşünme, karar verme becerileri ile entegre edilerek yer verilmiştir. Öğretim programları yakından incelendiğinde SBKların basitten karmaşığa, alt seviyelerden üst seviyelere doğru sarmal bir yapıda ilerlediği, programlar güncellendikçe sosyobilimsel konulara verilen yer ve önemin arttığı gözlemlenmektedir.

*Anahtar Kelimeler***:** Sosyobilimsel konular, öğretim programları, fen eğitimi, program karşılaştırma, doküman analizi

*Sorumlu Yazar
e-posta adresi: simge.ayer@ogr.sakarya.edu.tr

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Biliş İhtiyaçları Düzeyleri

Mustafa Cantürk [a*], Khassymkhan Bakhyt[a], Kerem Sab[a], Aytül Eynur[b], Melih Gökalp[a], Baybars Recep Eynur[b]

[a]*Dumlupınar Üniversitesi, Linsansüstü Eğitim Enstitüsü, Evliya Çelebi Yerleşkesi, Kütahya 43100, Türkiye*
[b]*Dumlupınar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Evliya Çelebi Yerleşkesi, Kütahya 43100, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin biliş ihtiyaçlarının incelenmesidir. Bu kapsamda Dumlupınar Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden toplam 419 Öğrenci (112 kadın ve 307 Erkek olmak üzere) çalışmaya katılmıştır. Çalışmada katılımcıların biliş ihtiyaçları düzeyini ölçmek amacı ile Cacioppo ve Petty tarafından 1982 yılında geliştirilmiş ve Uçar tarafından uyarlanma çalışması yapılmış biliş ihtiyaçları ölçeği kullanılmıştır (Uçar, 2017). Çalışmada ölçeğin iç tutarlık katsayısı □=0,786 olarak bulunmuştur. Tarama modelinde yapılan bu çalışmada verilerin dağılımı doğrultusunda bağımsız örneklem t-testi veriler için bağımsız uygulanmıştır. Araştırma sonucunda; bağımsız değişkenler doğrultusunda cinsiyet ve bölüm değişkenlerinde gruplar arasında anlamlı düzeyde farklılıklar ($p<0.05$) tespit edilmesinin yanında yaş, program, sınıf, branş türü ve millilik değişkenlerine göre gruplar arasında anlamlı düzeyde farklılıklar tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

*Anahtar Kelimeler***:** Bilişsel ihtiyaçlar, spor bilimi, üniversite öğrencileri, yükseköğretim

*Sorumlu Yazar
e-posta adresi: mustafa.canturk1@ogr.dpu.edu.tr

Üniversite Öğrencilerinin Yazılı ve Test Sınav Türlerine Göre Sınav Başarı Düzeylerinin İncelenmesi

Melih Gökalp[a*], Aytül Eynur[b], Mustafa Cantürk [a], Hüseyin Yağlı[a], Yakup Güleç[a], Baybars Recep Eynur[b]

[a]*Dumlupınar Üniversitesi, Linsansüstü Eğitim Enstitüsü, Evliya Çelebi Yerleşkesi, Kütahya 43100, Türkiye*
[b]*Dumlupınar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Evliya Çelebi Yerleşkesi, Kütahya 43100, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı; spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin yazılı ve çoktan tek seçmeli test sınavları sonuçlarının incelenmesidir. Çalışma ile aynı dönemde farklı iki ders için hazırlanan yazılı ve çoktan tek seçmeli test sınavlarına aynı öğrencilerin aldıkları sonuçlar doğrultusunda bir karşılaştırma yapılmıştır. Çalışmada veriler bölümün ilgili döneminde aynı anda alınan (Eğitime Giriş ve Beden Eğitimi ve Sporun Temelleri) derslerinde aynı sınıf öğrencilerinin yazılı ve test sınav sonuçları karşılaştırılmıştır. Normal dağılıma sahip elde edilen verilere, bağımsız değişkenler doğrultusunda; öğrencinin dersi aldığı zaman eğitim gördüğü sınıf ve sınav türü değişkenlerine göre çift yönlü varyans analizi testi kullanılmış ve anlamlılık düzeyi ($\alpha \leq 0,05$) olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonucunda; vize, final ve not ortalamaları ile sınıf değişkenleri doğrultusunda gruplar arasında anlamlı düzeyde farklılıklar tespit edilmiştir ($p<0,05$). Çalışma, bu bakımdan incelendiğinde üniversite öğrencilerinin bilişsel gelişim becerileri doğrultusunda yazılı sınavların çoktan tek seçmeli sınavlar için daha etkin bir bilişsel beceri seviyesine ihtiyaç duyduklarını göstermektedir.

*Anahtar Kelimeler***:** Yükseköğretim, öğrenci, değerlendirme, yazılı sınav, çoktan seçmeli sınav, başarı

*Sorumlu Yazar
e-posta adresi: melih.gokalp0@ogr.dpu.edu.tr

Çocuklarda Sporun Koruyucu Rolü: Dijital Bağımlılık Ve Stres Üzerine Bir Çalışma

Servet Özoruç[a], Berna Tanın[a*]

[a]*Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu,Osmaniye, 80000, Türkiye*

Öz

Bu çalışmanın amacı; spor yapan ve yapmayan çocukların dijital bağımlılık ve stres düzeylerinin incelenmesidir. Spor yapan ve yapmayan çocuklarda dijital bağımlılık ve stres düzeyinin gözlemlenmesi, çocukların sağlıklı gelişimleri için önemli bir araştırma alanı olarak öne çıkmaktadır. Araştırmanın evreni Hatay İli Dörtyol ilçesinde yaşları 7-11 arasındaki spor yapan ve yapmayan kız (n:116), erkek (n:102) olmak üzere toplam n:218 kişiden oluşmaktadır. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Kaçmaz ve arkadaşları (2023) tarafından geliştirilen Çocuklar için Dijital Bağımlılık Ölçeği ve Ekşi ve Kızık (2023) tarafından geliştirilen Algılanan Stres Ölçeği ile toplanmıştır. Çalışma verileri sonuçlarında $P<0.05$ anlamlılık düzeyine göre değerlendirilecektir Sonuç olarak, sporun çocuklarda dijital bağımlılığı azaltıcı ve stres düzeyini dengeleyici etkileri olduğu söylenebilir. Bu nedenle; Çocukların erken yaşlardan itibaren düzenli fiziksel aktivitelere yönlendirilmesi, okul programlarında spor etkinliklerine daha fazla yer verilmesi, dijital bağımlılıkla mücadelede sporun önleyici bir strateji olarak değerlendirilmesi önerilmektedir. Gelecekte yapılabilecek araştırmalarda, farklı yaş grupları ve farklı spor branşları ele alınarak deneysel ve nitel araştırmaların yapılması yararlı olacaktır.

*Anahtar Kelimeler***:** Spor, bağımlılık, dijital bağımlılık, stres

*Sorumlu Yazar
e-posta adresi: bernakiymaci@gmail.com

ERPA

Educational Researches and Publications Association

www.erpacongress.com